

Riksdagen

Stenografiska uppteckningar

vid EU-nämndens sammanträden

2005/06:11

Stenografiska
uppteckningar
2005/06:11

Fredagen den 18 november

1 § Allmänna frågor och yttre förbindelser

Kabinettssekreterare Hans Dahlgren

Statssekreterare Lars Danielsson

Återrapport från ministerrådsmöte den 7 november 2005

Information och samråd inför ministerrådsmöte den 21 och 22 november 2005

Anf. 1 ORDFÖRANDEN:

Vi hälsar Lars Danielsson och Hans Dahlgren välkomna tillsammans med medarbetarna.

Vi börjar med allmänna rådet och som vanligt med en återrapport.

Anf. 2 Statssekreterare LARS DANIELSSON:

Ordförande! Nämnden har i sedvanlig ordning fått rapporten från det senaste rådsmötet. Som framgår av denna rapport var det tre punkter som stod på dagordningen för den allmänna delen.

Den första var uppföljning från det informella toppmötet i Hampton Court. Den punkten föranledde ingen som helst diskussion under allmänna rådet.

När det sedan gäller det finansiella perspektivet, som var dagordningspunkt nr 2, kan man i en mycket kort sammanfattning säga att diskussionen inte gav något nytt. Jag kommer att återkomma till det när jag går igenom samrådet inför det allmänna rådet nu på måndag.

Den sista punkten rörde fågelinfluensan. Här antog man rådsslutsatser utan någon som helst diskussion.

Detta var, herr ordförande, en kort återrapport.

Anf. 3 ORDFÖRANDEN:

Då godkänner vi återrapporten och tar en ny återrapport från utrikesministermötet.

Anf. 4 Kabinettssekreterare HANS DAHLGREN:

Jag vill också hänvisa till den skriftliga rapporten och bara peka på två viktiga frågor för Sverige. Den ena är att vi antog slutsatser om Vitryssland inför det presidentval som förestår. Utrikesministrarna var eniga om att läget i Vitryssland har försämrats. Slutsatsen handlade om att det är betydelsefullt att ha en mer intensiv dialog med det civila samhället i Vitryssland och att det är viktigt att öka trycket mot president

Lukasjenko. Det är klart att EU är berett att vidta restriktiva åtgärder som kan aktualiseras om Vitrysslands utveckling går ytterligare åt fel håll.

Den andra frågan gällde uppföljningen av FN-toppmötet. Den fanns med på dagordningen på vårt initiativ. EU har ju spelat en viktig roll i förberedelserna för toppmötet. Sverige och flera andra länder slog under diskussionen fast att det är angeläget att EU fortsätter att spela en ledande roll i arbetet. Det gäller alltså uppföljningen av toppmötet.

Jag nämnde tre särskilda frågor som är viktiga i sammanhanget. Den ena är den fredsbyggande kommissionen, som måste vara operativ till årsskiftet. Den andra gäller att få i gång det nya rådet för mänskliga rättigheter som ska ersätta MR-kommissionen i Genève. Den tredje gäller att man måste få framgång när det gäller en konvention mot internationell terrorism.

Jag pekade också på det speciella nätverk som statsministern har startat för att få ett politiskt tryck i de här frågorna. Det var glädjande att höra att flera utrikesministrar talar positivt om församlingspresidenten Jan Eliassons arbete.

Anf. 5 LARS LINDBLAD (m):

I återrapportshandlingarna återfinns en fråga om Kuba. Det skulle vara intressant att höra om kabinetssekreteraren kunde återrapportera om diskussionen där. Såvitt jag har förstått det handlar det om att tjeckerna har haft vissa problem med relationerna till Kuba angående sitt nationaldagsfirande. Det har förstås bäring på den större frågan om de normaliserade relationerna. Det skulle vara intressant att höra om kabinetssekreteraren kunde ge en liten återrapport om den diskussionen.

Anf. 6 Kabinetssekreterare HANS DAHLGREN:

Vad som hände var att den tjeckiske representanten informerade om vad som hade hänt i Havanna i anslutning till det tjeckiska nationaldagsfirandet. Han ville ha en diskussion om Kuba vid nästa möte med Gaerc. Då sade ordföranden att det tyvärr inte fanns utrymme på dagordningen för det. Det blir alltså inget den här gången, men det blir kanske vid ett senare tillfälle.

Anf. 7 LARS LINDBLAD (m):

Drar kabinetssekreteraren några som helst slutsatser av det här? Det måste ju rimligen påverka även Sveriges och resten av EU-ländernas situation att Kuba motarbetar Tjeckiens relationer med dissidenter.

Jag har också noterat att Norge, om jag har förstått det rätt, har vägrat att normalisera sina relationer. Det måste ju på något sätt få någon form av återkoppling till EU-kretsen. Det skulle väl vara rimligt om man förde upp en sådan diskussion.

Anf. 8 Kabinetssekreterare HANS DAHLGREN:

Det är möjligt att det blir en sådan diskussion senare. Mitt intryck är att de allra flesta EU-länder står fast vid den slutsats som vi kom fram till i januari och att de allra flesta länder stöder detta. Men om det blir en diskussion ska vi naturligtvis återkomma till nämnden inför ett eventuellt nytt ställningstagande.

Då godkänner vi återrapporten och går in på dagordningen för allmänna frågor och yttre förbindelser. Vi har först resolutioner, yttranden och beslut antagna av Europaparlamentet. Finns det någonting att säga om det?

Om inte går vi vidare till förberedelser inför Europeiska rådet den 15–16 december.

Anf. 10 Statssekreterare LARS DANIELSSON:

Ordförande! Det brittiska ordförandeskapet har föreslagit att Europeiska rådets möte den 15–16 december ska behandla åtta områden. De är det finansiella perspektivet, Afrika, migration, EU:s strategi mot terrorism, jobb och tillväxt, klimat, hållbar utveckling och yttre förbindelser.

Som traditionen är sedan toppmötet i Sevilla i juni 2002 kommer allmänna rådet att ha en förberedande diskussion om utkastet till dagordning för det europeiska rådet.

För det första är det naturligt att det finansiella perspektivet kommer att bli en central fråga vid toppmötet. Ordförandeskapet säger sig vilja verka för en överenskommelse. I den mån det är lämpligt avser regeringen att uttrycka sitt stöd för inriktningen att toppmötet ska ha det finansiella perspektivet som huvudfråga.

För det andra kommer Europeiska rådet att ges möjlighet att kommentera uppföljningen av det informella mötet i Hampton Court den 27 oktober. Där är det regeringens avsikt att peka på vikten av *en* speciell fråga, nämligen den om hur vi kan öka arbetskraftsutbudet i Europa för att möta den demografiska utveckling som EU står inför under de kommande decennierna. Jag vill särskilt lyfta fram förslaget om en jämställdhetspakt som vi arbetar med i Regeringskansliet och som vi kommer att återkomma till EU-nämnden och samråda om när det har tagit en något fastare form.

För det tredje är det regeringens avsikt att vid allmänna rådet peka på det positiva i att det nu blir en ordentlig diskussion om medel och långsiktiga strategier för att hantera klimatförändringarna. Regeringen ser det också som mycket positivt att strategin för hållbar utveckling kommer upp vid toppmötet. Vi vill markera vikten av att den fortsatta hanteringen av förslaget är så konkret som möjligt.

Det finns tyvärr anledning att särskilt peka på vikten av det här beroende på att kommissionen lite grann har dragit fötterna efter sig i arbetet. Arbetet är försenat och därför finner vi det viktigt att redan på måndag påpeka vilken vikt vi fäster vid detta arbete och att vi förutsätter att kommissionen nu ökar takten sista kvarten för att kunna hålla den tidtabell som är uppsatt för arbetet.

För det fjärde, och det är den fjärde punkt som det kan finnas anledning att påpeka under allmänna rådets möte, gäller yttre förbindelser. Som vanligt blir det förmodligen en rad frågor som kommer att behandlas i form av slutsatstexter. Den fråga som vi tycker är särskilt viktig här är den fråga som Hans Dahlgren nämnde tidigare, nämligen EU:s roll i uppföljningen av FN-toppmötet. Precis det tema som Hans Dahlgren redovisade här i återrapporteringen pekar på vikten av att EU:s stats- och regeringschefer bidrar till att hålla trycket uppe i reformprocessen.

Sammanfattningsvis vill regeringen inte ha några invändningar mot den uppläggning som det brittiska ordförandeskapet föreslår av toppmötet. Det finns anledning att återkomma till en mer detaljerad diskussion, dels inför allmänna rådets möte den 12–13 december, dels när statsministern på sedvanligt sätt kommer att samråda inför själva toppmötet.

Anf. 11 GUNILLA CARLSSON i Tyresö (m):

Herr ordförande! Eftersom detta är återrapporten från allmänna rådet den 7 november vill jag ställa en fråga. Då diskuterades lite grann hur man ska gå vidare i de nationella debatterna vad gäller EU:s fortsatta fördrag och så vidare. Egentligen är väl det här en fråga som man ska ställa till Europaminister Ringholm, men eftersom han sällan eller aldrig är på EU-nämnden får jag väl fråga Lars Danielsson. Jag ser ju att det också var han som företrädde Sverige vid detta ministerrådsmöte.

Det gäller den rapport som man kan förutse och som ska presenteras vid Europeiska rådet i december. Vad är Sveriges inspel och positioner i den?

Anf. 12 HOLGER GUSTAFSSON (kd):

Det finansiella perspektivet får vi ju tillfälle att säga någonting om på nästa punkt, men jag vill fokusera på Lissabonstrategin.

Kristdemokraterna tycker att Lissabonstrategin är väldigt angelägen, men samtidigt ser vi att den är mycket bred och omfattande. Det finns en uppenbar risk att den är så bred så att alla medlemsländer kan hitta någonting där de är bra, och så kanske man lämnar övriga ambitioner lite grann i sticket.

Det där är inte bra. Man skulle behöva ha bättre fokusering på de riktigt skarpa frågorna. Vi skulle vilja se en uppstramning av Lissabonstrategin där de allra viktigaste frågorna för ekonomisk tillväxt och sysselsättning tas upp och där länderna verkligen får gå i clinch med de viktigaste frågorna. Vi vill alltså se en uppstramning och en koncentration på de viktigaste frågorna.

Finns det någon sådan tendens i dag? Eller hur ser man på strategin? Byggs den ut och breddas eller stramas den upp och blir skarpare mot medlemsländerna? Det är min fråga.

Anf. 13 CARL B HAMILTON (fp):

Jag skulle vilja fråga om punkt 5 – *jobs and growth*. När jag lyssnade på statssekreteraren var, om jag förstod honom rätt, den svenska prioriteringen och tyngdpunkten på ett ökat utbud av arbetskraft.

Med tanke på att Europa, Västeuropa såväl som Östeuropa, plågas av mycket hög arbetslöshet och bristande sysselsättning undrar jag om arbetslöshet och sysselsättning är nedprioriterat jämfört med ett ökat utbud. Det gäller särskilt frågan om den inre marknaden och tjänster. Hur ser Sverige på det? Kommer Sverige att nedprioritera det i samband med mötet?

Anf. 14 AGNE HANSSON (c):

Herr ordförande! Tack för föredragningen! Jag tycker att det är en ganska bra förteckning som ordförandeskapet har kommit med. Särskilt

tillfredsställd är jag över att man nu börjar diskutera hållbar utveckling och klimatförändringsproblematiken på längre sikt.

Jag noterade i föredragningen att regeringen ser klimatfrågan som viktig. I den ryms också arbetet med att utveckla renare energi i Europa. Där har naturligtvis Sverige utomordentliga möjligheter både när det gäller teknisk utveckling och på annat sätt.

Vad avser regeringen att driva ur den synpunkten? Är det frågan om att fasa ut de fossila bränslena i Europa och åstadkomma en bättre utsläppssituation, eller vad är det? Jag skulle vilja höra lite mer från regeringens sida på den punkten om vad positionen är.

Anf. 15 YVONNE RUWAIDA (mp):

Jag vill ta upp två saker.

Det ena är att man i brevet från ordförandeskapet har blandat ihop – kanske med avsikt – Afrika, migration och åtgärder mot terrorism. Jag tycker att det är lite olyckligt att man har blandat ihop det som en punkt. *Agenda items 2–4*, står det ju i brevet. Jag vet inte om det handlar om att förslagen går in i varandra, eller hur man ser på det. Jag tycker i alla fall att det är en olycklig indelning, och jag tycker att Sverige ska verka för att man tar punkterna var för sig, behandlar dem var för sig och drar slutsatser var för sig.

När det gäller hållbar utveckling tycker jag också att det är positivt att man från regeringens sida tycker att detta är en fråga som man vill driva och sätta kraft bakom. Som jag har förstått det försöker Göran Persson driva just frågan om att EU ska satsa på förnybar energi och att man ska diskutera hur det arbetet på EU-nivå skulle kunna se ut. Det tycker jag är positivt, men jag tror också att det kan behövas andra åtgärder. En av de åtgärder som EU skulle kunna vidta och som Sverige tyvärr har varit motståndare till är att införa en minimiskatt på koldioxidutsläpp.

Anf. 16 Statssekreterare LARS DANIELSSON:

Herr ordförande! Jag har först en allmän kommentar. Som nämndens ledamöter märker är det i det här läget fortfarande ganska rudimentär information som vi får från ordförandeskapet om deras avsikter med själva toppmötet. Det är i stort sett bara rubriker med någon enstaka mening. Det gör att det finns anledning att återkomma till en mer detaljerad diskussion när ordförandeskapet något mer har visat sina kort, tycker jag.

Låt mig ändå försöka besvara de frågor som har ställts. Gunilla Carlsson tar upp frågan om de nationella debatterna om EU.

Jag borde kanske i återrapporteringen också ha refererat den lunch som den brittiske europaministern Douglas anordnade i anslutning till förra rådsmötet. Där deltog också Margot Wallström. Där fördes en diskussion dels om kommissionens kommunikationsstrategi, den så kallade Plan D, som Margot Wallström har presenterat i olika sammanhang, dels om hur de nationella debatterna förs när det gäller EU:s framtid.

Det bidrag som regeringen vill ge bygger, i alla fall till viss del, på det förslag som regeringen har utarbetat och som kommer att läggas fram för riksdagen. Det handlar om att något utveckla och omforma 2004-kommitténs verksamhet och erbjuda en möjlighet till att ha ett slags nav för debatter om EU:s framtid med hjälp av ett litet sekretariat och bi-

2005/06:11
18 november

dragsgivning till organisationer som är engagerade i frågor som rör EU:s framtid.

Jag föreställer mig att till den rapport som kommissionen ska sammanställa inför toppmötet och som ju bara är ett slags delrapport kommer förmodligen varje medlemsland att ombes att bidra med ungefär en sida. Vi kommer då att redovisa vad vi har gjort i Sverige under hösten på det sätt som jag nyss nämnde.

Det är viktigt att komma ihåg att detta blir en större fråga under det österrikiska ordförandeskapet. I juni 2006 tar den så kallade reflexionsperioden slut, i varje fall som det nu ser ut. Då blir det tillfälle att återkomma till frågan mer strukturerat.

Holger Gustafsson tar upp behovet av uppstramning av Lissabonstrategin. I viss mån tror jag att man kan säga att Holger Gustafsson redan har blivit bönhörd. Den halvtidsöversyn som gjordes vid det senaste vårtoppmötet syftade just till att något fokusera och koncentrera Lissabonstrategin till ett mindre antal mål och ett mindre antal indikatorer än vad som tidigare har varit fallet.

Det fanns en i viss mån berättigad kritik mot att Lissabonstrategin under sina första år svämmade över. Det antogs flera nya mål. I och för sig var vart och ett säkert vällovligt och riktigt, men det bidrog till en bristande fokusering och en oöverskådlighet som jag tycker var ganska olycklig.

Men när vi nu förbereder oss inför nästa vårtoppmöte, alltså det som Österrike ska ha ansvar för i mars, kommer det att ske utifrån ett så kallat syntespapper som kommissionen presenterar. Det ska förhoppningsvis innehålla ett betydligt mindre antal prioriteringar. Förhoppningsvis är alltså Holger Gustafsson i och med detta redan bönhörd. Men regeringen har ingen annan uppfattning än Holger Gustafsson i det här avseendet; Lissabonstrategin mår väl av en viss fokusering.

Carl B Hamilton frågar om vi har övergivit kampen mot arbetslöshet och den inre marknadens betydelse. Absolut icke! Vad vi försöker göra är att hålla två bollar i luften samtidigt, det vill säga både hantera kortsiktiga och långsiktiga problem. Kortsiktigt har Carl B Hamilton alldeles rätt; kampen mot arbetslöshet är fortfarande Europas kanske viktigaste uppgift. Självfallet måste det stå i centrum. Ett viktigt element i att åstadkomma detta är att få en väl fungerande inre marknad. Jag föreställer mig att det kan bli någon form av deldiskussion på toppmötet om inre marknadens funktionssätt.

Det gäller inte minst det tjänstedirektiv som vi alla har så mycket åsikter om. Regeringens åsikt är alltså, och jag utgår från att den kommer att vara likadan också vid toppmötet, att vi behöver ett tjänstedirektiv. Ett tjänstedirektiv är viktigt för att uppnå en väl fungerande inre marknad givet tjänstesektorns stora ekonomiska betydelse. Men som bekant har regeringen ett antal ganska bestämda uppfattningar om vad ett sådant här tjänstedirektiv bör innehålla.

Vi kommer inte, som jag bedömer det i dag, att i december vara i en situation där det handlar om slutförhandlingar om tjänstedirektivet. Det ligger längre fram. Britterna gör ambitiösa försök att driva på dagordningen, men det kommer säkerligen att ta ytterligare minst ett år innan vi är framme vid slutdiskussionen.

Men i sak har regeringen precis samma uppfattning som Carl B Hamilton; inre marknadens funktionssätt och tjänstesektorns betydelse är viktig. Kampen mot arbetslöshet är viktig. Men vi måste redan nu förbereda oss för det som blir 2010-talets stora fråga, nämligen hur vi ska få arbetskraften att räcka till.

Agne Hansson frågar lite mer om vad regeringen vill driva för frågor när det gäller klimatförändringar. Frågan om betydelsen av ren energi är givetvis mycket lätt att instämma i. Jag noterar att just begreppet ren energi faktiskt har försvunnit från den annoterade dagordningen. Det har funnits med tidigare i diskussionen. Detta bör påpekas.

Självfallet är det vår uppfattning att en utfasning av fossila bränslen, som vi ju vill verka för nationellt, också är någonting som vi bör diskutera, verka för och utarbeta strategier för på europeisk nivå.

Jag vill också peka på ett annat element som regeringen vill lyfta fram i diskussionen. Det är behovet av ökad energieffektivitet – någonting som vi har drivit inom ramen för Lisabonprocessen och något som det finns anledning att påpeka den här gången.

Jag ser att vår viktigaste uppgift nu på måndag lite grann är att rikta blåslampan mot kommissionen, som jag sade har dragit fötterna efter sig.

Jag delar Yvonne Ruwaidas uppfattning om att det är olyckligt att man har sorterat ihop de tre punkterna Afrika, migration och kamp mot terrorismen. Jag utgår från att det är ett olycksfall i arbetet, för det leder definitivt tankarna helt fel. Jag kan bara instämma i det, och jag ska också gärna påpeka det.

Anf. 17 GUNILLA CARLSSON i Tyresö (m):

Jag tackar för svaret. Jag tycker ändå att det är viktigt att Sverige på ett bra sätt kan svara upp mot den diskussion som förs inom EU och inom olika ministerkretsar vad gäller EU:s framtidsdebatt. EU-frågorna i Sverige har ju delvis flyttat in i Regeringskansliet. De uppfattas så viktiga att vice statsministern till och med upphöjs till Europaminister. Men han åker inte till mötena i Bryssel, och deltar bara pliktskyldigast i någon enstaka riksdagsdebatt i frågorna.

Hur kommer regeringen att lägga upp arbetet nu för att visa att man faktiskt också från svensk sida är en del av länken för att diskutera EU:s framtidsfrågor?

Jag menar alltså att det inte bara går att hänvisa till en EU 2004-kommitté.

Anf. 18 SERMIN ÖZÜRKÜT (v):

Ordförande! Jag har en kort reflexion om EU:s roll i uppföljningen av FN:s toppmöte. Där skulle jag vilja ge uttryck för att vi välkomnar statsministerns konstruktiva positionering i för världen och FN viktiga frågor under toppmötet.

Med detta skulle vi vilja konstatera vårt önskemål om att regeringen fortsätter med att utveckla samma linje inom EU.

Anf. 19 EVA ARVIDSSON (s):

Jag har en reflexion när det gäller de nationella handlingsprogrammen för att klara av Lissabonstrategin. Varje parlament har ju fått ett sådant handlingsprogram nu. De är till för arbetstillfällen och tillväxt.

Jag utgår från att detta måste följas upp på något sätt i parlamentet när det gäller vad de olika nationella parlamenten har kommit fram till. Så kan det bli en gemensam aktion just för Lissabonstrategin.

Om man skapar de här arbetstillfällena genom handlingsprogrammen och Lissabonstrategin måste det också ge en beredskap för när det blir arbetstagarbrist. I och med att nya grupper kommer in på arbetsmarknaden är de etablerade när den bristen kommer. Det måste väl hänga ihop. Det är väl inte två spår, utan en fortsättning på det spåret.

Anf. 20 Statssekreterare LARS DANIELSSON:

Herr ordförande! Gunilla Carlsson efterlyser de konkreta bidragen från svensk sida. Ett konkret bidrag som vi har försökt att föra fram i allmänna rådet, och det är ju det vi samråder kring, är behovet av att vi inte för framtidsdebatten om EU bara i fördragstermer. Jag tror att en viktig anledning till att många människor känner ett visst främlingskap inför EU är att alltför mycket av debatten har handlat om beslutsformer, konstitutionella saker och annat som är mycket viktigt – javisst. Men ska man verkligen kunna nå ut med en bred diskussion om vad EU ska göra och inte ska göra måste man utgå från sakfrågorna. Det är något som vi har försökt att argumentera för, och jag tycker också att vi har fått mer och mer gehör för det i diskussionerna.

Nämnden kommer säkert ihåg att inför starten av konventet diskuterade inte bara regeringen utan alla svenska företrädare i konventet behovet av att konventet skulle börja med att diskutera sakfrågorna och så småningom gå över till de mer institutionella frågorna. Det mötte inte något särskilt starkt gehör då. De försök som då gjordes av Göran Lennmarker, Lena Hjelm-Wallén, Ingvar Svensson och andra, som kanske var lite förgäves då, har nu visat sig vara en riktig *approach*. Det inser fler och fler nu.

Jag vill peka på ytterligare en sak som jag tror att det kan finnas anledning att påpeka i den europeiska diskussion, och det är det faktum att reflexionsperioden, enligt beslut i Europeiska rådet, ska vara slut nästa sommar, alltså juni 2006. Läget vad gäller det nya fördraget kommer då att vara i princip exakt detsamma som det är i dag, det vill säga man kommer förmodligen inte att kunna ta någon som helst slutsats i juni 2006 om hur man ska gå vidare med fördraget. Jag tycker att det kan finnas anledning att diskutera, och det är en fråga som regeringen skulle vilja återkomma till nämnden om inför toppmötet i juni 2006, om man inte borde verka för att utsträcka reflexionsperioden kanske ytterligare ett år, det vill säga till juni 2007. Det är först då som man möjligen har förutsättningar att diskutera, givet det som då sker i de två länder, Frankrike och Nederländerna, som röstade nej till fördraget, hur man ska göra med fördraget och om det finns förutsättningar att ta upp det igen eller om vi måste hitta någon annan lösning. Jag vill bara flagga för denna fråga och ber att få återkomma i god ordning så småningom till nämnden med konkreta förslag att samråda kring.

Jag noterar vad Sermin Özürküt säger.

Jag instämmer i det Eva Arvidsson säger. De nationella handlingsprogrammen kommer att diskuteras, inte så mycket nu på detta toppmöte utan framför allt på vårt toppmöte. Regeringen anser att det är väldigt angeläget att vi får en ordentlig diskussion kring de nationella handlings-

Anf. 21 ORDFÖRANDEN:

Jag konstaterar att det finns ett stöd för regeringens upplägg inför de fortsatta förhandlingarna.

Sedan kan jag också upplysa nämnden om att det är en debatt om EU:s framtid i kammaren nästa torsdag. Ni kanske har sett det. Där deltar bland andra vice statsministern och vice ordföranden i EU-nämnden.

Då går vi vidare till det finansiella perspektivet. Varsågod.

Anf. 22 Statssekreterare LARS DANIELSSON:

Herr ordförande! Efter det allmänna rådet den 7 november signalerade det brittiska ordförandeskapet att man avsåg att anordna två tillfällen i Coreper, alltså EU-ambassadörernas möte, där man skulle diskutera flerårsbudgetens utgiftssida och den så kallade översynsklausulen. Sedan sade man att man skulle lägga fram ett nytt underlag inför det allmänna råd som vi nu samråder kring. Men som nämnden kanske noterat har ordförandeskapet ändrat uppläggning. Man vill nu i stället att debatten i allmänna rådet på måndag ska erbjuda ytterligare ett tillfälle för ordförandeskapet att lyssna av medlemsländernas ståndpunkter när det gäller den framtida inriktningen av budgeten, också på inkomstsidan.

Därefter har ordförandeskapet aviserat att man tänker anordna ett extra ministermöte onsdagen den 7 december, en så kallad konklav, och inför detta kommer man att presentera ett nytt förslag. Men det är oklart exakt när detta nya förslag kommer. Jag är rädd för att detta innebär att diskussionen kommer att bli ganska mycket av en upprepning av den diskussion som vi hade den 7 november.

Därför är de utgångspunkter som regeringen har inför diskussionen på måndag desamma som vi hade inför allmänna rådet den 7 november, det vill säga att vi vill se en utgiftsnivå på unionens flerårsbudget ned mot 1 % av bni. Vi vill se en modernare utgiftsstruktur än vad som hittills föreslagits. Vi välkomnar en särskild översynsklausul som kan göra det möjligt att få en mer framtidsinriktad fördelning av unionens utgifter när det gäller det kommande finansiella perspektivet. Vi kommer dessutom att peka på behovet av en effektiv lösning på vårt nettoproblem. Detta är för nämnden väl kända punkter.

Låt mig göra några korta kommentarer till de mer detaljerade punkter som finns på bordet, har diskuterats i Coreper och som kan komma att beröras under diskussionen i rådet på måndag även om de formellt sett inte är uppe för ordentlig diskussion. Ordförandeskapet har presenterat några punkter och kommissionen har sedan kommenterat dessa i några mer detaljerade papper som nämnden fick del av i går.

Regeringen är kritisk till den idé om en teknologifond som finns på bordet. Det är ett spanskt förslag. >>> **Hemlig enligt 2 kap. 1 § sekretesslagen** <<<vi anser att de instrument och mekanismer som finns på det här området täcker mer än väl de behov som den här fonden är tänkt att främja.

Däremot tycker vi att det förslag som nämns om att ha ett effektivare utnyttjande av Europeiska investeringsbankens resurser är ett intressant förslag. Det är inget nytt förslag. Det lades på bordet redan av det luxem-

burgska ordförandeskapet. Nu dammas det av igen och man talar om möjligheten att ha en så kallad facilitet inom ramen för Europeiska investeringsbanken som ska kunna användas för framför allt forsknings- och utvecklingsinsatser. Vi ser detta som ett intressant förslag värt att studera vidare.

Vad gäller globaliseringsfonden är det regeringens avsikt att fortsätta att vara kritisk. Vi ser en uppenbar risk att de medlemsstater som redan har utvecklat en politik och byggt strukturer för att hantera den här typen av problem på nationell nivå kommer att missgynnas. Kommissionens förslag tar inte hänsyn till att de här frågorna som avses bli hanterade genom globaliseringsfonden i första hand är ett nationellt ansvar. Vi är dessutom fortsatt principiellt emot instrument utanför budgeten eftersom alla typer av utgifter bör genomgå en samlad och öppen prioriteringsprocess.

Vad gäller förslaget om öronmärkning av vissa medel inom ramen för kategori 1 B har regeringen tidigare sagt att vi skulle föredra att flytta dessa medel från kategori 1 B och 2 till kategori 1 A. Men skulle detta vara en del av slutuppgörelsen förefaller det som om det skulle kunna vara någonting som vi kan överväga i positiv anda. Men vi är ju inte vid en slutuppgörelse ännu. Som vi ser det finns det ingen anledning för regeringen att visa detta kort redan på måndag. Jag vill ändå signalera för nämnden hur regeringen tänker, och vi lyssnar givetvis gärna på nämndens synpunkter i det avseendet.

Låt mig också säga att vi är fortsatt tveksamma till förslaget om ökad överföring av pengar från jordbrukets direktstöd till landsbygdsutveckling, det som med en omöjlig fras heter modulering. Tveksamheten bottenar i det faktum att det här förslaget innebär ett minskat återflöde och därmed en försämrad nettoposition för Sverige. Principiellt skulle man egentligen kunna välkomna att detta sker, men om det inte sker inom ramen för minskade jordbruksutgifter innebär det alltså en försämrad nettoposition för Sverige.

Som tidigare vill vi välkomna en tydlig översynsklausul. Vi vill se en bred översyn och en ambitiös tidsplan. Det är väl bra att kommissionen tar ett ansvar för att initiera en sådan översyn, men vi tycker också att man bör kunna överväga om man inte kan ha en självständig expertgrupp som inleder översynen. Det finns mycket gammalt tänkande i kommissionen på det här området. Det kan behöva stimuleras genom lite friskare tänkande utifrån.

Vi stöder också i stort kommissionens förslag om ökade resurser i kategori 4, det vill säga externa relationer, utrikes- och säkerhetspolitik. Men vi vill som tidigare säga att ökade resurser på det här angelägna området förutsätter besparingar på andra områden.

Sammanfattningsvis trampar processen vatten något för närvarande. Jag tror inte, som jag sade inledningsvis, att allmänna rådet på måndag kommer att bidra särskilt mycket till en uppgörelse. Processen kommer tyvärr inte att föras särskilt mycket framåt. Jag noterar också en växande kritik i den allmänna debatten mot det brittiska ordförandeskapets sätt att hantera flerårsbudgeten. Jag vill inte i det här läget instämma i den kritiken. Jag tycker att det är lite för tidigt att göra det. Jag noterar att en sådan här förhandling är mycket komplex. Regeringens utgångspunkt är fortsatt att vi gärna ser en uppgörelse i december. Vi vill förbereda oss

Anf. 23 HOLGER GUSTAFSSON (kd):

Herr ordförande! Det är två synpunkter som vi kristdemokrater vill skicka med i de här diskussionerna. Det är två saker som vi är motståndare till. Det ena gäller strukturomvandlingsfonden som har diskuterats och där statsministern har flaggat för att han eventuellt kan tänka sig en kompromiss i ett sista skede. Vi tycker inte att en sådan kompromiss är rimlig. Vi tycker att inte statsministern ska ha det utrymmet. Det är det ena.

Det andra är den återkommande diskussionen kring rabatten för engelsmännen. Vi tycker att detta måste lösas i det här sammanhanget. Det är rimligt att briter, som nu sitter med ansvaret, plockar fram en lösning på den här frågan och inte bara hänvisar till andra inom unionen. De bör ta ett eget ansvar för detta och lyfta bort rabatten. Vi vill se det i det här sammanhanget.

Det var alltså två saker, rabatten och fonden för omstrukturering som vi inte vill se.

Anf. 24 ORDFÖRANDEN:

Ska jag tolka det som globaliseringsfonden, så att vi använder samma begrepp?

Anf. 25 HOLGER GUSTAFSSON (kd):

Det gäller alltså den omstrukturering där man vill ha pengar om en viss bransch inte går exempelvis. Vi kan jämföra med våra gamla varvsbranscher och teko. Det är den fonden jag menar.

Anf. 26 ORDFÖRANDEN:

Det är den som även kallas globaliseringsfonden.

Anf. 27 HOLGER GUSTAFSSON (kd):

Då är det samma. Jag var lite osäker på uttrycket. Omstrukturering kallar jag det.

Anf. 28 CARL B HAMILTON (fp):

Herr ordförande! Jag kan börja med att instämma med Holger Gustafsson i frågan om den så kallade globaliseringsfonden.

För det första tycker jag att det är väldigt olyckligt om man skulle stigmatisera import från just u-länder i Asien och Latinamerika som varande orsak till människors arbetslöshet i Europa. Det kan finnas många skäl till den arbetslösheten, och att man ska stigmatisera de här länderna som olycksorsaker tycker vi är helt fel.

För det andra är tanken att man kan separera den här effekten från andra orsaker en ren skrivbordsprodukt. Jag tror alltså inte att den här fonden i praktiken går att använda på det sätt som beskrivs i det här dokumentet som vi har fått.

I sista hand måste man ha kriterier och en mekanism, och man har ju haft den här tanken i Förenta staterna i många år. Där har man successivt

kommit in i något slags domstolsförfarande när man ska bedöma om kriterierna är uppfyllda eller inte för olika branscher eller regioner. Det blir en juridisk byråkrati, och det blir naturligtvis också en byråkrati för att samla in den här informationen som man ska använda för att definiera huruvida kriterierna är uppfyllda eller inte.

Jag tror att jag har sagt detta tidigare i nämnden, nämligen att om en individ blir arbetslös är det ur individens synpunkt tämligen likgiltigt om det beror på tekniska förändringar, byte av produkter eller just import från Kina. Det viktiga för den individen är naturligtvis att få stöd i den aktuella situationen.

Och som sagt, svenska skattebetalare har ju redan betalat. Vi har i Sveriges riksdag sedan länge beslutat om den här typen av stödssystem i våra välfärdssystem, så vi skulle få betala två gånger.

De som skulle gynnas av detta är ju länder som inte är särskilt intresserade av att ägna sig åt strukturomvandling och kanske också de länder som inte har velat eller kunnat ha sådana här nationella stödssystem.

Vi är också, precis som Holger Gustafsson, emot detta. Vi vill inte ge regeringen frihetsgrader att använda detta som ett smörjmedel i förhandlingarna.

Uppgifterna om den här teknologifonden är så knapphändiga att jag inte vill göra ett så kategoriskt ställningstagande beträffande den som jag har gjort beträffande globaliseringsfonden, men jag delar helt och hållet Lars Danielssons skepsis och kritiska hållning till den här teknologifonden. Min instinkt säger mig att samma karaktär av invändningar kan riktas mot denna fond som mot globaliseringsfonden.

Jag vill säga två saker till. Den första gäller frågan om tidtabellen. Jag kan inte se att Sverige, till skillnad mot en del andra länder, behöver ha särskilt bråttom eller vara särskilt angeläget om att göra upp i december. Det ligger inte i vårt intresse att sälja ut innehållet till förmån för tidtabellen. Vi har mindre anledning till detta än många andra länder, och vi ska hålla tillbaka.

Till slut vill jag säga att vi nu har en ny regering i Tyskland, och såvitt jag förstår är en ståndpunkt hos den nya regeringen att man är helt emot att reformera jordbrukspolitiken i det här 196-sidiga dokumentet som man har kommit överens om. Är det riktigt? Finns det några andra hållningar i det dokumentet beträffande EU-politiken eller budgetpolitiken som vi kan begränsa oss till, som statssekreteraren tycker att det är värt att lyfta fram här?

Anf. 29 LARS LINDBLAD (m):

Herr ordförande! Jag vill också passa på att visa min uppskattning för statssekreterarens föredragning här. Den innehåller väldigt mycket av det som vi vill se i förhandlingarna i det här läget. Vice ordföranden har ju talat länge och väl också, och det innebär att jag inte behöver prata så länge. Jag kan helt enkelt instämma i det han har sagt.

Det är väldigt bra att regeringen är så tydlig i sin kritik mot globaliseringsfonden. Det som dock oroar mig, inte minst efter nämndens möten i London för någon vecka sedan, är att det, trots att man när man pratar med britterna om att man principiellt sett inte gillar den här konstruktionen, trots allt verkar som om de ser detta som en förhandlingsbricka som de tycker att det är rimligt att ha. Därför kan man misstänka att det kan

bli ganska hårt tryck i den här frågan. Vi har ju, som sagt, både principiella och ekonomiska argument för varför Sverige inte vill se detta.

Det jag tror skulle kunna vara en styrka för regeringen i det här perspektivet är att vi är väldigt tydliga här i nämnden och säger att riksdagen inte vill backa upp något sådant, utan att regeringen har direktiv från riksdagen att inte öppna den frågan. Vill man komma längre fram i diskussionen måste man återkomma till nämnden. Man har inget mandat att gå vidare när det gäller globaliseringsfonden. Den signalen skulle jag vilja sända till Lars Danielsson och regeringen.

Anf. 30 YVONNE RUWAIDA (mp):

Vi i Miljöpartiet tycker också att man inte ska stödja globaliseringsfonden, inte ens som en förhandlingsbricka och absolut inte som någonting som ska ligga utanför budgeten. Det är helt oacceptabelt tycker vi, och det ska inte ske ens i ett slutskede i en förhandling.

Jag håller med om det mesta som Lars Danielsson säger, men jag tycker inte bara att vi ska ned mot en 1 % utan att vi ska nå 1 %.

Anf. 31 AGNE HANSSON (c):

Jag vill också för tydlighetens skull säga att jag tycker att det är helt klart att den svenska positionen bör utesluta globaliseringsfonden. De medel som ska gå för att utjämna skillnader ska gå genom de fonder som redan finns.

Anf. 32 SERMIN ÖZÜRKÜT (v):

Herr ordförande! Jag vill också förtydliga Vänsterpartiets ställningstagande. Vi är emot globaliseringsfonden.

Anf. 33 Statssekreterare LARS DANIELSSON:

Herr ordförande! Jag vill också göra ett förtydligande. Regeringen är också emot globaliseringsfonden. Jag hoppas att det har framgått av min föredragning. Jag förstår Holger Gustafssons osäkerhet kring benämningen. Vi har ju sett den här företeelsen i annan skepnad tidigare. Då hette den *growth adjustment fund*, tillväxtanpassningsfond. Det var lika dumt då.

Jag känner lite samma oro över britternas inställning som Lars Lindblad. Jag gör ingen hemlighet av det. Jag förstår den inte riktigt. Den brittiska regeringen har faktiskt generellt sett stått i spetsen mot den här typen av åtgärder. När man pressar britterna på hur de vill att den här fonden ska konstrueras beskriver de någonting som inte är en fond utan som egentligen är normala anslag men som de kallar fond. Vi får väl titta på det när vi kommer till slutet, men regeringens utgångspunkt i de här diskussionerna är nej till globaliseringsfonden som den nu beskrivs. Den är en styggelse, precis på det sätt som jag tror nämnden enhälligt har beskrivit den. Där har vi inte någon annan uppfattning.

Regeringen har givetvis inte heller någon annan uppfattning än den Holger Gustafsson har vad gäller den brittiska rabatten. Jag fruktar att det inte blir så mycket diskussion om den brittiska rabatten på måndag. Det var inte särskilt mycket diskussion om den brittiska rabatten för fjorton dagar sedan, vilket jag tror att britterna nästan hade förväntat sig. Vi och

2005/06:11
18 november

några andra påpekade den anomali som vi anser att den brittiska rabatten är. Men det är på något sätt något slags tyst förväntningstryck som riktas mot britererna här, det vill säga att alla förväntar sig nu att britererna ska göra någonting för visa att man är beredd att kompromissa, men vi ser ingenting. Det tycker jag kanske är lite oroande.

Jag delar givetvis Carl B Hamiltons kritiska synpunkter på teknologifonden. Även om det är rudimentärt, är det lilla som står om den tillräckligt illa för att vi ska vara emot den, som jag ser det.

När det gäller tidtabellen tror jag att jag för en gångs skull inte helt håller med Carl B Hamilton. Utifrån ett strikt svenskt perspektiv, om vi bara tittar på det svenska nationella intresset, skulle jag möjligen kunna hålla med om att det inte ligger i vårt intresse att till varje pris få en överenskommelse. Men jag tror att alla i det här rummet har haft regelbundna diskussioner med de nya medlemsländerna, och där känner jag ett ansvar. Det utgår jag ifrån att Carl B Hamilton gör också. De är i växande utsträckning oroliga över effekterna, framför allt vad gäller tilldelningen av strukturfondsmedel, om vi inte får en överenskommelse nu. Den oron tycker jag att vi måste ta på allvar. Det är helt klart att det blir besvärligare att få strukturfonderna att ticka ut pengar från den 1 januari 2007 om vi inte får en överenskommelse nu.

Förra gången hade vi nio månader mellan överenskommelsen om flerårsbudgeten och dess ikraftträdande, men då var det 15 länder som var på en mer jämställd ekonomisk utvecklingsnivå än vad vi har i dag. Jag tycker nog att vi måste ta den oro som de nya medlemsländerna känner på allvar och därför försöka vara konstruktiva i riktning mot en uppgörelse, givetvis med bibehållande av de övergripande krav som vi har beskrivit här tidigare. Inte minst de baltiska länderna har med väldigt stor enfaset predikat nödvändigheten av en överenskommelse.

Carl B Hamilton frågar också om synpunkter på den nya tyska regeringens budgetpolitik. Det är ett långt dokument som Carl B Hamilton noterar. Det är inte så utförligt vad gäller budgetpolitiken. Gerhard Schröder var på besök här i tisdags. Gerhard Schröder ingår som bekant inte i den nya regeringen, men en av hans medarbetare blir ny statssekreterare för EU-frågor på utrikesministeriet på måndag och deltog i besöket. Han pekade på två saker som jag tycker är viktiga. Den ena är tyvärr den som Carl B Hamilton har påpekat, nämligen en något större obekymradhet att diskutera reformer på jordbruksområdet. >>> **Hemlig enligt 2 kap. 1 § sekretesslagen** <<<

Det som är mer positivt tror jag är att det kommer att vara en något mer konsekvent, stringent och restriktiv budgethållning i allmänna termer från den nya tyska regeringen. Det var faktiskt så att Tyskland i juni kunde acceptera det förslag till överenskommelse som Luxemburg lade på bordet. Jag tror inte att den nya regeringen kommer att vara lika tillmötesgående vad gäller exempelvis nivån. Vi känner det lite grann så att den nya tyska regeringen kanske kryper tillbaka i den värme som den så kallade G 6-gruppen erbjuder, nämligen den grupp av budgetrestriktiva länder som Tyskland tillhör men där man var en något ljummen medlem de sista månaderna före slutuppgörelsen. Förhoppningsvis kan det bli lite mer stöd från Tyskland än vad det var i slutförhandlingarna. Jag tyckte att det var helt uppenbart i juni att Tyskland då mer prioriterade samarbetet med Frankrike än att vara budgetrestriktiv.

Jag har väl i princip redan svarat Lars Lindblad. Jag delar den oro som du ger uttryck för när det gäller den brittiska inställningen. Vi ska göra vad vi kan för att få britterna att nyktra till på den här punkten>>>

Hemlig enligt 2 kap. 1 § sekretesslagen <<<

I övrigt tror jag att jag har svarat på frågorna.

2005/06:11
18 november

Anf. 34 CARL B HAMILTON (fp):

Låt mig återgå till detta med tidtabellen. Några av oss var ju i Tjeckien och diskuterade den här frågan. Där fanns precis den här hållningen som Lars Danielsson redovisar: "Vi, Tjeckien, vill ha en uppgörelse till vilket pris som helst." Jag tycker att det är en livsfarlig inställning ur vår synpunkt. Lars Danielsson säger att vi ändå måste tänka på de här länderna. Ja, men det innebär ju på något sätt att vi ändå ska ha förståelse för eller stödja en sådan hållning att tidtabellen är viktigare än innehållet. Som jag ser det är det precis tvärtom för oss.

Jag ser att det finns en risk här att Storbritannien bjuder på att de nya medlemsländerna inte behöver betala sin del av den brittiska rabatten. Det sade de redan i juni, om jag minns rätt. Sedan får vi ingenting på jordbrukssidan. Vi har då inte heller själva fått någonting när det gäller rabatten. Sedan har de nya medlemsländer ingenting emot en sådan här globaliseringsfond för de har inte velat eller kunnat ha något sådant arrangemang på nationell nivå, och då står vi där utan att egentligen uppnå några av våra förhandlingsmål. Därför tycker jag att vi inte riktigt kan ha den hållning som Lars Danielsson har. Jag tror att man måste prioritera innehållet över tidtabellen trots allt.

Anf. 35 Statssekreterare LARS DANIELSSON:

Jag har ingen annan uppfattning än Carl B Hamilton. Det är klart att innehållet är viktigare än tidtabellen, men jag tycker nog att vi måste betänka tidtabellen också. Den är en viktig faktor. Jag vill kunna se de nya medlemsländerna i ögonen också efter den 15 och 16 december.

Det är en sammanvägning, som alltid, av en rad faktorer. Jag konstaterar att vi i den här kretsen har varit eniga om en punkt, nämligen att de nya medlemsländerna i princip bör kunna få ut det de önskar av den här förhandlingen. Det är inte där vi har haft några invändningar. Våra invändningar har ju handlat om att ett antal länder bland EU-15 inte har varit villiga att ge avkall på de ekonomiska förmåner de har kunnat njuta av under många år. Ett av syftena med förhandlingarna är ju att pressa tillbaka dessa önskemål.

Innehållet är självfallet viktigare än tidtabellen. Jag har ingen annan uppfattning än Carl B Hamilton i det avseendet. Men jag tycker nog ändå att tidsaspekten blir mer och mer relevant ju längre processen fortskrider. Det är egentligen bara den poängen jag vill göra.

Anf. 36 ORDFÖRANDEN:

Jag konstaterar att det finns ett stöd för regeringens upplägg inför de fortsatta förhandlingarna.

Anf. 37 GUNILLA CARLSSON i Tyresö (m):

Får jag ställa en fråga? Den är inte föremål för samråd, men jag vill fråga hur Europasamordnaren i Regeringskansliet ser på Lena Sommestads brev till samtliga Europaparlamentariker. Jag har själv suttit i Europaparlamentet och aldrig fått brev från ministrar där man uppmanas rösta på ett visst sätt.

Det var inför Reachkompromissen, som ju gick igenom i går. Kommer Sveriges regering att aktivt arbeta emot den? Hur ser man på detta?

Jag tycker att det är en övergripande fråga, och det var ett ganska konstigt tilltag. Därför undrar jag om ordföranden går med på att jag får ställa den frågan till statssekreteraren.

Anf. 38 ORDFÖRANDEN:

Det beror på om Lars Danielsson kan svara på frågan. Det är en ny fråga.

Anf. 39 Statssekreterare LARS DANIELSSON:

Jag kan gärna kommentera det.

Jag tycker att man ska se brevet som ett uttryck för den vikt som regeringen fäster vid kemikaliedirektivet. Jag tror inte att Gunilla Carlsson har någon annan uppfattning. Det här är ett av de viktigaste direktivförslagen. Om det hanteras rätt innebär det både en säkrare miljö i Europa och en viss regelförenkling i och med att man låter ett stort antal direktiv samlas till ett enda paket.

Det här var ju en väldigt komplicerad omröstning. Jag har inte läst brevet som att det innehåller en uppmaning att rösta åt ett visst håll vid varje given delomröstning. Det angav regeringens allmänna uppfattning kring direktivet. Det reste vissa frågetecken och vissa varningsflaggor på en del områden.

Som Gunilla Carlsson säkert har noterat är den kommentar som Lena Sommestad har gjort efter omröstningen i huvudsak positiv. Hon menar att detta trots allt är en utgång som vi kan vara nöjda med. Nu går arbetet vidare. Rådet ska diskutera det här.

Vi har ett problem, som Gunilla Carlsson vet, nämligen att ett stort medlemsland har signalerat att man nu vill skjuta på omröstningen i rådet. Man har förmodligen en blockerande majoritet för att uppnå detta. Ordförandeskapet kommer, såvitt jag förstår, att försöka få fram ett ställningstagande i rådet före årets slut.

Processen kommer att fortsätta. Jag vill se brevet bara som ett ytterligare understrykande av den vikt regeringen fäster vid detta lagförslag, ingenting annat.

Anf. 40 ORDFÖRANDEN:

Frågan kommer ju också upp nästa fredag i samrådet med miljöministern.

Anf. 41 GUNILLA CARLSSON i Tyresö (m):

Tack för svaret, och tack för att jag fick ställa frågan. Det är många frågor på EU-agendan som är viktiga. Det är tjänstedirektiv och en del annat. Jag ville bara fästa uppmärksamhet på frågan. Jag undrade om det

var en ny giv att svenska ministrar ska skriva till Europaparlamentarikerna varje gång det är något nytt.

Jag vill faktiskt varna för det. Man riskerar ju att komma till slutsatser som parlamentet tar och som man måste gå emot och därmed inte bidrar till att göra en kompromiss så att man får en lagstiftning på det här området.

Därför är jag tacksam att vi fick anledning att utbyta en aktuell kommentar om detta.

Anf. 42 Statssekreterare LARS DANIELSSON:

Regeringen är självklart oerhört angelägen att respektera Europaparlamentets suveränitet i de här frågorna. Jag noterar att vi ser en tendens under det senaste året med ett betydligt mer aktivt utbyte mellan rådet, enskilda medlemsländer och Europaparlamentet.

Det är delvis en återspegling av Europaparlamentets växande betydelse. Jämfört med när vi hade ordförandeskapet har det hänt mycket vad gäller samverkan mellan rådet, dess enskilda medlemsländer och parlamentet. Det vet ju Gunilla Carlsson som tidigare Europaparlamentariker mycket bättre än jag.

Det reser en del principiella frågor. Det tycker jag också. Samtidigt får det ses som ett uttryck för ett erkännande av att parlamentet har en mer betydelsefull roll i dag än vad det hade tidigare.

Anf. 43 ORDFÖRANDEN:

Vi tackar Lars Danielsson och medarbetare och går vidare på dagordningen.

Punkt 2 föredras av Leni Björklund. Stämmer det?

Anf. 44 Kabinettssekreterare HANS DAHLGREN:

Det är riktigt. Det här är frågor som utrikesministern är primärt ansvarig för i den svenska regeringen. Det är försvarsministrarna som håller själva diskussionen, så det är försvarsministern som senare i dag redogör för den här frågan för nämnden.

Anf. 45 ORDFÖRANDEN:

På punkt 3 om Civil-Militära frågor är det en dubbel föredragning, om jag är rätt underrättad, både av kabinettssekreteraren och av försvarsministern.

Anf. 46 Kabinettssekreterare HANS DAHLGREN:

Det var den punkten jag just talade om.

Anf. 47 ORDFÖRANDEN:

Jag pratade om Militär kapacitetsutveckling. Gäller det både den och Civil-Militära frågor?

Anf. 48 Kabinettssekreterare HANS DAHLGREN:

Kapacitetsfrågor handlar om den kapacitetskonferens som jag återkommer till efter själva dagordningspunkterna.

2005/06:11
18 november

Anf. 49 ORDFÖRANDEN:
Då är alltså den första frågan Efter tsunamin.

Anf. 50 Kabinettssekreterare HANS DAHLGREN:

Det här är en diskussionspunkt. Rådet kommer att notera ordförandeskapets dokument för uppföljning av genomförandet av handlingsplanen med anledning av flodvågskatastrofen i Sydostasien.

Den handlingsplan som tidigare antagits innebär att Europeiska unionens samordning vid en kris- och katastrofsituation förstärkts. Regeringen har aktivt deltagit i arbetet med dokumentet. Vi är glada att det nu föreligger. Vi kan konstatera att ett antal av de förslag som förts fram från svensk sida har omhändertagits.

Vi har varit drivande, inte minst när det gäller det konsulära området. Där finns det nu en ganska stor samsyn.

I arbetsgruppen för konsulära frågor har man till exempel kommit överens om att medlemsländerna ska kunna anmäla de konsulära beredskapsstyrkor som olika medlemsländer har för att de ska kunna ställas till förfogande i ett informellt europeiskt samarbete, om olyckan är framme.

Sverige kommer att anmäla de strukturer som nu byggts upp i vårt eget departement inom UD:s konsulära enhet. Det har nyligen också presenterats för allmänheten.

Särskilt viktigt för oss har det varit att arbeta för att unionen tar ett tydligt grepp för att förbättra samordningen av de olika instrument som EU självt har i samband med katastrofer. Vi har sett det som särskilt viktigt att utveckla och stärka kopplingen mellan civila och militära instrument och medel.

En överordnad och viktig fråga för Sverige är att betona att den europeiska unionens samtliga resurser ska kunna användas till stöd för EU:s medborgare i tredjeland.

En annan viktig fråga har varit att kunna använda det nyligen skapade Crisis Response Team inom civil krishantering, som också ska kunna komma till nytta i situationer som aktualiserats i uppföljningen av tsunamikatastrofen. Det finns en beskrivning av det i den nya texten.

Ytterligare en fråga som har lyfts fram av Sverige och som har tagits om hand i texten är vikten av att använda den civil-militära cellen. Det har utvecklats i det här utkastet.

Vi har fört fram förslag om att skapa en informell ad hoc-betonad krisorganisation som med kort varsel ska kunna kallas samman när det sker stora påfrestningar på unionen. Det finns ett liknande förslag som ordförandeskapet självt har utvecklat under hösten. Det kommer att noteras av RIF-rådet den 1–2 december, har vi förstått.

Det finns också omnämnt i det nya utkastet till handlingsplan.

Anf. 51 HOLGER GUSTAFSSON (kd):

Ordförande! Jag vill fråga om det finns någon pågående diskussion om några tekniska *early warning*-system i det här sammanhanget och i så fall på vilken nivå det diskuteras. Är det en lokal fråga, en nationell fråga eller är det en mer globalt övergripande diskussion? Frågan fanns ju på bordet i kristiden. Hur är det i dag? Diskuteras detta vidare och i så fall var och under vilka former?

Anf. 52 Kabinettssekreterare HANS DAHLGREN:

Det finns ett organ i rådssekretariatet som heter CitCen som bevakar aktuella krishärdar och naturligtvis också har ögonen på var det finns anledning att ha *early warning* när det gäller den politiska utvecklingen på marken.

Tekniska hjälpmedel för att kunna förutse naturkatastrofer har utvecklats och diskuterats inom FN-systemet. Jag är inte varse att det har skett inom Europeiska unionen.

Anf. 53 ORDFÖRANDEN:

Jag noterar att det finns en majoritet för regeringens ståndpunkt.

Vi går så över till Västra Balkan.

Anf. 54 Kabinettssekreterare HANS DAHLGREN:

Västra Balkan har blivit en A-punkt.

Anf. 55 ORDFÖRANDEN:

Då tar vi den sedan. Nästa punkt är Fredsprocessen i Mellanöstern.

Anf. 56 Kabinettssekreterare HANS DAHLGREN:

Rådet kommer att diskutera flera frågor med anslutning till fredsprocessen. Det är dels överenskommelsen om Gaza och gränsövergångarna, dels de palestinska valen den 25 januari nästa år och dels utvecklingen i och kring östra Jerusalem.

Om Gazaöverenskommelsen vill jag säga att Israel och den palestinska myndigheten nu har nått en överenskommelse. Det skedde den 15 november. Enligt den ska all persontrafik och export ske via Rafah, medan import ska ske via Israel. Israel kommer att tillåta person- och godstrafik mellan Gaza och Västbanken per buss från den 15 december och per lastbil från den 15 januari.

I överenskommelsen ingår också att återuppbyggnaden av Gazas hamn ska inledas och att det ska tas fram en plan för att hindra de begränsningar av rörelsefrihet som finns på Västbanken. Den planen ska vara färdig före årets slut.

Den här uppgörelsen är ett viktigt steg framåt. Den innebär att palestinierna för första gången någonsin får kontroll över en yttre gräns. Det bör kunna bidra till ekonomiska förbättringar för människorna som bor på Gaza, och jag antar att det också bör stärka president Abbas position inför valen i januari.

Den europeiska unionen har bjudits in att övervaka att gränskontrollen vid Rafah mellan Gaza och Egypten fungerar. EU förbereder nu en ESFP-insats med siktet inställt på att vara på plats i Rafah vid månads-skiftet november–december, alltså om knappt två veckor.

Regeringen stöder den här, som vi anser, viktiga krishanteringsinsatsen. Vi bereder för närvarande frågan att sända svenska experter till missionen.

Tillsammans med den rådgivande polisinsats som redan finns på marken i EU COPPS ökar detta EU:s engagemang markant när det gäller att vara på plats på territoriet.

Som jag sade kommer rådet också att diskutera det palestinska presidentvalet som äger rum i slutet av januari. Det är ett viktigt val för att stärka den palestinska myndighetens legitimitet. EU är berett att sända valobservatörer dit. Regeringen anser att EU med kraft bör verka för att Israel ska underlätta valen och att den palestinska myndigheten förbereder valen helt i enlighet med internationella normer.

Det är viktigt att understryka att palestinierna i östra Jerusalem ges möjlighet att rösta.

På den tredje punkten, Diskussionerna i Bryssel om läget i östra Jerusalem, finns det en diskussion om hur EU ska ge uttryck för sina bedömningar av situationen där. Det finns en möjlighet som Sverige stöder, nämligen att en särskild rapport om östra Jerusalem ska kunna offentliggöras. Men det är ännu inte klart.

Det är angeläget att situationen på Västbanken och i Jerusalem uppmärksammas, inte minst mot bakgrund av all den övriga uppmärksamhet som i dagarna riktas mot vad som händer på Gaza.

Anf. 57 HOLGER GUSTAFSSON (kd):

Ordförande! Det pågår ju också en påtryckning om att organisationen Hamas ska få delta i valen. Det tycker vi är riktigt. Påtryckningar kommer från både USA och EU gentemot Israel.

Min fråga gäller vilka krav man ställer på Hamas i det här sammanhanget när det gäller sådant som avvapning och att det blir en normal politisk organisation i stället för den roll man haft tidigare. Hur ser kraven ut från EU?

Anf. 58 YVONNE RUWAIDA (mp):

Jag vill ta upp tre saker.

Man har nu ganska regelmässigt använt en tortyrmotod från israeliskt håll mot Gazaborna. Man flyger under ljudvallen. Jag vet inte om ni har upplevt hur det låter. Det låter som om det är bomber som faller hela tiden när flygplan flyger under ljudvallen. Det är ett fruktansvärt ljud som skapar ångest hos människorna. Det gör man ganska regelmässigt på Gaza. Det skapar naturligtvis en otroligt svår situation för dem som bor i Gaza.

Här tycker jag att Sverige och EU borde reagera och säga ifrån. Det är faktiskt tortyr av människor. Det finns inget skäl för det.

Det är Israel som har kontroll över luftrummet. Om man gör detta medvetet förstår jag inte anledningen till det.

Jag undrar hur man ska agera när det gäller de illegala avrättningar som sker regelmässigt nu, nästan i ökad takt inför valet. Jag tycker att man från EU:s sida borde säga ifrån när det gäller illegala avrättningar.

Jag har också en fråga när det gäller Västbanken och svenska företag som deltar i att bryta mot internationell rätt. Man bidrar till exempel till ett järnvägsbygge på ockuperad mark. Detta järnvägsbygge leder i sin tur till att palestinska hus demoleras, att en by delas i mitten av en mur på ockuperad mark. Ska vi ha en strategi när det gäller svenska företag om de bidrar till att agera mot internationell rätt?

I det här fallet handlar det om Connex. Det är ju ett bolag som vi arbetar med från offentlig sida. Landstinget i Stockholm upphandlar ju från Connex. Borde man inte ställa krav på att de ska följa internationell rätt?

Anf. 59 GUNILLA CARLSSON i Tyresö (m):

Ordförande! Det finns ju en hel del som regeringen kanske skulle behöva diskutera på tu man hand i de här frågorna. Jag tänker uppehålla mig kring de rådsslutsatser och annat som ska tas.

Det är ju ett väldigt känsligt läge just nu även i Israel med den politiska stabiliteten. Det finns goda förutsättningar. Ett nyval rycker ju allt närmare. Det är därför viktigt hur man uttrycker sig. Det är ett bekymmer för oss när vi ska bedöma regeringens positioneringar eftersom vi inte har utkast till rådsslutsatser och hur man tänker formulera sig kring östra Jerusalem.

I de underlag som vi får angående vad regeringen tycker har vi de sedvanliga ståndpunkterna som kvartetten framför kring hur man ser på barriärbygget och bosättningspolitiken. Jag hoppas att det inte är det som blir tyngdpunkten i eventuella rådsslutsatser. Det måste handla specifikt om det som kabinetssekreteraren tog upp, nämligen östra Jerusalem och möjligheten att genomföra valet och det som är aktuellt just nu så att Sverige inte driver frågor som syftar till att underminera goda förutsättningar.

Jag vill hävda att det, precis som kabinetssekreteraren sade, är välkommet. Med beslutet den 15 november ökar ju också förutsättningarna för att människorna ska kunna se en förbättring. Därmed ökar förutsättningarna för fredsprocessen och för en ekonomisk utveckling på de här av arbetslöshet och utanförskap hårt drabbade områdena.

Därför tycker jag att det är så viktigt att EU-slutsatserna och Sveriges insatser för att de ska bli bra vid rådmötet fokuserar på det som är viktigt och aktuellt just nu.

Jag skulle ha velat se hur man ska uttrycka sig kring detta som handlar om östra Jerusalem och inte bara de allmänna sammanfattningar som vi sedvanligt får del av.

Anf. 60 Kabinetssekreterare HANS DAHLGREN:

När det gäller den sista frågan vet jag att slutsatserna diskuterades till sent i går eftermiddag. Om jag är rätt underrättad har de här slutsatserna skickats över till nämnden sent i går kväll.

Anf. 61 Kanslichefen INGRID LARÉN MARKLUND:

Vi har fått slutsatser på många av dagordningspunkterna under Yttre förbindelser men inte just denna.

Anf. 62 Kabinetssekreterare HANS DAHLGREN:

Då ska vi självklart ordna det så snart som möjligt.

Jag kan bara instämma i vad Gunilla Carlsson säger. Sverige ska inte driva några frågor som nu underminerar förutsättningarna att åstadkomma förbättringar för de människor det handlar om. Syftet med att den här gränspassagen ska öppnas är ju att medborgarna i Gazaområdet äntligen ska få möjlighet att utveckla sitt land, sin verksamhet och sin ekonomi på ett positivt sätt, vilket också kan vara stödjande för freden.

Till Yvonne Ruwaida vill jag säga att jag inte känner till de här flygningarna. Vi får ta till oss detta och följa upp det.

När det gäller den svenska regeringens hållning till muren och hur det förhåller sig till internationell rätt har nog ingen varit så tydlig som vi och talat sådant klarspråk och med viktiga folkrättsliga argument stött vad opinionen och inte minst den internationella domstolen har sagt i de här frågorna.

Jag tror inte att man kan klaga på uppmärksamheten från den sidan.

Holger Gustavsson ställde en fråga om Hamas och vilka krav som ska ställas. I de slutsatstexter som ni snart får ta del av finns det ett mycket tydligt uppreparande av EU:s position, nämligen att alla fraktioner, inklusive Hamas, måste fördöma och ta avstånd från våld, måste erkänna Israels rätt att existera och måste nedrusta.

Så tydligt står det.

Anf. 63 ORDFÖRANDEN:

Kanslichefen upplyser om att slutsatserna ligger på bordet, på alla platser utom kanslichefens.

Anf. 64 GUNILLA CARLSSON i Tyresö (m):

Jag såg också det. Jag ber om ursäkt. Det är delat och vi får nu möjlighet att snabbt ögna igenom det.

Vad jag kan se verkar det vara välbalanserade ståndpunkter som gör att EU med höguret huvud kan fortsätta i kvartetten.

Jag vill välkomna att Sverige inte bara är berett att stödja att EU gör en insats, utan att man också har förmåga att på plats bidra med svenska experter.

Anf. 65 ORDFÖRANDEN:

Jag konstaterar att det finns en majoritet för regeringens ståndpunkt.

Vi går över till nästa punkt: Irak.

Anf. 66 Kabinettssekreterare HANS DAHLGREN:

Ordförande! Det blir en diskussionspunkt. Inga slutsatser förutses. Jag ska ändå säga ett par ord.

EU har inlett en politisk dialog med Irak i samband med trojkabesöket i slutet av oktober. Det syftar till att skapa en närmare relation och kanske förbereda framtida bilaterala avtal mellan EU och Irak.

Det blir en kort diskussion under lunchen i den här frågan, förhoppningsvis framåtsyftande, utgående från de steg som EU har tagit genom att skriva under den politiska deklARATIONEN och titta på möjligheten att inleda en politisk dialog. Här ligger också kommissionens planer på att öppna en egen delegation i Bagdad, vilket är en positiv utveckling.

Från svensk sida är vi för ett ökat EU-engagemang i Irak. Som en grund för det kommer, på svenskt förslag, kommissionen, rådssekreterariatet och missionscheferna i Bagdad att under början av nästa år inkomma med rapporter om hur det här ska göras.

Det är rapporter som framför allt ska inrikta sig på syftet och innehållet i den politiska dialogen, på ett irakiskt ägarskap – det är naturligtvis irakierna själva som har ansvar för utvecklandet av sitt eget samhälle –

och de förväntningar som kan ställas på EU som partner i det här arbetet. Det gäller också ett ökat stöd från EU:s sida till återuppbyggnad med fokus på utvecklandet av rättsamhället och främjandet av mänskliga rättigheter.

Men, som sagt, det är en diskussionspunkt.

Anf. 67 SERMIN ÖZÜRKÜT (v):

Det här är ju en diskussionspunkt under lunchtid.

Vi ska lyfta fram en fråga som handlar om den senaste nyheten om att det används massförstörelsevapen i Irak. Nyheten är baserad på amerikanska officerare och tidskriften Field Artillery Magazine.

Man använder sig av fosforbomber. För dem som drabbas innebär det fruktansvärda lidanden och en plågsam död. Sådana bomber har använts bland annat vid USA-alliansens angrepp på Faluja. Det vet vi.

Märkligt nog är denna typ av bomber inte uttryckligen förbjudna i internationella konventioner. Därför vill vi lyfta fram frågan. Vi tycker att regeringen borde lyfta fram frågan inom EU för att sedan i FN ta upp frågan om USA:s bombningar med massförstörelsevapen eller användning av massförstörelsevapen.

Min fråga är: Finns det någon tendens inom regeringen att lyfta fram detta till diskussion under det korta lunchmötet?

Anf. 68 Kabinettssekreterare HANS DAHLGREN:

Jag vet uppriktigt sagt inte om det blir utrymme för det. Jag kan försäkra att den här frågan och andra som har att göra med nya typer av massförstörelsevapen och frågor där det finns en gråzon mellan vad som är tillåtet och inte tillåtet i internationell rätt kommer att belysas utförligt i samband med den oberoende internationella kommission som Hans Blix leder. Vi hoppas att den ska redovisa sina resultat under våren. Det blir också ett tillfälle för regeringen att ta upp de här frågorna och driva dem.

Jag är inte säker på att tillfället är just vid den här lunchen.

Anf. 69 GUNILLA CARLSSON i Tyresö (m):

Med tanke på att vi fick en liten sidodiskussion om bara ett av alla osäkerhetsmoment som finns i Irak och den allvarliga situationen är det viktigt att ändå kommentera den inriktning och det till synes starka engagemang som den svenska regeringen har för att bistå det irakiska folket. Vi är starkt för detta.

Anf. 70 ORDFÖRANDEN:

Vi godkänner informationen och går över på Iran.

Anf. 71 Kabinettssekreterare HANS DAHLGREN:

Ordförande! Redan under det förra mötet med rådet för externa frågor diskuterades unionens politik visavi Iran. Det inleddes med ett tydligt fördömande från alla deltagares sida av den iranske presidentens uttalande om Israel.

Samtidigt konstaterades att förutsättningarna för en konstruktiv dialog med Iran är dåliga i dagsläget. Det finns ändå ett brett stöd för att

hålla de diplomatiska kanalerna till Iran öppna för att se vilka möjligheter som kan erbjudas framöver.

Regeringens uppfattning är att det finns större möjligheter att påverka Iran genom dialog än genom isolering. Trycket på Iran att agera konstruktivt måste förstås vara mycket tydligt.

Den diskussion som ska föras på lunchen på måndag blir en möjlighet till avstämning av unionens positioner inför det styrelsemöte som IAEA har senare i den veckan, den 24 november.

Vår uppfattning är att det är Iran som nu måste vidta nödvändiga åtgärder i anslutning till den resolution som IAEA:s styrelse antog den 24 september och göra sådant som gör att man kan återgå till förhandlingsbordet och undvika att den rapportering till FN:s säkerhetsråd som man redan enats om inom styrelsen verkställs.

Sverige ger även fortsättningsvis sitt stöd åt ansträngningen att nå en förhandlingslösning enligt formatet EU3, som det kallas. Vad som behövs är ju garantier för att Irans kärntekniska program är uteslutande fredligt.

Lunchdiskussionen om Iran ger också tillfälle till en avstämning inför övriga EU-engagemang med Iran. Ordförandeskapet har till Iran föreslagit tidpunkter i mitten av december för möten inom den så kallade allomfattande dialogen och också när det gäller dialogen om mänskliga rättigheter. Vår förhoppning är förstås att Iran tar den här möjligheten att diskutera gemensamma frågor med EU.

>>> *Hemlig enligt 2 kap. 1 § sekretesslagen* <<<

>>> *Hemlig enligt 2 kap. 1 § sekretesslagen* <<<

>>> *Hemlig enligt 2 kap. 1 § sekretesslagen* <<<

>>> *Hemlig enligt 2 kap. 1 § sekretesslagen* <<<

>>> *Hemlig enligt 2 kap. 1 § sekretesslagen* <<<

>>> *Hemlig enligt 2 kap. 1 § sekretesslagen* <<<

Anf. 72 AGNE HANSSON (c):

Tack för den intressanta föredragningen. Jag tycker naturligtvis att regeringens position är riktig. Jag stöder den med förhandlingslösning.

Jag har sett en uppgift – jag kan inte verifiera om den är riktig – om att Iran skulle upparbeta uran i Ryssland. Det kanske vi kan få en kommentar till eftersom kabinetssekreteraren har varit där och är initierad.

Anf. 73 Kabinetssekreterare HANS DAHLGREN:

Det är riktigt. Det finns uppgifter om att det har diskuterats ett gemensamt projekt mellan Ryssland och Iran. Man skulle ha själva urananrikningen på rysk mark och därmed undanröja de risker som det innebär att ha den här verksamheten på iransk mark.

>>> *Hemlig enligt 2 kap. 1 § sekretesslagen* <<<

>>> *Hemlig enligt 2 kap. 1 § sekretesslagen* <<<

>>> *Hemlig enligt 2 kap. 1 § sekretesslagen* <<<

Anf. 74 ORDFÖRANDEN:

Jag konstaterar att det finns en majoritet för regeringens ståndpunkt.

Finns det något att säga om Europa–Medelhavstoppmötet?

Anf. 76 ORDFÖRANDEN:
Då återkommer vi till den.
Sedan har vi Toppmötet EU–Kanada och toppmötet EU–Ukraina.

Anf. 77 Kabinettssekreterare HANS DAHLGREN:
Det har också blivit A-punkter.

Anf. 78 ORDFÖRANDEN:
Då återkommer vi till den, och går över till Migration inom yttre förbindelser.

Anf. 79 Kabinettssekreterare HANS DAHLGREN:

Ordförande! De rådsslutsatser som föreligger om migration och externa relationer handlar alltså om EU:s yttre förbindelser på migrationsområdet. I de slutsatserna understryks att det ska ske på ett balanserat sätt i partnerskap med tredjeland för att de positiva effekterna av migration ska komma både ursprungslandet, destinationslandet och den enskilde migranten till godo.

Vad gäller sambandet mellan migration och utveckling behandlar slutsatserna i första hand frågor som gäller remitteringar, diasporan och så kallad *brain drain* med utgångspunkt i det meddelande som kommissionen nyligen presenterat.

Kommissionen och medlemsstaterna vill bidra till att göra transfereeringar och remitteringar av pengar lättare och göra dem billigare och säkrare. Man vill också att diasporans deltagande i utvecklingen i ursprungslandet ska underlättas. Man vill undvika det som kallas för *brain drain* – jag har inget bra svenskt namn på det.

Regionala skyddsprogram står det också. Det talas mycket om de speciella förhållandena i Afrika i de här sammanhangen, liksom om respekt för de mänskliga rättigheterna.

Det finns också i rådsslutsatserna ett avsnitt om olaglig invandring och behovet av att bekämpa den. Sverige delar uppfattningen att det är nödvändigt att bekämpa olaglig invandring. Det ska ske på ett balanserat sätt, till exempel genom att man bygger upp kapacitet i tredjeland och att man bygger upp rimliga kontrollåtgärder.

Vi tycker att det är viktigt att man fördjupar EU-samarbetet på det här området, särskilt med tanke på den diskussion som förestår i FN:s generalförsamling där man nästa år ska ha en särskild högnivådialog, som det kallas, om migration och utveckling.

Vi har också noterat att det i sammanhanget refereras till slutsatserna från den rapport som alldeles nyss har kommit från den globala kommissionen om internationell migration. Det är något av en svensk satsning.

Till följd av migrationsströmmarna i Medelhavsområdet har problemen med den olagliga invandringen aktualiserats ytterligare. Det berör inte minst Medelhavsländer i den delen av unionen. Frågan om att föra in skrivningar i rådsslutsatserna om konditionalitet i biståndet i samband

med återtagandeavtal och efterlevnaden av sådana avtal kan komma upp vid mötet.

Sverige kommer då att motsätta sig det, och vi tror inte heller att ett sådant förslag kommer att vinna gehör bland särskilt många övriga medlemsländer. Men det kan bli en diskussion vid Gaerc.

Anf. 80 ORDFÖRANDEN:

Jag konstaterar att det finns en majoritet för regeringens ståndpunkt.

Jag tror att det finns någon punkt kvar i anslutning till rådets möte.

Anf. 81 Kabinettssekreterare HANS DAHLGREN:

Jag hade några frågor kvar på min lista. En av dem är EU:s Afrikastrategi. Men den kommer kanske biståndsministern att ta upp.

Anf. 82 ORDFÖRANDEN:

Jaha, jag trodde att Jämtin skulle föredra den. Men okej, varsågod.

Anf. 83 Kabinettssekreterare HANS DAHLGREN:

Det här är också en fråga under utrikesministerns ansvarsområde. Den Afrikastrategi som Europeiska rådet har beslutat ska ju antas av stats- och regeringscheferna nu i december. Den kommer att bygga på de rådsslutsatser som behandlas vid det här rådsmötet.

Sverige har verkat länge för att EU ska ha en samlad och allomfattande politik gentemot Afrika, och vi har arbetat aktivt för att rådsslutsatserna och den här strategin ska omfatta alla EU:s politikområden som har relevans för Afrika och kan stödja Afrikas hållbara utveckling.

När det gäller området utrikes- och säkerhetspolitik vill jag bara kort lyfta fram några frågor som vi tycker är viktiga element.

Den första är en förstärkt dialog och ett förstärkt samarbete mellan EU och den afrikanska unionen om fred och säkerhet. Det är speciellt viktigt nu när vi inom FN-systemet håller på att ta fram en fredsbyggande kommission. Vid toppmötet har man också anammat den oerhört viktiga principen om skyldighet att skydda.

Den andra frågan som jag vill nämna är den utveckling som vi nu ser när det gäller instrument och politikinriktning inom EU:s utrikes-, säkerhets- och försvarspolitik som också kan vara relevant för den afrikanska kontinenten.

Den tredje punkten gäller stöd till DDR-program, det som på svenska heter demobilisering, avväpning och reintegration.

Den fjärde punkten är att det är angeläget att i diskussionerna om Afrikastrategin ha ett klart fokus på tillämpningen av säkerhetsrådets resolution 1325, som handlar om kvinnor i väpnade konflikter, och säkerställa att det genderperspektiv som vi slår vakt om också genomsyrar alla faser av konflikthantering.

Den sista punkten är att vi vill stödja de afrikanska länderna när de gör insatser för att följa och genomföra internationella avtal och överenskommelser om att förhindra spridning av massförstörelsevapen. Det är en viktig fråga för oss.

Anf. 84 JOE FRANS (s):

Jag tycker att perspektiven är riktiga och bra. Man kan nog vinna en hel del med en gemensam EU-strategi när det gäller Afrika, inte minst på biståndssidan. Man kan också göra en hel del vinster med DDR och genderperspektivet.

Det finns en del frågor som är aktuella och rätt så oroande. Jag hoppas att man kan komma fram till en gemensam position på EU-nivå kring dessa. Det gäller Somaliafrågan där det är angeläget att man har en gemensam position, trots vissa svårigheter.

Det handlar om Eritrea och Etiopien. Den senaste tidens händelser i Etiopien och framför allt de trupperörelser som man har sett kring gränsen är oroväckande. Jag hoppas att man genom FN ser till att dessa rörelser dämpas.

Sedan handlar det också om Sudan.

Men den fråga som oroar mig just nu, som är mest aktuell, som jag undrar om man kommer att diskutera och som det kan vara angeläget att ha en position kring gäller det som händer i Uganda.

Oppositionsledaren i Uganda greps i början av veckan. Det förväntas ett val nästa år, i mars. Jag ska själv åka dit i januari. Det är väldigt viktigt att omvärlden visar en fasthet och samtidigt uppmuntrar demokratiseringsprocessen. Det vore bra om EU hade någon slutsats kring detta.

Anf. 85 HOLGER GUSTAFSSON (kd):

Vid vår genomgång i utrikesutskottet av den gemensamma strategin för biståndet framgick det att kommissionen var ambivalent angående sin roll i biståndssammanhang. Man frågade: Ska kommissionen vara den 26:e parten i biståndssammanhang inom EU? Ska man vara kompletterande eller vilken roll ska kommissionen ha? Man är alltså lite famlande i den här frågan.

Samtidigt fick vi information om att uppåt 55 % av EU:s bistånd går till medelinkomstländer, det vill säga den delen av biståndet träffar inte fattigdomsbekämpningen på det sätt som millenniemålen kräver.

Det förslag som jag skulle vilja se att regeringen arbetade för är att kommissionen tar på sig rollen att se till även dessa pengar inte går till forna länder som man har ett samarbete med utan att de går till fattigdomsbekämpning enligt millenniemålen. Det skulle vara en väldigt bra uppgift, och jag hoppas att regeringen vill ta på sig den uppgiften.

Anf. 86 YVONNE RUWAIDA (mp):

Trovärdigheten i Afrikastrategin handlar ju om hur mycket pengar som finns och vilka åtaganden som görs för att implementera den politik som finns i EU:s strategi. I den tas det inte fram om man ska införa ett ytterligare ekonomiskt instrument eller hur man ska se till att få mer pengar till den här verksamheten. Det är väldigt viktigt, tycker vi. Men vi är motståndare till den påtvingade privatiseringen av ekonomiska sektorer som sker via biståndet.

Anf. 87 AGNE HANSSON (c):

Den här punkten omfattar ju två ansvarsområden på departementet. När det gäller den utrikespolitiska delen har jag två frågor. Den ena tan-

gerar det som Joe Frans tog upp om Uganda. Utvecklingen där är väl det som är mest oroande just nu. Det är viktigt att den tas upp inom EU.

Den andra frågan gäller millenniemålen, som Holger Gustafsson sade ska ligga till grund för Afrikastrategin. Där finns inte uttryckligen mänskliga rättigheter och demokrati med som särskilda mål. Det är väl en fråga som ligger på den utrikespolitiska delen och som borde vara med som en viktig del i Afrikastrategin.

Anf. 88 GUNILLA CARLSSON i Tyresö (m):

Jag vill bara tacka kabinetssekreteraren för hans föredragning. Den Afrikastrategi som nu håller på att utarbetas innehåller flera element. Det handlar inte bara om biståndsarbete, utan de olika politikområdena ska samverka för att man ska uppnå effektivitet. Inte minst bör man ta säkerhetsläget och möjligheten att undvika interna och väpnade konflikter på kontinenten på allvar. Därför är jag väldigt nöjd med den svenska ståndpunkten.

Här har EU en väldigt viktig roll att spela. Jag tror också att EU:s framtida trovärdighet som extern aktör till stor del kommer att avgöras av hur man lyckas att hjälpa Afrika till utveckling.

Därför vill jag bara säga att jag stöder regeringens inställning i den här frågan, och jag ser fram emot att den här strategin antas, fullföljs och levs upp till.

Precis som Joe Frans sade står det en massa människor till exempel i Darfur och undrar: När ska ni komma till bröders hjälp?

Anf. 89 Kabinetssekreterare HANS DAHLGREN:

Jag tackar för de olika kommentarerna.

När det gäller krav på demokrati och mänskliga rättigheter vill jag säga till Agne Hansson att jag inte har millenniedeklarationen framför mig. Men så mycket vet jag – jag har varit engagerad i en del av dessa diskussioner i Västafrika – att i det så kallade Cotonuavtalet finns det tydliga hänvisningar till respekt för mänskliga rättigheter, demokratiskt styrelseskick och *good governance*. De är så långtgående att i flera av de länder som jag har varit inblandad i – Liberia och Guinea – har europeiska kommissionen under lång period upphört med sitt bistånd eftersom det har varit ett sådant uppenbart svek mot de här idealen och kraven. Nu ser vi en bättre utveckling i både Guinea och Liberia som kan göra att kommissionen kan komma tillbaka. Det är den typen av utbyte som jag tycker är viktigt.

De frågor som Holger Gustafsson och Yvonne Ruwaida tog upp tangerar kanske sådant som Carin Jämtin är ansvarig för, så jag överlåter de direkta frågorna till henne. Men när det gäller EU:s biståndsverksamhet är det självfallet fattigdomsbekämpningen som ska vara huvudlinjen i valet av länder.

Joe Frans tar upp flera viktiga krisområden i Afrika. Några av dem behandlas just nu i FN:s säkerhetsråd där de av EU:s medlemsstater som är medlemmar i rådet gör en aktiv insats. Jag tror kanske inte att den akuta situationen i Uganda kommer upp under strategidiskussionen. Men jag vet att Uganda kommer att tas upp vid nästkommande möte med Afrikaarbetsgruppen, och det kommer att presenteras ett underlag för

Anf. 90 ORDFÖRANDEN:

Jag konstaterar att det finns en majoritet för regeringens ståndpunkt.

Det finns en beslutspunkt i anslutning till rådets möte om associeringsrådet EU–Marocko, om jag är rätt underrättad.

Anf. 91 Kabinettssekreterare HANS DAHLGREN:

Det är riktigt, fast innan dess har jag faktiskt tre övriga frågor.

Den första gäller Cypern. Utrikesministern tänker ta upp situationen på norra Cypern under lunchen, eftersom rådet ännu inte har lyckats vidta de åtgärder som, enligt vår uppfattning, har varit nödvändiga för att bryta norra Cyperns isolering. Syftet med att hon ska ta upp den frågan är att skapa klarhet i varför detta inte har skett och fråga hur ordförandeskapet har tänkt sig att gå vidare. Utrikesministern kanske inte förväntar sig någon direkt diskussion eller rådsslutsatser, men vi vill trycka på så att rådet så snart som möjligt kan anta förordningen om bistånd till norra Cypern.

Det här är åtgärder som har diskuterats under lång tid, och det är viktigt att insatserna i norra delen av ön kommer till stånd, och vi hoppas kunna trycka på för det.

Anf. 92 ORDFÖRANDEN:

Då godkänner vi den informationen.

Anf. 93 Kabinettssekreterare HANS DAHLGREN:

Nästa punkt som jag vill nämna under övriga frågor är att ordförandeskapet på ett mycket sent stadium har talat om för oss att man vill ha en kort lunchdiskussion om ASEM och Burmas deltagande i ASEM-samarbetet. Det här är en diskussion som skulle ha ägt rum den 3 oktober, men frågan bordlades på grund av de långa diskussioner då om utvidgningsfrågorna och Turkiet och Kroatien.

Som EU-nämnden vet fick EU förra året acceptera att Burma blev medlem av ASEM. Annars hade ju Aseanländerna inte accepterat att EU:s tio nya medlemmar hade blivit med i ASEM-processen, vilket i sin tur hade inneburit att hela processen hade fått ställs in.

Samtidigt är det bekant att EU har en gemensam ståndpunkt om sanktioner mot Burma som bland annat innebär att regeringsföreträdare från Burma generellt inte ges visum till EU. Holländarna hade med stöd av detta inför ASEM:s handelsministermöte i september vägrat den burmesiske ministern visum. Som en följd av det beslutade samtliga Asean-länder att bojkotta mötet, så det blev inte av.

Nu finns det ännu inget konkret förslag vare sig från ordförandeskapet eller från annan till hur man ska lösa frågan om Burmas deltagande i det fortsatta arbetet på ministernivå. Men det finns något slags lösning som börjar utkristallisera sig som ett underlag för en diskussion. Det finns nämligen i EU:s gemensamma ståndpunkt i artikel 6 ett undantag för vissa internationella möten, till exempel inom ramen för FN eller där

det förs en dialog som främjar utvecklingen av demokrati och mänskliga rättigheter i Burma.

För att rädda den här processen är det möjligt att en majoritet av EU-länderna kan acceptera att det här undantaget ska tolkas så att det kan gälla även ASEM, under förutsättning förstås att EU för en kritisk dialog med Burma om demokrati och mänskliga rättigheter, antingen under själva ASEM-mötet eller i marginalen av mötet så att det blir en kombination av både–och.

Målsättningen är förstås också att Burma ska delta på lägre nivå än regeringschef – alltså det är samma format som inför förra årets toppmöte i Hanoi – vid det kommande toppmötet som planeras i Helsingfors i sommar.

Det här är ingen beslutspunkt, men ordförandeskapet har inbjudit till en diskussion, och jag ville uppmärksamma EU-nämnden på att den här frågan är het igen.

Anf. 94 ORDFÖRANDEN:

Då godkänner vi den informationen.

Anf. 95 Kabinettssekreterare HANS DAHLGREN:

Den sista punkten gäller att Bulgarien har anmält att man tänker ta upp frågan om de sjuksköterskor som är fängslade i Libyen och som hotas av dödsstraff. Man vill vädja om EU:s solidaritet i den frågan.

Anf. 96 ORDFÖRANDEN:

Då godkänner vi den informationen.

Sedan hade vi beslutspunkten associeringsrådet EU–Marocko.

Anf. 97 Kabinettssekreterare HANS DAHLGREN:

Jag vill först ta upp kapacitetskonferensen. Det kommer alltså att ske en uppföljning av motsvarande möte som hölls i november förra året då man antog nya mål för utvecklingen av EU:s civila krishanteringskapacitet. Nu kommer alltså en ny sådan konferens för att man ska se hur kapacitetsutvecklingen fortskrider.

Anf. 98 ORDFÖRANDEN:

Vi godkänner även den informationen.

Anf. 99 GUNILLA CARLSSON i Tyresö (m):

Jag vill bara göra en kunskapskontroll. Vi hade ju ett möte i utrikesutskottet inför allmänna rådet och yttre förbindelser, men vi diskuterade inte alls kapacitetskataloger och annat. Har motsvarande information lämnats till och diskuterats i försvarsutskottet? Det är ju rätt viktigt att få en analys av hur Sverige ser på de tillkortakommanden som trots allt finns inom kapacitetsuppbyggandet.

Anf. 100 ORDFÖRANDEN:

Man har haft ett samråd, och vi kommer också att träffa Leni Björklund lite senare i dag, så vi kan ta upp den frågan då.

Anf. 101 Kabinettssekreterare HANS DAHLGREN:
Min nästa punkt är associeringsrådsmöte EU–Jordanien. Jag vill bara informera om att det kommer att äga rum.

2005/06:11
18 november

Anf. 102 ORDFÖRANDEN:
Vi godkänner den informationen.

Anf. 103 Kabinettssekreterare HANS DAHLGREN:
Nästa punkt är ett särskilt ministermöte om den nordliga dimensionen. Det är ett finländskt initiativ som EU-nämnden är väl bekant med.

Anf. 104 ORDFÖRANDEN:
Vi godkänner den informationen.
Sedan har vi också EES-rådet?

Anf. 105 Kabinettssekreterare HANS DAHLGREN:
Det är riktigt. Det möts i Bryssel den 21 november. Där står på dagordningen bland annat en bedömning av hur EES-överenskommelsen fungerar och eventuellt ska också en orienteringsdebatt om WTO äga rum. Men från svensk sida har vi inte haft några särskilda synpunkter på dagordningen.

Anf. 106 ORDFÖRANDEN:
Vi godkänner den informationen.
Nu kommer vi till associeringsrådet EU–Marocko.

Anf. 107 Kabinettssekreterare HANS DAHLGREN:
Just det, och det är som bekant ett forum inom vilket man ska diskutera samarbetet mellan EU och Marocko på ett antal områden. Det som regeringen vill uppmärksamma är frågor kring mänskliga rättigheter. Vi kommer att verka för att arbetet i associeringsrådets underkommitté för mänskliga rättigheter snarast påbörjas.

Regeringen vill också särskilt uppmärksamma konflikten i Västsahara. Det är förstås viktigt att samtliga inblandade parter – Marocko, Algeriet och Polisario – samarbetar för att föra frågan närmare en lösning. Vi har positivt noterat ett steg i rätt riktning när Polisario, som bekant, släppte över 400 marockanska krigsfångar.

Det har hänt en del i den här frågan under senare tid i och med att FN:s generalsekreterare nyligen utsett ett nytt personligt ombud i Västsaharafrågan. Det är ambassadör Peter van Walsum från Nederländerna. Det är ett bra steg framåt som visar att FN vill skapa ny energi i diskussionen. Den svenska regeringen har inbjudit van Walsum för bilaterala överläggningar om vad han kan göra och hur vi kan bistå för att föra frågan framåt.

Vi har också föreslagit från svensk sida att EU ska ta fram ett underlag med förslag till åtgärder för att bidra till det som kan bli förbättrade relationer mellan Algeriet och Marocko. Det skulle i sig också kunna bidra till att kunna föra frågan om Västsahara närmare en lösning.

Anf. 108 BJÖRN HAMILTON (m):

Det är intressant att Marockofrågan diskuteras och att EU och Marocko börjar närma sig varandra. Det naturligtvis mycket problem, framför allt med Västsaharakonflikten som nu har pågått sedan 30–40 år tillbaka. Den har varit lite bortglömd, så därför är det roligt att FN har tagit ett nytt initiativ, för frågan måste ju lösas inom ramen för FN.

En annan sak som jag skulle vilja lyfta fram är Marocko och den familjelagstiftning som man just har antagit där. Jag skulle vilja säga att den är unik för ett arabland eller muslimskt land. Det kan ju vara någon form av föredöme för övrig demokratisering av jämställdhetsarbetet i arabvärlden.

Anf. 109 HILLEVI LARSSON (s):

Jag tycker att det är väldigt positivt att man även tar upp Västsaharafrågan.

Sedan finns det också en fråga kopplad till detta som såvitt jag förstår är inne i EU-maskineriet och som ännu inte är klar för beslut. Det gäller ett väldigt kontroversiellt fiskeriavtal mellan EU och vissa sydliga länder som tänker sig att utnyttja det. Man skulle alltså få fiska längs Västsaharas kust. Det kan till och med diskuteras att det är ett folkrättsbrott eftersom man inte har gjort upp den affären med västsaharierna utan med Marocko. Det här avtalet skulle då gynna Marocko ekonomiskt. Jag tänkte bara höra om det på något sätt berörs under den här punkten eller om det kommer tillbaka vid ett senare tillfälle.

Anf. 110 JOE FRANS (s):

Jag vill bara konstatera att det är bra att Västsahara tas upp, och det är också positivt att man gör ansträngningar för att Algeriet ska vara med i diskussionen. Det är bara bra.

Anf. 111 Kabinettssekreterare HANS DAHLGREN:

Till Hillevi Larsson vill jag säga att det är riktigt att det finns ett nytt fiskeavtal mellan EU och Marocko som paraferades i somras. Dessa frågor ligger ju helt under kommissionens kompetens. I samband med att rådet antog kommissionens mandat för dessa förhandlingar var Sverige det enda land som gjorde ett särskilt uttalande om att västsahariskt vatten inte fick inkluderas i avtalet.

Det står i det nya avtalet att det omfattar vatten under marockansk jurisdiktion, och kommissionen baserar sin tolkning på ett tidigare uttalande av FN:s rättschef om naturresurser om icke självstyrande områden. Vi från svensk sida delar inte helt den tolkningen, och därför kommer vi att fortsätta att driva det här så gott vi kan.

Vi har på olika sätt framfört den svenska uppfattningen inom EU, men vi har ännu inte fått gehör för den. Men utrikesministern tillsammans med jordbruksministern, som har det primära ansvaret för den här frågan, kommer tillsammans att fortsätta att driva den svenska linjen så långt vi kan nå framgång.

Anf. 112 ORDFÖRANDEN:

Jag konstaterar att det finns en majoritet för regeringens ståndpunkt.

Finns det något särskilt att föredra när det gäller A-punkterna? Finns det några frågor från ledamöterna?

2005/06:11
18 november

Anf. 113 GUNILLA CARLSSON i Tyresö (m):

Det är bara en kontrollfråga. I utrikesutskottet diskuterade vi även Ukraina utförligt i går med utrikesrådet. Vi uppfattade att EU var lite överraskat och tagen på sängen förra året i december när den orangea revolutionen inleddes. Nu ska det diskuteras viseringsfrågor och en del annat. Men uppfattar Sverige att det här finns en tillräckligt bred förberedelse och en ökad förmåga att bistå det ukrainska folket framöver? Är detta någonting som känns tillräckligt väl genomarbetat? Finns det någonting som kabinetssekreteraren skulle vilja nämna kring detta kommande toppmöte?

Anf. 114 Kabinetssekreterare HANS DAHLGREN:

Svaret är nej. Vi är inte nöjda med hur andra har engagerat sig i detta. Vi vill bland annat att unionen och medlemsländerna tillsammans ska göra mera. Jag tror att uppmärksamheten och också beredvilligheten är betydligt större än vad den var för ett år sedan. Men vi är inte nöjda, utan vi vill göra mer.

Anf. 115 ORDFÖRANDEN:

Då konstaterar jag att det finns en majoritet för regeringens ståndpunkt vad avser A-punkterna. Så var vi klara.

Då tackar vi kabinetssekreteraren och hans medarbetare och önskar dem en trevlig helg.

2 § Allmänna frågor och yttre förbindelser (utvecklings- och handelsfrågor)

Statsrådet Carin Jämtin

Återrapport från ministerrådsmöte den 23 och 24 maj 2005 samt från informellt ministermöte den 24 och 25 oktober 2005

Information och samråd inför ministerrådsmöte den 21 och 22 november 2005

Anf. 116 ORDFÖRANDEN:

Då hälsar vi biståndsmministern med medarbetare välkomna. Vi börjar som vanligt med en återrapport.

Anf. 117 Statsrådet CARIN JÄMTIN (s):

I maj stod EU:s bidrag till FN-toppmötet i september på dagordningen, alltså en översyn av millenniedeklarationen och millenniemålen. Det kallades för MDG-paketet på den dagordningen.

Sedan diskuterades en handlingsplan för bekämpande av fattigdoms-sjukdomar.

Man hade också den första diskussionen om översyn av utvecklingspolicyn. Den återfinns ju på dagordningen för mötet på måndag–tisdag.

Ni ska ha fått en rapport, och jag hoppas att ni har sett att det var en bra diskussion på Gaerc i maj då vi fattade ett historiskt beslut om en tydlig tidtabell för hur EU-15 äntligen ska nå 0,7-procentsnivån i bistånd. Det var ett historiskt beslut för EU och också en viktig input för FN-toppmötets diskussioner om MDG-uppföljningen.

I MDG-paketet diskuterades också förslaget att ta fram en Afrikastrategi. På Europeiska rådet lite senare under våren beslutades att man nu på Europeiska rådets möte i december ska anta en Afrikastrategi, så det återkommer jag till.

Det var de viktigaste punkterna.

Anf. 118 ORDFÖRANDEN:

Då godkänner vi återrapporterna och går in på kommande ministerrådsmöte.

Anf. 119 Statsrådet CARIN JÄMTIN (s):

Jag tänkte också säga ett par ord om det informella mötet i Leeds. Det kopplar till mötet på måndag–tisdag.

I Leeds diskuterades jordbävningen i Pakistan, det internationella systemet för utvecklingsfinansiering, handel och utveckling, EU:s nya utvecklingspolicy, EU:s Afrikastrategi, livsmedelskrisen i södra Afrika, Sudan, Darfur och den europeiska utvecklingsfonden.

Diskussionerna var framfört allt stora om jordbävningen i Pakistan, och den frågan kommer också att stå på dagordningen på måndag eller tisdag. Det gäller också utvecklingspolicyn. Jag hoppas att ni har haft möjlighet att ta del av den.

Vi godkänner också den återrapporten. Då går vi in på kommande ministerrådsmöte, och vi har haft ett samråd med Hans Dahlgren om EU:s strategi för Afrika. Här finns det ett par frågor som är obesvarade.

Anf. 121 HOLGER GUSTAFSSON (kd):

Jag vill framföra en synpunkt, som jag framförde till Hans Dahlgren, men den rätta mottagaren är tydligen Carin Jämtin.

När vi fick information i utrikesutskottet framkom det att kommissionen är lite osäker beträffande sin egen roll. Ska man som biståndsgivare vara nummer 26 parallellt med medlemsländerna, eller vilken roll ska man ha?

Samtidigt fick vi veta att ungefär 55 % av EU:s bistånd går till så kallade medelinkomstländer, det vill säga länder som man har haft ett samarbete med bland grundarländerna inom EU. De har särskilda kopplingar till detta, och det känner vi väl till.

Mitt förslag som jag önskar att regeringen skulle arbeta efter är att kommissionen bör ta ett särskilt ansvar för att se till att de pengar som går till medelinkomstländer i stället går till fattigdomsbekämpning i enlighet med millenniemålen. Det vore bra om kommissionen arbetade på det sättet. Jag hoppas att regeringen vill lyfta fram detta.

Anf. 122 YVONNE RUWAIDA (mp):

Jag ställde den här frågan tidigare, men blev då hänvisad till biståndsministern. Det gäller trovärdigheten i Afrikastrategin. Den bygger ju väldigt mycket på hur stora pengar som kommer att användas. Jag undrar vilka instruktioner det finns för att använda ytterligare ekonomiska instrument för att kunna finansiera Afrikastrategin. Det står inget om det i strategin.

Sedan vill jag bara påpeka att vi är väldigt kritiska till att man tvingar på en privatisering eller liberalisering av ekonomiska sektorer inom ramen för Afrikastrategin.

Anf. 123 Statsrådet CARIN JÄMTIN (s):

Den första frågan berör egentligen tre av punkterna på dagordningen för måndag och tisdag: Afrikastrategin, utvecklingspolicyn och orienteringsdebatten. En policyfråga är: Ska kommissionen vara den 26:e biståndsgivaren eller har kommissionen en speciell roll som biståndsgivare? Den diskussionen finns egentligen inom alla tre områden.

Det enkla svaret är: Självklart ska kommissionen inte bara vara den 26:e biståndsgivaren, utan den ska jobba med sin speciella kompetens och ha en komparativ fördel i relation till medlemsstaterna och andra multilaterala givare.

Det svåra blir att definiera vad detta betyder. Det är den hårda diskussionen kring Afrikastrategin, i orienteringsdebatten och framför allt i utvecklingspolicyn. Man kan definiera det som att kommissionen ska finnas inom alla områden där vi har tyckt att man tydligare ska styra EG-biståndet för att det ska kunna bli mer fokuserat och för att kommissionens roll ska bli tydligare i utvecklingsarbetet – detta för att vi ska komplettera varandra och för att sätta parternas dagordningar i fokus. Det är, som sagt, en diskussion som ska föras kring tre av punkterna nästa vecka.

Diskussionen om mellaninkomstländer är en diskussion som regeringen har lagt mycket energi på att försöka styra, både genom policy-mässiga skrivningar och verkliga budgetfördelningar, för att mer pengar ska gå till de minst utvecklade länderna men också för att de medel som används i mellaninkomstländer – det finns oerhört stora fattiga grupper i länder som Brasilien, Indien, Sydafrika och så vidare – används på ett sätt som kommer de extremt fattiga människor som bor i de länderna till del. Så det är egentligen två diskussioner i det här.

Vi har varit med i alla de här tre diskussionerna, både i Afrikastrategin, utvecklingspolicyn och orienteringsdebatten. Det är en högt prioriterad fråga på regeringens dagordning.

Ska vi säga som det är så har vi haft blandad framgång. En del länder har med sina traditionella kontakter i dag biståndssamarbete i länder som nu har blivit medelinkomstländer. Det gäller både gamla medlemsstater och nya medlemsstater. Men det är en högt prioriterad fråga på vår dagordning.

Jag förstod inte riktigt början, Yvonne Ruwaida, av vad du sade. Trovärdigheten i hur mycket pengar vi avsätter? Eller vad var det du sade i början?

Anf. 124 YVONNE RUWAIDA (mp):

Att den beror på hur mycket pengar som avsätts.

Anf. 125 Statsrådet CARIN JÄMTIN (s):

Absolut. Trovärdigheten beror på hur mycket pengar som avsätts men framför allt på hur mycket pengar som utbetalas. Det är ett jättestort problem att vi lovar en massa pengar som inte utbetalas. Det är både–och här.

Jag tror att det viktigaste medlet att se till att det verkligen avsätts men också utbetalas pengar är att använda sig av det beslut som togs på Gaerc i maj i år om en tydlig tidtabell för hur EU-15 men också EU-10 ska öka sina biståndsnivåer med en trappa, en årssatt trappa. Det gäller att använda sig av den och sedan följa upp respektive medlemsstat.

Regeringen delar helt den värderingen. Det handlar om trovärdigheten i hur mycket pengar som avsätts men också i hur mycket pengar som betalas ut.

Anf. 126 ORDFÖRANDEN:

Då går vi in på punkt 13, Uttalande om utvecklingspolitiken.

Anf. 127 Statsrådet CARIN JÄMTIN (s):

Det kommer att bli den stora frågan på Gaerc måndag–tisdag. Det inleds med en informell ministermiddag på kvällen den 21 november. Då kommer vi att diskutera de utestående frågorna på utvecklingspolicyn. De frågor som återstår kan man egentligen sammanfatta i mitt svar till Holger Gustafsson på den första frågan. Det handlar just om fattighedsfokus, fördelning på mellaninkomstländer och hur vi jobbar med vilka länder som ska omfattas av den här utvecklingspolicyn.

Regeringens linje är att utvecklingspolicyn ska omfatta det som betalas med Odamedel, alltså det som är bistånd, som går till fattiga länder

och fattiga människor och som kan räknas som bistånd enligt OECD-DAC:s kriterier. Där finns det olika skrivningsförslag, och det är en utestående fråga. Det pågår förhandlingar just nu om formuleringar kring detta. Det finns många starka åsikter.

I övrigt välkomnar vi att det är en utvecklingspolicy som omfattar både EG-biståndet och EU:s medlemsstaters bistånd. Som skrivningarna står i dag är EU-delen framför allt en sammanfattning av redan överenskomna internationella åtaganden av olika slag. Bland annat är vi nöjda med att vi har fått in formuleringar på det området om sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter, SRHR-agendan. Det är en bra uppräkningslista av det.

På EG-sidan gäller det att jobba vidare med fokusering, att bli tydligare på prioriteringarna. Det är dock bra att vi har en styrande del också för EG-biståndet. Det är första gången som vi har en trepartsöverenskommelse, som det är meningen att det här ska bli, mellan rådet, Europaparlamentet och kommissionen. Jag ska i det sammanhanget säga att parlamentet ska vara inbjudet till rådsmötet. Det verkar i dag vara lite tveksamt. Det är några länder som motsätter sig det, och det pågår en diskussion just nu om det ska vara så eller inte. Vi kommer aktivt att verka för att parlamentet blir inbjudet, för det finns ett stort värde i att vi har en trepartsöverenskommelse på det sättet.

Anf. 128 GUNILLA CARLSSON i Tyresö (m):

Tack för föredragningen och att trepartssamtalen nämndes. Det som är utskickat till oss är kommissionens meddelande som rådet använde som underlag, men det finns ett rådsdokument också. Det har jag tyvärr inte hunnit läsa eller sett. Samtidigt ska det vägas ihop med det arbete som inte minst Anders Wijkman från Sverige har varit väldigt engagerad i i parlamentet till en och samma strategi, om jag förstår det rätt, som man är beredd att anta redan nu under kommande vecka. Jag har svårt att utvärdera det, eftersom jag bara ser vad kommission till exempel skriver om utveckling och säkerhet. Jag tycker att många av de tankegångar som finns är intressanta. Men det är svårt att uttala sig om den samlade strategin och hur den kommer att se ut, eftersom vi inte har den typen av underlag. Som biståndsministern har föredragit det tror jag inte att det föreligger några problem med ett stöd för det som Sverige driver.

Jag skulle bara vilja ställa en allmän fråga med tanke på vilken roll som EU ska spela i denna del. I Sverige har vi kommit långt i arbetet med att ha en politik för global utveckling där vi väver ihop samtliga politikområden. Handelspolitiken är en del av utvecklingssamarbetet. Säkerhetspolitiken är en annan. Men här hör jag, inte minst från den svenska myndigheten Sida, ett enormt värn om att man ska behålla utvecklingspolitiken i de olika nationerna. Därför skulle jag vilja fråga biståndsministern hur hon ser på hur EU ska kunna få en gemensam utrikes- och säkerhetspolitik som har full effekt om man fortsätter att hävda att mycket av bistånds- och utvecklingspolitiken ska vara föremål för medlemsstaternas insatser och att kommissionen snarare är en myndighet för samordning och viss utvärdering. Jag skulle vilja veta vad som är den svenska grundinställningen.

Anf. 129 YVONNE RUWAIDA (mp):

Jag tycker att det är jättebra om bistånds- och utvecklingspolitiken är nationell och inte blir en gemensam EU-politik. När man tar den här typen av strategier och beslut tycker jag att det är väldigt bra att man har konsekvensanalyser av strategierna. En fråga som jag ställer mig när det gäller utvecklingsstrategin är vilken effekt den kommer att få just för den nationella biståndspolitik. Jag ser ingen sådan analys. Jag ser ingen sådan kommentar eller värdering. Jag saknar det inför ett sådant här beslut.

Det står i det här dokumentet på s. 5, under punkt 5, att unionens bistånd kan göras mer effektivt genom ytterligare samordnings- och harmoniseringsinsatser. Jag förstår att en del handlar om det här. Jag kan ändå inte göra en bedömning av det. Jag tycker att det är olyckligt att vi inte får ta del av den typen av analyser inför sådana här beslut.

Jag läste en artikel av olika biståndsorganisationer som tar upp frågan om ett av utvecklingsmålen ska vara att hantera globaliseringen i stället för att huvudmålet ska vara att utrota fattigdomen. Jag önskar synpunkter på det.

Anf. 130 Statsrådet CARIN JÄMTIN (s):

Jag börjar med Yvonne Ruwaida. I kommissionens ursprungliga förslag stod mycket riktigt formuleringar på det sättet. De formuleringarna är i dag borta. Det övergripande fokuset är fattigdomsfokus. Vad gäller samstämmigheten har vi drivit att andra politikområden ska vara samstämmiga med utvecklingspolicyn och inte, som det ursprungligen stod, tvärtom. Därför är vi ganska nöjda på det området. Fattigdomsfokus måste vara det övergripande för utvecklingspolitiken, för kommissionens bistånd, precis som det är för vår nationella biståndspolitik.

Effekten på den nationella biståndspolitik blir på direkten ingen, om jag får uttrycka mig så. Den del av den utvecklingspolicy som behandlar den nationella biståndspolitik är egentligen en sammanfattning av internationella åtaganden som vi redan har gjort. Det finns ingenting nytt i den delen. Det är en sammanfattning av millenniedeklarationen, det är Kairoagendan, det är Parisagendan, det är de olika internationella åtaganden vi redan har gjort. Det gör att den här utvecklingspolicyn inte har någon direkt påverkan på våra nationella bistånd. Man kan säga att den kanske har det indirekt om flera år om kommissionen fokuserar sitt bistånd tydligare, men det är på något sätt nästa led. Direkt har den inte det. Det finns ingen direkt effekt på den nationella biståndspolitik.

Det betyder väl att jag delvis har berört Gunilla Carlssons fråga om samstämmig politik. Kommissionens prioritering, medlemsstaternas prioriteringar och samarbetsländernas prioriteringar i utvecklingsländer är det som diskussionerna om hur vi ska samordna oss rör sig kring. Den svenska linjen och regeringens linje i det här arbetet har varit att vi måste arbeta med Parisagendan och därmed samarbetsländernas prioriteringar i fokus. Det är mycket bra om vi kan samordna oss på EU-nivå, men det finns som tur är många andra biståndsgivare som vi också ska samordna oss med: Norge, USA, Japan, Nya Zeeland, Kanada, multilaterala kanaler och så vidare. Det viktiga för regeringen har varit att ha fokus på samarbetsländernas prioritering och att sedan harmonisera alla biståndsgivare på plats i respektive land.

Anf. 131 GUNILLA CARLSSON i Tyresö (m):

Ja, och jag tror att det här är sådant som vi kommer att få återkomma till utifrån både Ruwaidas och mitt perspektiv. Institutionell konkurrens är naturligtvis många gånger bra och får fram *best practice*. Men jag tror också att det är väldigt viktigt att man inte avhänder sig utvecklingsagens betydelse för att skapa säkerhet och stabilitet och att den kan samspela med handelspolitik och annat. Det blir viktigt hur det här samverkar. Vi hade en lång diskussion om Afrikastrategin. Fattigdomsbekämpning är ett övergripande mål, men det är också fler områden som måste gå hand i hand nu när EU vill ta ett ökat ansvar.

Anf. 132 ORDFÖRANDEN:

Jag konstaterar att det finns en majoritet för regeringens ståndpunkt. Effektiviteten i EU:s yttre förbindelser.

Anf. 133 Statsrådet CARIN JÄMTIN (s):

Det handlar om den så kallade orienteringsdebatten. Det är en årlig orienteringsdebatt om effektiviteten. Det kommer i år att ligga på biståndsministrarnas bord. Rådsslutsatserna som ska antas lyfter fram effektivisering, kriterier för resursfördelning inom det gemensamma biståndet, fortsatt reformering av genomförandet av gemenskapens utvecklingssamarbete och att tydliggöra rollen för gemenskapens utvecklingssamarbete i medelinkomstländer. Nu kommer den första frågan tillbaka här. Där driver regeringen den politik som jag deklarerade i det första åtagandet.

Vad gäller effektiviteten har EU kollektivt utlovat stora ökningsar av biståndet genom beslutet i maj. Det är viktigt att lyfta fram i det här sammanhanget att pengarna måste öka men på ett bra sätt så att vi verkligen når de målsättningar som avsetts. Då gäller det att jobba i enlighet med Parisdeklarationen, konkret i fält med harmonisering och samordning.

Rådet ska årligen se över hur vi lyckas uppfylla de här åtagandena. Det är oerhört viktigt att vi följer det så att det verkligen gör någon skillnad i verkligheten.

Vi kommer också i det här sammanhanget att diskutera hur vi ska bli bättre på att anpassa oss och basera arbetet på samarbetsländernas egna utvecklingsstrategier.

Jag kan stoppa där, för jag har kommenterat det mesta av det som kommer att stå på den här dagordningen.

Anf. 134 ORDFÖRANDEN:

Inga frågor? Då konstaterar jag att det finns en majoritet för regeringens ståndpunkt.

Sedan har vi handelsrelaterat bistånd.

Anf. 135 Statsrådet CARIN JÄMTIN (s):

Det är en diskussion om handelsrelaterat bistånd – ”Aid for Trade” – som handlar om att stötta förändringar i möjligheten för fattiga länder att

delta i världshandeln. Det handlar om att stärka handelsrelaterat tekniskt samarbete, om att stötta kunskapsöverföring, det handlar om kunskapsuppbyggnad och förändringar av tullar för att ge fattiga länder en möjlighet att delta i den internationella globala handeln. Det handlar inte om att ersätta förändringar i handelspolitiken med ett bistånd, inte *aid* i stället för *trade*, utan *trade and aid*, *aid in support of* förändrade handelsregimer.

Det här är ett arbete som Sverige är djupt involverat i och varit väldigt drivande i. Det är också prioriterat på regeringens dagordning. Det handlar både om att ekonomiskt prioritera frågorna och att stötta utvecklingsländerna i att strategiskt få in förändringar i handelsregimen i sina landstrategier.

Anf. 136 AGNE HANSSON (c):

Det handlar alltså inte om villkorat bistånd?

Anf. 137 Statsrådet CARIN JÄMTIN (s):

Nej.

Anf. 138 ORDFÖRANDEN:

Jag konstaterar att det finns en majoritet för regeringens ståndpunkt. Har vi därmed klarat av alla punkter?

Anf. 139 Statsrådet CARIN JÄMTIN (s):

Sedan är det två, uppföljningen av tsunamin och Pakistan. Uppföljningen av tsunamin handlar om hur vi har hanterat det humanitära biståndet under det här året, att det är viktigt att vi lever upp till de löften vi gör och att vi är tydliga. Regeringen har aktivt drivit att det är FN som har det direkta ansvaret vid en katastrof och att vi måste samordna oss under FN:s hatt.

Det är egentligen samma punkter som kommer upp under punkten Pakistan. Jag kommer i kväll att åka till Pakistan så jag kommer till Bryssel med väldigt färsk intryck från en givarkonferens i Islamabad i morgon.

Det viktiga är att komma ihåg att vi ska leva upp till våra löften. Så har det tyvärr inte blivit på tsunamiområdet. Det är flera medlemsstater som i princip inte har betalat ut någonting av det som de har lovat. Så ser det ut.

Anf. 140 ORDFÖRANDEN:

Vi godkänner den informationen och tackar därmed biståndsministern och medarbetare. Trevlig helg!

Anf. 141 ORDFÖRANDEN:

Jag hälsar näringsministern med medarbetare välkomna. Vi börjar som vanligt med en återrapport.

Anf. 142 Näringsminister THOMAS ÖSTROS (s):

Senast jag var här var inför att EU skulle lägga ett bud i de Dohaförhandlingar som pågår. Det var en period fylld av spänningar inför ministtermötet. Om jag ska beskriva spännvidden verkade Frankrike i ena ändan mycket aktivt mot EU:s nya initiativ på framför allt jordbruksområdet, och Sverige verkade i andra ändan mycket aktivt för att ta ett nytt initiativ.

Den 28 oktober presenterade EU sitt nya förhandlingsbud med tonvikt på jordbruk. Sverige har varit mycket aktivt inför det budet och också arbetat tillsammans med andra länder för att ge kommissionen sitt stöd. Det lyckades, och kommissionen kunde lägga det budet.

Läget nu är att det är ett relativt stillestånd i förhandlingarna inför mötet i Hongkong. USA, Brasilien och Indien har reagerat ganska svalt på EU:s bud, och inga ytterligare initiativ har tagits. Och läget inför mötet i Hongkong, som är en delstation på vägen mot ett avtal, är att de stora förhoppningarna om att i Hongkong i december nå betydande resultat håller på att pysa ur processen. Nu handlar det om att mötet i Hongkong blir en delstation, och det huvudsakliga resultatet kommer sannolikt att nås under 2006.

Om man tittar på de olika positionerna är det USA som har lämnat ett bud på jordbruksområdet och som naturligtvis har offensiva intressen i fråga om industri och tjänster men som också har krav på sig att gå vidare i fråga om jordbruk, antidumpning och andra centrala områden som är besvärliga för amerikanerna.

Brasilien, Indien och andra i den så kallade G 20-gruppen driver starkt att de ska få tillträde till Europas och Amerikas marknader inom jordbruket. Och våra krav på dem är naturligtvis att de ska öppna upp sig i fråga om industri och tjänster.

EU:s, och vårt, huvudsakliga intresse är industrivaror och tjänster. Pressen på oss är att vi ska öppna upp på jordbruksområdet. Den svenska positionen är att vi tycker att det är mycket attraktivt att få marknadstillträde, och därmed absolut värt att öppna upp ytterligare på jordbruksområdet. Det är någonting som vi har diskuterat vid ett flertal tillfällen.

Det som vi kommer att diskutera på Gaerc på måndag handlar framför allt om läget. Från svensk sida är det väldigt viktigt att vi från EU:s sida inte låser oss vare sig inför Hongkongmötet eller senare. Vi måste ha möjlighet att fortsätta diskussionerna och ta nya initiativ när läget uppkommer.

Att det just nu är krisstämning tillhör hela förhandlingsspelet. Det är så att säga det traditionella sättet att tvinga fram bud. Då kan man konsta-

tera att det just nu är en krisstämning i meningen att ingen förväntar sig några stora framsteg.

Vi kommer på måndag också att diskutera en annan viktig del av världshandelsfrågorna. Det handlar om stöd till utvecklingsländerna. Det viktiga och huvudsakliga är naturligtvis utvecklingsländernas marknadstillträde. Men det är också andra utvecklingsfrågor som vi vill se kopplade till hela arbetet med Doharundan. *Aid for Trade* är det begrepp som används. Vi vill se till att vi förbättrar också biståndsinsatserna, kvantitativt och kvalitativt, kopplat till handelsområdet.

Men även det så kallade bomullsinitiativet, bomullsfrågan, kommer in här väldigt tydligt. Också det är en klassisk fråga i dessa förhandlingar, där Sverige också har uppfattningen att bomullsfrågan är en fråga av stor betydelse inför både Hongkongmötet och senare.

Det är den huvudsakliga diskussionen – en avkänning av läget, en allmän diskussion inför Hongkongmötet och just nu ett stillestånd i förhandlingarna. Sverige har profilerat sig mycket starkt under hösten. Det är inget tvivel om Sveriges position.

Jag ska också säga att det har varit viktigt att Sverige har varit mycket aktivt i den internationella debatten. Det har gjort att Frankrike inte har haft det stöd som man annars skulle ha kunnat räkna med. Tvärtom har man ibland intagit en position som har tenderat att isolera Frankrike i vissa fall. Vi är angelägna om att upprätthålla det trycket från frihandelsvännernas sida, så att det inte är bara protektionismen som får dominera debatten.

Anf. 143 SVEN-ERIK SJÖSTRAND (v):

När vi senast fick information här i EU-nämnden om WTO-förhandlingarna med statssekreteraren sade han att om inte EU kan lägga ett bättre bud, ser till exempel Pascal Lamy, som är ordförande i WTO, inget skäl att hålla ett ministermöte i Hongkong. Det var den information som vi fick. Då hade nog inte EU lagt budet.

Men ser WTO:s ordförande Pascal Lamy det som rimligt att nu hålla ett möte i Hongkong? Det är min första fråga.

Jag har läst regeringens skrivelse om svensk handelspolitik i WTO, som går bra. Där finns miljöfrågor, utvecklingsdimensioner och regelfrågor. Det är mycket som ska lyftas fram där.

Jag vill speciellt ta upp miljöfrågorna. Arbetar näringsministern för att vi ska få med de komplicerade förhandlingarna om handel och miljö och göra framsteg där och till exempel avveckla tullar och andra handelshinder för miljövaror och tjänster? Det skulle vara en viktig framgång. Är det rimligt att driva dessa krav i till exempel Hongkong?

Anf. 144 HOLGER GUSTAFSSON (kd):

Jag har två frågor. Den första gäller de lokala gränstullar som ofta finns mellan u-länderna och som begränsar deras handel mellan länderna relativt lokalt. Är dessa gränstullar föremål för ett lika stort intresse från WTO som de tullar som är mer globalt regionala?

Den andra frågan gäller exportstöden inom jordbrukspolitiken. Vi har i Sverige, och även inom LRF-organisationen, förståelse för att särskilt exportstöden och exportsubventionerna på sikt måste tas bort.

Hur är uppfattningen i övrigt inom Europa? Finns det en förståelse för det på samma sätt som inom Sverige? När det gäller den frågan vill jag också ha en belysning av hur pass tunga exportstöden är i förhållande till andra gränsskydd som man diskuterar inom WTO? Är det en stor fråga eller en liten fråga?

Anf. 145 CARL B HAMILTON (fp):

Jag vill börja med att berömma regeringen. Det är inte så ofta som jag får tillfälle att göra det. Men jag tycker att regeringen har arbetat bra med dessa frågor.

Statsrådet sade att kraften pyser ut. Beror det på att man helt enkelt är utmattad och har nått vägs ände, eller beror det på någon kalkyl att jordbruksfrågan, som är kärnfrågan, skulle vara lättare att lösa om ett halvår eller om trekvarts år? Finns det någon sådan kalkyl som har dykt upp? Det var det första.

Det andra som jag vill fråga om är: Betyder den nya tyska regeringen någonting i sammanhanget? Har den någon annan hållning än den gamla?

Det tredje som jag vill fråga om är: Vad gör Sverige nu i de olika huvudstäderna i Europa för att bereda väg för en möjligen mer flexibel hållning på jordbruksområdet?

Anf. 146 LARS LINDBLAD (m):

Jag vill begränsa mig till att säga att jag ger ett varmt stöd till regeringen när det gäller hur man för dessa diskussioner. Uppmaningen är helt enkelt: *Keep up the good work*. Jag ska inte säga mer än så i dag.

Anf. 147 SYLVIA LINDGREN (s):

Vi har regelbundet fått information också i näringsutskottet om hur läget är. Även statssekreteraren har varit här och talat om förberedelserna. Jag tycker att vi har fått en väldigt bra information om detta, bland annat om länder som har stött Frankrike, om hur diskussionerna hela tiden har gått för att försöka komma runt detta och om det som Carl B Hamilton tog upp.

Jag skulle vilja fråga hur arbetet med att fånga in andra ser ut. Jag tänker på fackföreningsrörelsen och näringslivet. Hjälper man till därför också? Det är inget tvivel om att detta är väldigt viktiga frågor för framtiden.

Anf. 148 Näringsminister THOMAS ÖSTROS (s):

Sven-Erik Sjöstrand frågade om Pascal Lamys uttalande, eller förmodade uttalande, innan EU lade sitt bud. Det är riktigt att det var ett läge då många bedömde att det nog inte blir något Hongkongmöte om EU inte kan lägga ett ordentligt bud. Det var bra att det trycket uppstod. Det kunde vi också använda i de interna diskussionerna inom unionen för att ge ett kraftfullt stöd till kommissionen att lägga ett bud. Det kommer att bli ett möte i Hongkong.

Pascal Lamy är naturligtvis mycket aktiv inför detta. Men det kommer antagligen mer att handla om proceduren efter Hongkong än att

handla om resultatet av förhandlingarna, såsom målet var för någon månad sedan.

Miljöfrågan är inte den centrala frågan i det här läget. Nu handlar det om att se till att i de olika delarna av förhandlingarna få ett tryck för att få ökat marknadstillträde. Regeringen har beskrivit hur vi långsiktigt ser på handelsfrågorna och att miljö och sociala villkor och den typen av frågor är viktiga att ha uppe i diskussionen.

Holger Gustafsson ställde ett par viktiga frågor som har verklig bäring. Lokala gränstullar spelar, det är också min bedömning, en väldigt stor roll. För många länder i tredje världen är i själva verket den regionala handeln av minst lika stor betydelse som att få tillgång till rika världens marknader. Jag skulle vilja lämna över ordet till Claes Ljungdahl för att säga något om den frågan och sedan till Daniel Blockert för att mera diskutera hur exportstödet, som också är en viktig fråga, förhåller sig till de andra stöden.

Anf. 149 Departementsrådet CLAES LJUNGDAHL:

När det gäller tullar regionalt, ja, alla tullar omfattas, de som rör internationell handel. Vi diskuterar nu en formel. Vi har inte kommit fram till i detalj hur den formeln ska se ut. Det är också ett krav och ett faktum att u-länder inte har ställt krav mot varandra. Vi hoppas och utgår från att de kommer att göra det, alltså att de fattiga u-länderna kommer att ställa krav på de rikare. Det är någonting som vi hela tiden har förespråkats, men vi kan inte lägga orden i deras mun. Det är en utgångspunkt.

Anf. 150 Kanslirådet DANIEL BLOCKERT:

Frågan om exportsubventionerna: Den första frågan var om det finns en förståelse bland EU:s medlemsstater för att vi måste eliminera exportsubventionerna. Förståelsen är kanske inte alltid utbredd, men det finns definitivt en känsla i alla EU:s medlemsstater att det här är någonting som vi kommer att behöva göra. Jag vet inget land som på flera år i förhandlingarna har argumenterat för att vi inte ska eliminera exportsubventionerna. Däremot finns det rätt olika åsikter bland medlemsstaterna om hur fort det ska gå och på vilket sätt det ska göras. Det finns flera länder som gärna vill se att utfasningen görs på ett sådant sätt att vi behåller de känsligaste produkterna till allra sist.

När det gäller skadeeffekterna av exportsubventionerna gäller det att jämföra med vilka effekter vi får av ordentliga tullsänkningar på jordbruksområdet och neddragningar av de interna stöden. Då är exportsubventionerna ganska små i reda pengar mätta. Men det finns få handelsåtgärder på jordbruksområdet som ger sådana direkt skadliga effekter som exportsubventioner, eftersom man får en konkret effekt på den lokala marknad där den subventionerade produkten hamnar. Det är få stödformer av något slag på jordbruksområdet som är så skadliga som exportsubventionerna. Skadan är ofta större än vad man kan se av det rena pengavärdet.

Anf. 151 Näringsminister THOMAS ÖSTROS (s):

Carl B Hamilton frågade om det själva taktiska läget och när vi får upp tryck igen. En bra tryckskapare är att när 2006 går ut förlorar den amerikanska presidenten sitt mandat för förhandlingar och måste åter-

vända till kongressen. Det är vad alla fruktar: Vad skulle det innebära i en protektionistisk kongress? Det innebär att år 2006 blir ett år med förmodligen stark aktivitet. Man kan tänka sig olika typer av lösningar för detta. Hur ministrarna ska träffas 2006 för att skapa ett tryck för att komma överens är inte klart. Men det finns ett tryck på att vi 2006 ska nå någonstans, det vågar jag säga.

Sedan kan det vara olika intressen. Det är inte så att alla har samma intresse av att komma till ett avtal. Jag skulle ändå våga säga att Brasilien som en framtida stark exportör på jordbruksområdet har så mycket att vinna att de inte bara kan sitta still hur länge som helst, med risken att förlora det som USA och EU har erbjudit. Indien visar i det här läget inte en väldigt stark aktivitet för att få till stånd ett avtal. Där kanske bedömningen är lite annorlunda. Vi ser också en skillnad mellan snabbt växande länder i tredje världen och länder som inte har samma ekonomiska utveckling med olika utgångspunkter. De som skulle förlora allra starkast om WTO förlorar sin kraft, inte kommer till ett avtal, blir misskrediterad som organisation, är antagligen de fattigaste länderna. Då blir det de stora regionala blocken som börjar göra upp med varandra. Det tror jag är en så pass stor fara att det också skapar ett tryck.

Min bedömning sammantaget är att det finns goda möjligheter att komma till ett avtal under 2006.

Det är ännu för tidigt att säga något om den nya tyska regeringen. Den har stött frihandelslinjen, inte genom att vara väldigt aktiv utan genom att stillsamt ge sitt stöd. Det blir intressant att se hur den nya regeringen ser på jordbrukspolitiken inte minst. Det kommer att avgöra mycket av tyngdpunkten inom Europeiska unionen. Vi ser väldigt gärna att Tyskland är kvar i en frihandelsposition. Annars får fransmännen indirekt ett starkt stöd.

Vi har mycket kontakt med övriga länder, vi samlar också en *like-minded*-grupp för att diskutera strategi och taktik. Vi har mycket intensiva och goda kontakter också med kommissionen, som vi bedömer har en klok inställning i grunden men hindras ibland av vad medlemsländerna tycker.

Sylvia Lindgren pekar på någonting som är väldigt viktigt, att mobilisera fler i den här processen. Jag har också gjort på det sättet att tillsammans med Svenskt Näringsliv föra fram de offensiva intressena mera i Europadebatten, och det kommer jag att fortsätta att göra. Det kan inte vara så att de defensiva jordbruksintressena fullständigt får dominera. Det finns ett näringsliv här som har mycket starka intressen, och det gäller även fackföreningsrörelsen, av att få tillgång till nya marknader. Det kommer vi att fortsätta att arbeta med.

Anf. 152 ORDFÖRANDEN:

Vi godkänner återrapporten, och jag konstaterar att det finns ett stöd för regeringens upplägg i de fortsatta förhandlingarna.

Vi har en punkt kvar, bananregimen.

Anf. 153 Näringsminister THOMAS ÖSTROS (s):

Bananregimen – det är ingen bananrepublik det handlar om, utan det är fråga om bananer som sådana. Det är också en fråga som kommer upp på Gaerc på måndagen. EU har en importreglering för bananer som har

varit ifrågasatt ända sedan den infördes 1993. Den har blivit fälld i fyra WTO-paneler under 1990-talet. Det huvudsakliga skälet är att den diskriminerar latinamerikanska bananexportörer.

År 2001 kom det till en överenskommelse om att EU ska avskaffa nuvarande kvotsystem och ersätta det med en tullösning senast den 1 januari 2006. Två förslag har presenterats från EU på en sådan tullösning, och båda har avvisats i skiljedomar i WTO. Skälet har varit att de latinamerikanska länderna inte har getts tillräckligt marknadstillträde.

Nu har kommissionen tagit fram ett tredje förslag för att försöka hinna uppfylla sitt åtagande, att vara klar till den 1 januari 2006.

Det nya förslaget innebär en tullnivå på 179 euro per ton. Det är inte mycket lägre än när kommissionen senast fick nej från WTO. Det är bara 8 euro lägre. Sverige har framfört åsikten att ska vi hitta någon nivå som verkar rimlig skulle det vara 75 euro per ton, det vill säga helt andra nivåer än de som nu föreslås.

Här har vi ett typexempel. Vi har 14 500 bananproducenter, och de får ett stort stöd via Cap, jordbrukspolitiken, 9 000 euro per hektar. Men det är den lilla gruppen av producenter som skyddas med så här höga tullnivåer. De som betalar för det är latinamerikanska exportörer som inte kommer till vår marknad och europeiska konsumenterna som får betala mycket höga priser för bananer.

Vi kommer att motsätta oss kommissionens förslag på mötet på måndagen.

Anf. 154 CARL B HAMILTON (fp):

Det är bra att du motsätter dig det här förslaget. Jag blir förvånad, för sedan andra världskriget har man kämpat för att gränshinder ska uttryckas i procent av värdet. Nu har man plötsligt euro per ton. Det är en första invändning förutom nivån.

Anf. 155 ULF HOLM (mp):

När det gäller nivån delar jag regeringens ståndpunkt. Det är jättebra. Däremot vill jag fråga hur positionen ser ut på ministerrådet. Är det något annat land som motsätter sig så att Sverige kan få stöd för sin linje? Det kan jag nästan redan svara på att det nog inte föreligger så. Men hur ser läget ut?

Anf. 156 Näringsminister THOMAS ÖSTROS (s):

När det gäller första frågan lämnar jag ordet till Daniel Blockert. Vad är historien bakom procent eller euro?

Anf. 157 Kanslirådet DANIEL BLOCKERT:

Det är en fråga som jag egentligen skulle kunna slösa bort nämndens tid med väldigt länge, men jag tror att många av er har hört talas om att vi hade jättestora problem i WTO-förhandlingarna för inte så länge sedan i den så kallade AWE-frågan. Jag misstänker att statssekreterare och ministrar har pratat om det tidigare. Jordbruksområdet är det enda område där det fortfarande finns specifika tullar. Man anger tullar i en summa och inte i procent. Sverige är ett av många länder som länge har arbetat för att de ska tas bort. Det är tyvärr många medlemsländer, sär-

skilt söderut i Europa, som ser det som en central del av Cap och som inte har lyckats komma hela vägen. Men vi har kommit så långt att man i WTO-förhandlingarna kommer att räkna om dessa tullar i procent, men vi har inte kommit så långt att de har tagits bort helt ännu. Därför är det fortfarande en så kallad specifik tull kvar på bananer.

2005/06:11
18 november

Anf. 158 Näringsminister THOMAS ÖSTROS (s):

Ulf Holm frågade om läget i ministerrådet. Det var Coreper i går, och utifrån det finns det en liten förhoppning om att uppnå en blockerande minoritet. Men det är stor risk att det inte går att upprätthålla på mötet. Vi jobbar på det och hoppas kunna lyckas med det.

Anf. 159 LENNART FREMLING (fp):

Du säger att Sverige föreslår 75 euro per ton. Är det att anses som en rimlig lagom kompromiss? Den svenska uppfattningen är väl egentligen att gå ned till noll om vi fick bestämma själva, eller vilken grundinställning har regeringen?

Anf. 160 Näringsminister THOMAS ÖSTROS (s):

Grundinställningen är den som vi har generellt sett när det gäller jordbruksvaror, att vi vill gå mot alltmer av frihandel på det området. Men det här är framtaget för att visa vad vi tycker. Även med de utgångspunkter man har från dem som vill ha kvar en bananproducerande verksamhet i Europa som klarar konkurrensen ligger man här vida över, tycker vi, rimliga nivåer med tanke på att det finns ett stöd från jordbrukspolitiken till dessa producenter. Vill ni veta exakt hur det beräknas kan jag hota med att lämna över ordet till expertisen på området.

Anf. 161 ORDFÖRANDEN:

Det kan vi återkomma till i jordbruksutskottet.

Jag konstaterar att det finns en majoritet för regeringens ståndpunkt.

Vi tackar näringsministern med medarbetare.

4 § Jordbruk och fiske

Jordbruksminister Ann-Christin Nykvist

Återrapport från ministerrådsmöte den 24 och 25 oktober 2005

Information och samråd inför ministerrådsmöte den 22–24 november 2005

Anf. 162 ORDFÖRANDEN:

Vi hälsar jordbruksministern med medarbetare välkomna.

Vi börjar som vanligt med en återrapport.

Anf. 163 Jordbruksminister ANN-CHRISTIN NYKVIST (s):

Det här är en återrapportering från jordbruks- och fiskerådet den 24–25 oktober. Då träffade vi en politisk överenskommelse om återhämtningsåtgärder för sydlig kummel och havskräfta inom området kring Iberiska halvön. Det kan tyckas vara långt borta från svenska fiskevatten, men det fanns en del principiellt intressanta frågor. Det blev ändringar som innebär att man gör några justeringar när det gäller skyddsområden som inte skulle permanentas utan begränsas till den tid på året när man huvudsakligen fiskar. I paketet fanns åtgärder som innebär begränsningar i fiskeansträngningar, förbättrad kontroll och en TAC-sättning som är kopplad till fiskdödlighet och lekbiomassa.

Sedan fördes en diskussion om de förestående fiskeförhandlingarna med Norge. Där handlar det om att få en balanserad lösning och förhålla sig till särskilda fiskemöjligheter rörande den arktiska torsken. Det är vissa medlemsländer som har intresse i denna, men inte Sverige. Däremot har Sverige ett intresse att fiska makrill i den norska zonen på samma villkor som övriga medlemsländer, och det förde vi fram det från svensk sida.

Rådet behandlade tre ansökningar om användning av GMO. Det var användning av majs för livsmedelsändamål. Det handlade om ett ärende som var en invändning mot Grekland som infört ett tillfälligt saluförbud mot utsäde av majshybrider av en GMO, av MON 810. Rådet kunde inte fatta beslut i dessa tre ärenden, utan de går vidare.

Enhällighet uppnåddes om en politisk överenskommelse om förhandlingsmandatet för Flegt, för import av timmer till EU.

Sockerreformen diskuterades, och det var en fokusering på omstrukturingsstödet till industrin. Under diskussionen var det uppenbart att ett flertal tidigare mycket kritiska medlemsstater hade tonat ned kritiken mot förslaget. Det aviserades på ministermötet att den fortsatta behandlingen bland annat skulle ske i två möten på hög nivå. De två mötena har hållits sedan ministermötet.

Sent på dagordningen kom till en extra punkt som handlade om WTO-förhandlingarna. Det var Frankrike som presenterade en deklaration som var mycket kritisk till kommissionens sätt att förhandla. Efter diskussion drog sedermera Frankrike tillbaka deklarationen.

En lägesrapport gavs om fågelinfluensan. Den ansvariga kommissionären Kyprianou poängterade att det här i första hand var ett veterinärt problem. Han markerade att det är väldigt viktigt att vi dels håller oss informerade om utvecklingen, dels stöttar Sydostasien med bland annat veterinära insatser.

Frankrike uppmärksammade rådet på behovet av marknadsstödjande åtgärder med anledning av den vikande efterfrågan på fågelkött, främst i södra EU. Kommissionären Mariann Fischer Boel svarade att kommissionen följer frågan nära och att man är beredd att använda de marknadsreglerande åtgärder som man har tillgång till på fågelsektorn.

Kommissionen presenterade också en rapport som gäller lagstiftning om animaliska biprodukter.

Under A-punkterna behandlades de tre finska ärendena om fytosteroler, två sorters rågbröd och korv. Det blev ett förväntat utfall, att medlemsländerna röstade emot när det gäller korven. Det blev ingen kvalificerad majoritet när det gäller rågbrödet så det går vidare i processen.

Sedan hade vi under övriga frågor en diskussion om definitionen av schalottenlök, situationen på marknaden för olivolja, och kommissionen presenterade också ett meddelande om förenkling av jordbrukslagstiftningen.

Anf. 164 ORDFÖRANDEN:

Vi godkänner rapporten.

Vi går in på kommande ministerrådsmöte. Där har vi först jordbruksfrågorna, och vi börjar med sockersektorn.

Anf. 165 Jordbruksminister ANN-CHRISTIN NYKVIST (s):

Jag återkommer till det som kommer att vara huvudpunkten på rådsmötet nästa vecka. Kommissionens förslag är välkänt i EU-nämnden. I huvuddragen ingår en prissänkning på socker och sockerbetor med 39 respektive 42,5 % och en 60-procentig kompensation för prissänkningen, som då ska tillbaka till betodlarna inom ramen för gårdsstödet. A- och B-kvot slås ihop till en kvot. Ett omstruktureringsprogram, avgift på all kvot, en höjning av kvoten för isoglykos och en ersättning av interventionssystemet med privat lagring – det är huvuddragen i förslaget.

Sverige stöder de här huvudförslagen.

Under högnivåmötet fördes en diskussion om några av förslagen. Man kan konstatera att ordförandeskapet inte tog upp frågan om prissänkning eller kompensation, utan det var en koncentration på omstruktureringsprogrammet, kan man säga, och frågor kopplade till omstruktureringsprogrammet.

Ordförandeskapet och kommissionen har aviserat att vi kommer att få ett nytt förslag vid mötet som kommer att presenteras i början av mötet. Vi kommer att ges en eftermiddag för analys innan förhandlingarna drar i gång. Vi kan i dag bara ana vilka förändringar som kommer i det förslaget. Men den svenska linjen är att vi står fast vid huvudinriktningen i den svenska positionen, som har presenterats tidigare i EU-nämnden. Det man kan vänta sig när det gäller genomförandet av reformen är att man lite grann tittar på infasningstiden, en förlängning av infasningstiden under den period som man gör prissänkningarna. Man tittar också något på omstruktureringsprogrammet. Det har också sagts att det kan handla om att föra en diskussion om någon form av intervention så att man inte helt och hållet skulle avstå från intervention.

Från svensk sida menar vi att det är viktigt att hålla fast vid positionen framför allt när det gäller prissänkningen, som är väsentlig för att vi ska kunna få en reduktion av produktionen av socker på EU-marknaden

och få de effekter som vi är ute efter – att få en konkurrenskraftig produktion och inte få en dumpning av EU-socker på världsmarknaden.

Jag vill också stryka under att vi från svensk sida tycker att det är viktigt att vi får ett beslut. Skälen till det är att vi är i stort behov av att modernisera den här marknadsordningen. Vi fick viktiga ändringar i EU:s jordbrukspolitik med beslutet sommaren 2003. Vi behöver nu gå vidare. Den här marknadsordningen är viktig. Den löper också ut 2006. Om vi inte tar beslut nu har vi ingen marknadsordning. Vi har också ett tryck från en WTO-panel som har sagt att det här systemet inte är hållbart.

Ett visst mått av kompromissvilja behövs för att få ett beslut, men inte några ändringar i det som är väsentligt i reformen. Där vill jag särskilt trycka på prissänkningen. Skulle man gå in för mycket och laborera får vi ytterligare problem med att få ett budgetneutralt system. Vi hävdar till och med att det, som det nu ligger, inte till hundra procent är budgetneutralt. Det anser kommissionen, men det anser inte vi från svensk sida.

Anf. 166 HOLGER GUSTAFSSON (kd):

Vi kan konstatera att kommissionen rör sig i den riktning som vi kristdemokrater har argumenterat för: en mera begränsad prissänkning under en längre utdragning i tiden och en bättre balans mellan odlare och industrin. Vi hoppas att regeringen så småningom ska stödja detta så att man kommer fram till ett beslut.

Vad jag förstår blir det en knepig situation i Sverige, för lönsamheten på Öland och Gotland kommer att drabbas ganska hårt. Det går knappast att fortsätta att producera socker där, medan det kanske möjligen finns möjligheter i Skåne i fortsättningen.

Min fråga till jordbruksministern är: Hur många familjer är det som drabbas på de här öarna, där det kan vara svårt att producera någonting annat? Vad har regeringen för avsikt att göra för de familjerna för att kompensera dem under en övergångsperiod för att de ska klara sin försörjning?

Anf. 167 JAN ANDERSSON (c):

Det är bra att regeringen säger att det nu finns en viss kompromissvilja. Precis som vi alla vet att det behövs en reform behövs det också ett beslut så att man vet vad man har att hålla sig efter. Jag tycker att det är viktigt att man får det här beslutet. Då krävs det från vår sida att vi visar lite av kompromissvilja.

Om jag förstod ministern rätt sade hon att man kan ha en aning om vad som skulle komma i det nya budet. Var det den aningen som EU-nämnden nu fick en aning om, det vill säga infasningstiden och omstruktureringsprogrammet? Eller finns det några andra grejor som vissa kan lägga som nytt bud när ni träffas?

Jag tycker också att infasningstiden kan vara ett instrument som vi kan spela med att förlänga för att få en uppgörelse.

Anf. 168 SVEN-ERIK SJÖSTRAND (v):

Vi har hört tidigare att den här sockerreformen kanske det är viktigt att fatta ett beslut om innan WTO-mötet i Hongkong. Det är ganska många som säger det. Därför är det ganska bråttom. Det kanske fordras en viss kompromissvilja. Det är svårt för EU-nämnden att fatta beslut om

det för vi vet inte vad kommissionen kommer att presentera. Det är bara antaganden.

Infasningstidens förlängning och omstruktureringsprogram kan vara förenade med högre kostnader. Har ni tittat på det? Det påverkar hela det finansiella perspektivet. Vi behöver egentligen dra ned på jordbrukskostnaderna. Det måste man titta på.

Sedan har jag vid tidigare tillfällen tagit upp Öland och Gotland. Jag tror också att det är viktigt att vi gör kompensatoriska åtgärder för de här områdena. De kommer att vara utsatta genom denna reform. Där hoppas jag verkligen att jordbruksministern ser till att det blir LBU-medel eller andra åtgärder på områden som utsätts. Det är viktigt.

Kan det vara så att beslut tas redan vid nästa veckas jordbruksministermöte?

Anf. 169 ULF HOLM (mp):

Då ordföranden brukar avsluta med att säga att det finns stöd för regeringens ståndpunkt måste jag ställa en fråga när jordbruksministern säger att regeringen står kvar i det som är väsentligt: Vad är väsentligt här, är det bara prissänkningar? Jag har förstått den svenska positionen som att det är budgetramen som är det väsentliga, att vi inte ska öka EU-budgeten. Nu sade ministern att kommissionen anser att det är budgetneutralt. Men vad anser medlemsländerna? Har kommissionen bakom sig en majoritet av medlemsländerna, eller kan vi få igenom att detta inte är budgetneutralt och att Sverige kommer att sätta foten ordentligt och inte utöka EU-budgeten, som förslaget är?

På de övriga punkterna har jag redovisat Miljöpartiets åsikter tidigare.

När det gäller Öland och Gotland är det jättesynd om de människor som drabbas, men jag är övertygad om att regeringen kommer att se över detta i olika delar. Jag vill också poängtera att vi inte får glömma alla dem i tredje världen som på grund av den här förbaskade politiken inte kan sälja sitt socker till EU-länderna, och det drabbar tredje världens befolkning som söker odla socker. Det är minst lika viktigt. Lite solidaritet skadar inte. Jag är övertygad om att regeringen ser över den frågan och fixar till det på ett bra sätt i Sverige. Vi har möjligheterna till det, men inte tredje världen.

Anf. 170 LENNART FREMLING (fp):

Vi i Folkpartiet är för en marknadsanpassning. Vi tycker att det är konsumentintresset som vi framför allt ska värna, inte producentintresset. Vi är angelägna om att man snart får ett beslut. Men det får inte vara till vilket pris som helst så att man kompromissar bort för mycket. Vi bör heller inte senarelägga förändringarna så att det drar ut på tiden för mycket. Reformerna bör inte göras alltför långsamt. Det är klart att produktionen ska ske där i världen där det är mest konkurrenskraftigt. Liksom Ulf Holm tycker jag att u-ländernas situation måste beaktas. Det är klart att stödnivån bör minskas.

Därför stöder vi regeringens ståndpunkt. Det är den grundläggande politiska inställningen. Sedan kan man alltid diskutera hur man ska kompromissa i förhandlingen. Det är väldigt svårt att här på långt avstånd från förhandlingarna i Bryssel veta precis vilket som är mest förhandlingstaktiskt. Det får vi överlåta åt våra förhandlare och i efterskott kriti-

2005/06:11
18 november

sera om de gör fel. Hittills har vi inte behövt vara så besvikna med jordbruksministern.

Anf. 171 LARS LINDBLAD (m):

Jag vill också passa på att understryka behovet av att komma till beslut och att man har en tydlighet gentemot odlarna. För vissa individer innebär ju detta en klart förändrad situation. Det är bra att det nu tydligt också står i papperen att kompensationen ges till betodlarna inom ramen för rådsstödet. Jag tycker att det är bra att detta förtydligas så klart.

Samtidigt som man säger detta måste man ändå komma ihåg att den situation vi har med de här förslagen ju innebär att man går från ett prisstöd som innebär flera gånger världsmarknadspriset till en situation där vi har något mindre ”flera gånger världsmarknadspriset”, det vill säga att det fortfarande är en ganska rejäl bidragsomfattning.

De konsekvenser som ministern pekat på för budgeten är också problematiska. Det gäller att hålla båda de här bollarna i luften.

När kvoterna beskrivs i papperen, med industrisocker hit och konsumtionssocker dit, tycker jag att det visar väldigt tydligt hur fel det här kvotsystemet är över huvud taget. Man borde också fortsätta en diskussion om att kvoter borde försvinna. Men jag inser att förhandlingsläget är som det är just nu. Det viktigaste tror jag är att man kommer till ett beslut och att det går i rätt riktning, och det gör det.

Anf. 172 Jordbruksminister ANN-CHRISTIN NYKVIST (s):

När jag säger att vi stöttar kommissionen i stort och att vi också ser att vi måste ha en viss flexibilitet för att kunna medverka till att man kommer till beslut menar jag inte att vi ska göra avkall på det som är våra hjärtefrågor. En sådan hjärtefråga är prissänkningen. Den är ju central för att vi ska kunna få den konkurrenssituation som vi vill ha på EU-marknaden, för att vi ska bli konkurrenskraftiga helt enkelt, och för att vi ska hjälpa våra konsumenter, vår industri och u-länderna. Där ligger vi ju kvar på de här nivåerna. Vi ligger också kvar på den 60-procentiga ersättningen.

Vi vill inte ha kvot. Vi tycker att man borde ta bort kvoteringen. Det påverkar ju ett antal olika delar i reformförslaget. Vi kommer inte att få igenom det. Men det är klart att det är någonting vi ska ha med oss och driva för framtiden.

Det finns inget förslag om att man ska ge pengar till odlarna från omstruktureringsprogrammet i någon annan omfattning än det som fanns i kommissionens ursprungliga förslag. Omstruktureringsprogrammet är ju inriktat på industrin av samma skäl som prissänkningen är, att vi ska få den här omstruktureringen och att vi ska få konkurrenskraften.

Men det kan mycket väl vara så att det i diskussionen finns någon ingång när det gäller hur man ska titta på en del av de här mera regionalpolitiska problemen. Det vet vi inte. Något sådant förslag har vi inte sett ännu.

När det sedan gäller infasningsperioden menar jag att en viss förlängning, och då är det väl bara något år eller liknande man talar om, skulle kunna medverka till att man får ett stabilare införande av den här reformen. Det kan jag vara öppen för. Men någon utdragen process tror jag inte är möjlig om vi ska uppnå de mål som vi är ute efter.

När man tittar på möjligheten att ha kvar instrumentet intervention anser jag att det i så fall skulle vara under en *mycket* begränsad tid och i mycket begränsad omfattning för att ge något litet smörjmedel för att göra det här till en smidig reform och också kanske ge drivkraft för att framför allt industrin ska vilja omstrukturera.

De svenska förhållandena ska vi mycket noga ta hand om när vi vet vilken reform vi har. Vi har en sämre lönsamhet i vissa delar av Sverige. Jag vet att Länsstyrelsen i Blekinge län just nu har tittat lite grann på hur det ser ut inom de jordbruk som odlar socker och har funnit att det är få odlare i Blekinge som är beroende av sin sockerproduktion. De har redan diversifierat. Det är ju viktig information när vi sedan ska fundera på hur vi ska genomföra det här i Sverige. Men givetvis ska vi titta på hur det ser ut, vilka instrument vi har för att ta hand om eventuella miljöeffekter eller andra effekter som påverkar landsbygdsutvecklingen.

Samtidigt vill jag påminna om att vi pratar om en mycket lönsam sektor, där vi också har lagt på ett extra bidrag genom den reform som vi genomförde den 1 januari i år som egentligen överkompenserar de här odlarna. Vi har tittat lite grann på TB3, alltså Tekniskt bidrag 3, för några typgårdar i ö-lägen. Man tittar på vilken lönsamhet de skulle ha om de odlade vete efter en sådan här reform och ser att de skulle ha en mycket god lönsamhet, kanske till och med bättre än i det läge där man är i dag.

Det är klart att vi har ett antal frågor att ta hand om på hemmaplan när väl reformen är beslutad. Men generellt sett har vi goda förutsättningar att kunna behålla en sockerproduktion. Vi kommer att få vissa omstruktureringar, men vi ligger bra till. När vi gick med i EU fick vi en 40-procentig höjning av sockerpriset. Vi har fått bättre avkastning i produktionen sedan vi gick med i EU. Vi har också investerat i produktionen, vilket gör att vi totalt sett har goda förutsättningar. Men enskilda odlare kan möta svårigheter.

När det gäller budgetfrågan vill vi ha budgetneutralitet. Men jag kan försäkra att det vi nu talar om ligger inom ramen för EU:s jordbruksbudget. Det ligger under Brysseltaket utom i ett avseende och det är stödet till utvecklingsländer. Där är tanken att det ska tas under biståndsbudgeten. Vi driver att också det ska tas under jordbruksbudgeten, men det har vi inte fått stöd för ännu.

Sedan har vi en svårighet som vi kan se när vi tittar på de konkreta effekterna på budgeten, för här jobbar vi med både kostnader och intäkter. När vi gör förändringar i det här systemet är det inte bara så att vi påverkar kostnaderna utan vi påverkar också intäkterna till EU:s budget, så det är inte så enkelt att säga vad som är vad här. Men under Brysseltaket och ingen utökning av EU:s jordbruksbudget, de kraven uppfyller vi.

Anf. 173 JAN ANDERSSON (c):

Jag fick delvis svar på den fråga jag hade tänkt ställa. Det gällde de svenska beräkningarna. Jag har ju tidigare tagit upp här att jag tycker att det vore väldigt bra om man hade någon typ av svenska beräkningar på vad detta innebär.

Det har varit dåliga svar tidigare och jag tycker inte att de var mer koncisa denna gång. Det är ganska svepande formuleringar. En enskild länsstyrelse har tittat på konsekvenserna och så vidare. Jag tycker inte att

det är tillräckligt för att åka och förhandla i den här typen av förhandling. Det ville jag framföra här.

Anf. 174 ORDFÖRANDEN:

Jag konstaterar sammanfattningsvis att det finns en majoritet för regeringens ståndpunkt.

Vi går vidare till Gemenskapens strategiska riktlinjer för landsbygdsutveckling.

Anf. 175 Jordbruksminister ANN-CHRISTIN NYKVIST (s):

Här handlar det om att klargöra de områden där tillämpningen av landsbygdspolitiken dels bidrar till ett mervärde inom EU, dels kompletterar jordbrukspolitiken. Den här strategin ska sedan vara ett underlag när medlemsländerna tar fram sin strategiska plan, som ska vara en ram för det nationella programarbete som vi ska ha här hemma. Här ringar man in ett antal nyckelområden: konkurrensförmåga, kunskapsöverföring, IT, olika led i livsmedelskedjan för att få kvalitet och ökat förädlingsvärde, miljötjänster, diversifiering och att utveckla lokal samverkan.

Det här känns mycket konfliktfritt. Det är ett dokument som vi stöttar från svensk sida. Vi tycker att det är viktigt att man är framtidsorienterad och innovativ i det här arbetet och att man också utgår från att vi ska ha en hållbar utveckling. Vi räknar med att det blir stor enighet bland ministrarna. Vi tror inte att ordförandeskapet kommer att ha en bordsrunda där man begär kommentarer från alla medlemsländer utan det här är någonting som är väl förankrat.

Efter det att EU har antagit de här riktlinjerna har medlemsländerna tre månader på sig att lämna in sina nationella strategier. Det här är en startsignal också för det interna arbete vi ska bedriva med det nya programmet.

Anf. 176 SVEN-ERIK SJÖSTRAND (v):

Jag förmodar att ni kommer in lite på diskussionen om axel 1, 2 och 3 också. Det var inte uppe på ert förra jordbruksråd. Jag trodde att ni skulle ha den här diskussionen då, men det blev inte så.

När det gäller axel 1, en förbättrad konkurrenskraft inom jord och skog, tycker jag att det är viktigt att det inte blir en nedsättning av tidigare produktionsstöd. Det är viktigt att bevaka de sakerna.

Axel 2 gäller mark- och miljöförvaltning. Kommer ni att ha en diskussion om LFA-stöden också? Är det inte viktigt att bevaka att vi också får stöd till ekologisk produktion och att den finns kvar?

Jag har fått lite information från Naturskyddsföreningen, och det finns en undersökning på dessa LFA-områden. Kommissionen har uppdragit åt European Environment Agency att tillsammans med myndigheter i respektive medlemsland peka ut områden som är så kallade High Nature Value Farming, alltså jordbruksområden med höga naturvärden.

Jag har sett att Sverige har gjort detta, men jag tycker att det är konstigt att man bara pekat ut några få områden i det mycket vackra landskapet Skåne. Till exempel Finland har i stort sett pekat ut hela Finland som höga naturskyddsområden.

Jag är lite rädd för LFA-diskussionen och undrar om ni kommer att ha den nu. Jag tycker att det är viktigt att bevaka den. Jag tycker också att

det egentligen är väldigt konstigt att vi från svensk sida bara har pekat ut några få områden när i stort sett två tredjedelar av landet är LFA-områden.

2005/06:11
18 november

Anf. 177 Jordbruksminister ANN-CHRISTIN NYKVIST (s):

Det vi ska ta upp nu är gemenskapens strategiska riktlinjer till landsbygdens utveckling för programperioden 2007–2013. Det handlar alltså inte om den förordning vi ska ha för miljö- och landsbygdsutveckling, där vi diskuterar de här tre axlarna. Den diskussionen kommer vi att återkomma till. Det här är ett annat dokument som är på en väldigt övergripande nivå för att ge en ram för vad de olika medlemsländerna ska hålla sig till när man tar fram sina program. Den andra diskussionen återkommer vi till.

Anf. 178 ORDFÖRANDEN:

Jag konstaterar att det finns en majoritet för regeringens ståndpunkt.

Nästa punkt, nr 5, är struken. Vi går in på fiske. Där har vi Bevarande av fiskeresurser genom tekniska åtgärder i Östersjön, Bälten och Öresund.

Anf. 179 Jordbruksminister ANN-CHRISTIN NYKVIST (s):

Här handlar det om en politisk överenskommelse. Det har kommit några inspel och några frågor från ordförandeskapet.

Polen har anmält att de har problem med utfasning av drivgarn i Östersjön. De menar att man borde ha en annan procentsats så att det blir en annan balans. Men de håller fast vid att 2007 ska vara slutdatum.

Sedan har ordförandeskapet frågat om man bör ha en definition av drivgarn i förordningen.

Ytterligare en fråga gäller behovet av att reglera fisket efter flatfisk – flatfisk är framför allt flundra och piggvar – genom stängda perioder.

När det gäller drivgarnen är vi initialt inte särskilt pigga på att stötta Polen. Det som är en förmildrande omständighet är att Polen ändå vill gå i mål 2007, så vi skulle hålla fast vid att fasa ut drivgarnen 2007. Men vi vill göra en markering, att det här är någonting som inte vi gillar.

När det gäller definitionen av drivgarn kan vi tänka oss att det skulle vara värdefullt att man utarbetar en allmän sådan. Samtidigt ser vi att det finns behov av att anpassa den regionalt. För vår del handlar det framför allt om att skydda småvalar i Östersjön.

Vi menar att det är för tidigt att ta med flatfisken på det här sättet i förordningen för vi har inget vetenskapligt underlag. Vi brukar ju hävda att vi ska ha vetenskapligt underlag för de åtgärder vi vidtar på fiskets område.

Därefter finns det ytterligare en fråga, och här blir jag väldigt detaljerad. Det handlar om minimimått för havsöring. Ordförandeskapet frågar ministrarna vad vi ska ha för minimimått för havsöring. Här bör förslagen om ett minimimått på 40 centimeter för havsöring i södra och norra Östersjön och 50 centimeter i mellersta Östersjön kunna accepteras, menar vi från svensk sida.

Anf. 180 ORDFÖRANDEN:

Jag konstaterar att det finns en majoritet för regeringens ståndpunkt.

Nästa punkt är Fiskemöjligheter och därmed förbundna villkor för fiskbestånd.

Anf. 181 Jordbruksminister ANN-CHRISTIN NYKVIST (s):

Där börjar vi närma oss en stor fråga som ska diskuteras men inte få sin lösning vid det här rådsmötet, utan det blir vid decembermötet som vi ska ta ställning till TAC:er och kvoter för Östersjön, Bälten och Öresund.

Här har vi fått ett antal frågor från ordförandeskapet för att man vill styra debatten. Det handlar så att säga om att utifrån en TAC för östra torskbeståndet i Östersjön på 49 000 ton diskutera olika åtgärder för att få en ansvarsfull fiskeripolitik. En fråga som vi har fått är om vi bör sätta upp ytterligare 10 % reduktion av fisketiden för torsk som ett mål, alltså ytterligare 10 % utöver det man enats om inom IBSC.

Från svensk sida tycker vi att det är en bra idé att öka kraven. Men vi tycker inte att man ska nöja sig med en årlig *effort*-reducering, som det heter, på 10 % utan vi menar att den ska vara 20 %. Vi tycker också att man sedan ska ha en sådan här *effort*-reducering på sådant sätt att man kan rensa upp från olika garnfiske i Östersjön. Då ska man se till att man har stoppdagar helt och hållet så att man kan kontrollera på ett bra sätt. Vi menar att en idé ska vara att man har stoppdagar på lördagar och söndagar. Det blir effektivt. Vi vill också betona att man ska stärka kontrollen av torskfiske. Vi ser gärna ett tvåårigt kontrollprogram.

Sedan finns det en fråga som gäller om det finns något alternativ till att stoppa allt fiske med redskap som kan fånga torsk. Här menar vi att vi måste ha en avvägning mellan sådana åtgärder som stoppar allt fiske och behovet av att kunna bibehålla ett kustnära fiske. Därför menar vi att man ska behålla det nuvarande systemet som innebär att man maximalt tar upp 200 kilo dagligen från kustnära garnfiske. Man kan också komplettera de här reglerna med att man bara tillåter små båtar. Det skulle då vara fartyg under 12 meter.

Det blir en del detaljerade diskussioner utifrån de här frågorna. I bakgrunden ligger ju sedan vilket totalt fiske man ska ha i det östra beståndet. Där har vi noterat i Förslag till svensk ståndpunkt, den promemoria som EU-nämnden har fått, att vi vill utgå från Ices rådgivning som är 14 900 ton. Det är långt ifrån de 49 220 ton som är utgångsbudet.

Anf. 182 LARS LINDBLAD (m):

Det finns en diskussion om hur pass kvalitativt det vetenskapliga underlaget är. Det kan man ju diskutera. Det är så klart svårt att mäta exaktheten i bestånden. Men jag måste säga att jag blir ganska upprörd när jag ser utkastet till förslag, att kommissionen föreslår en nivå som är 35 000 ton över den vetenskapliga rådgivningen. Det är upprörande. Samtidigt menar jag att kommissionen och de länder som finns runt Östersjön rimligen måste vara medvetna om hur situationen ser ut.

Jag tycker att det är bra om den svenska regeringen kan ta en rejäl debatt om detta, för det här verkar helt orimligt. Då är det ändå givet att det finns vissa osäkerhetsmoment. Vi för diskussioner om fiske och så vidare. Jag tyckte inte att den ensidiga lösning som vi diskuterade för

Anf. 183 ULF HOLM (mp):

Jag delar åsikten att det är oacceptabelt att kommissionen lägger sig på en sådan nivå. Jag tycker i stort sett att det ska vara noll fiske, så att säga. Men man får väl kompromissa lite eftersom det ska vara enhetligt och man inte får vara ensidig.

Jag tycker att det är bra att regeringen lyfter fram kontrollprogrammet tydligare och ser till att det blir verklighet. Jag tror på kontrollprogrammet.

Ministern sade att kommissionen hade lagt sig på en 10-procentig minskning och att regeringen kan tänka sig 20 %. Då kan jag naturligtvis lägga på 10 % på de 20 så blir det 30 %. Jag vill ju gå ett steg längre än regeringen, men jag inser naturligtvis att det måste bli någon sorts kompromiss på EU-nivå.

Anf. 184 Jordbruksminister ANN-CHRISTIN NYKVIST (s):

Det är klart att den biologiska rådgivningen alltid kan förbättras. Men den är ändå en rådgivning där vi samarbetar internationellt, och det är forskare som samlar in mängder med data. Det som är ett problem för oss är det illegala fisket, där vi inte kan relatera det vi tar upp till de data vi får från forskarna. Vi kan inte riktigt värdera våra insatser. Därför är det viktigt med kontroll och att komma åt det illegala fisket.

Om man något ska försvara de förslag som läggs fram från kommissionens sida är det väl att man har tänkt sig att TAC:erna ska kompletteras med väldigt kraftfulla åtgärder i övrigt som gör att man värnar bestånden. Man säger att det bara är om man får väldigt kraftfulla åtgärder när det gäller den meny man har i övrigt som man kan tänka sig att föreslå 49 220 ton. Men det är klart att det är en väldigt stor skillnad mellan den nivån och det som rådgivningen säger.

Vi jobbar nu på dubbla spår. Vi argumenterar både för att få ned TAC:en och för att genomföra alla de åtgärder vi kan genomföra för att få ett ansvarsfullt fiske.

Anf. 185 ORDFÖRANDEN:

Jag konstaterar att det finns ett stöd för regeringens upplägg inför de fortsatta förhandlingarna.

Punkt nr 8 är struken. Och punkt nr 9 handlar om TAC:er och kvoter för 2006.

Anf. 186 Jordbruksminister ANN-CHRISTIN NYKVIST (s):

Punkt 9 handlar om en tidigareläggning av åtgärder kopplade till de här kvoterna. Här har vi fått ett antal specificerade frågor från ordförandeskapet. Den första frågan är vilken TAC-nivå som man lämpligast ska ha för tillämpning av återhämtningsplanen för torsk.

Det är klart att den vetenskapliga rådgivningen säger att vi inte ska ha något riktat fiske mot torsk. Då är vårt problem att vi har ett fiske efter andra arter där vi också får torsk. Därför är det väldigt viktigt att vi har

en anpassning av de totala fiskeansträngningarna på ett sådant sätt att vi får den här balansen.

I det här sammanhanget menar vi att vi bör sänka fiskeansträngningarna ytterligare, inte bara med de 15 % som har föreslagits från ordförandeskapets och kommissionens sida utan ända upp mot 30 %. Det är lite samma sak som vi talade om under den förra punkten, att minska fiskeansträngningarna.

Man har också ställt en specifik fråga om redskapen, vad man ska använda för redskap. Här är det väsentligt att markera att om man har en utrustning som ger ett selektivt fiske, så att man inte får upp den här torsken utan man kan sortera bort den, kan man kanske få fiska fler dagar än om man inte har de selektiva redskapen. Därför är vi väldigt glada att kunna uttala att om man exempelvis använder en kräfttrål med rist får man inte de här effekterna och då skulle man kunna få fiska fler dagar till sjös. Den här kräfttrålen med rist är någonting som svenska fiskare har bidragit till att utveckla och visa hur viktigt det är att arbeta med selektiva redskap.

Anf. 187 ORDFÖRANDEN:

Jag konstaterar att det finns stöd för regeringens upplägg inför de fortsatta förhandlingarna.

Finns det något att säga om Övriga frågor?

Anf. 188 Jordbruksminister ANN-CHRISTIN NYKVIST (s):

Det är först information från kommissionen om förhandlingarna mellan EU och Norge. Där redovisade jag inledningsvis den diskussion som vi hade på förra mötet. De här förhandlingarna är fortfarande i ett känsligt läge. Vi hoppas att man ska kunna lösa det svenska intresset att få tillträde till makrillfiske i den norska zonen. Det är någonting som är med under förhandlingarna.

Anf. 189 ORDFÖRANDEN:

Vi godkänner informationen.

Anf. 190 Jordbruksminister ANN-CHRISTIN NYKVIST (s):

Vi kommer att få information om fågelinfluensan. Där är det inget nytt i förhållande till det som finns noterat i promemorian till EU-nämnden.

Anf. 191 ORDFÖRANDEN:

Vi godkänner också den informationen.

Anf. 192 Jordbruksminister ANN-CHRISTIN NYKVIST (s):

När det gäller WTO fick ni en genomgång tidigare i dag. Här är det bara att konstatera att när det gäller Hongkong och substansfrågor är vi ändå intresserade av att få ett utvecklingspaket som gäller utvecklingsländerna. Det jag ser som min roll när den här frågan kommer upp på jordbruksministermötet är att också lyfta fram de offensiva intressen som EU har i de här förhandlingarna.

Sedan har vi ett antal nytillkomna övriga frågor.

Anf. 194 Jordbruksminister ANN-CHRISTIN NYKVIST (s):

Det är Polen som har problem med importstopp i Ryssland av livsmedel med animaliskt ursprung och växtprodukter från Polen. Man vill ha stöd för att de här problemen ska kunna lösas.

Sedan handlar det också om Ungern som har tagit upp introduktionen av gårdsstöd enligt den regionaliserade modellen och menar att de får problem eftersom de inte kan ha en hybridmodell som gamla medlemsländer har haft tillfälle att ha när man genomför systemen.

Det är klart att vi på olika sätt vill hjälpa de nya medlemsländerna att ta sig in i de här systemen samtidigt som vi måste beakta de handelsavtal som finns så att vi inte får problem med balansen mellan gröna stöd, blå stöd och gula stöd.

I övrigt har Cypern anmält att de vill ta upp en fråga som vi inte riktigt vet vad det är, för det har inte kommit något underlag.

Anf. 195 ULF HOLM (mp):

Ordföranden var lite snabb när det gällde att godkänna rapporten. Jag hade bara en fråga om aviär influensa. De åtgärder som man vidtar, hur länge ska de finnas kvar eftersom inga nya fall har upptäckts på ett bra tag nu? Vi har ju särskilda bestämmelser i Sverige om att tamdjur helst ska hållas inne. Hur länge ska de åtgärderna pågå innan man kan avskriva dem?

Anf. 196 Jordbruksminister ANN-CHRISTIN NYKVIST (s):

Där är det ju så att chefsveterinärerna träffas regelbundet. Man har lagt importstopp på fjäderfä, fjäder och kött från de länder som är berörda. Man har lagt stopp på försäljning av burfåglar. När det gäller åtgärderna i de enskilda medlemsländerna har man lagt ett ansvar på varje medlemsland att vidta de åtgärder som erfordras. Då har ju vårt jordbruksverk i kontakt med andra nordiska länder fattat beslutet om att man i Götaland och Svealand ska ta in sina djur eller, om man inte kan göra det, ge dem mat och vatten under tak så att de inte kommer i kontakt med vilda fåglar. Det är alltså en fråga för Jordbruksverket att avgöra hur man bedömer risken och hur länge åtgärden ska gälla.

Jag vet inte om man har tidsatt det här, men det är alltså Jordbruksverkets ansvar att fatta det beslutet.

Anf. 197 ORDFÖRANDEN:

Okej, då har vi klarat av samtliga frågor. Då tackar vi jordbruksministern med medarbetare.

5 § Allmänna frågor och yttre förbindelser (försvarsfrågor)
Försvarsminister Leni Björklund
Återrapport från ministerrådsmöte den 23 och 24 maj 2005 och
informellt ministermöte den 13 oktober 2005
Information och samråd inför ministerrådsmöte den 21 och 22 november 2005

Anf. 198 ORDFÖRANDEN:

Då hälsar vi försvarsministern och hennes medarbetare välkomna. Vi kämpar för att hinna i kapp tidsmässigt. Vi är en kvart efter, men vi har ju gott om tid så det är nog inga problem. Vi börjar som vanligt med en återrapport. Varsågod!

Anf. 199 Försvarsminister LENI BJÖRKLUND (s):

Tack för att jag har fått komma hit. Jag ska berätta att vi har haft ett formellt och ett informellt försvarsministermöte. Ni har fått skriftlig rapport från båda dessa möten. Jag vill bara snabbt peka på de viktigaste punkterna. Vid det formella mötet i maj tog vi upp militära kapacitetsfrågor. Vad händer med snabbinsatsförmågan, inkluderat EU Battle Groups? Det var en rapportering av Försvarsbyråns arbete. Också frågan om Sudan var uppe. På lunchen, som inte var en del av mötet, hade vi en informell diskussion om pågående och framtida operationer. Vid det mötet antog man ett första utkast till en behovskatalog för militär kapacitetsutveckling och en uppföljning av hur det gick med de processerna.

På det försvarsministersmöte som vi hade i oktober, som var ett informellt möte, hade vi en enda punkt. Det var att vi under lunchen diskuterade EU:s samlade engagemang i Bosnien och Hercegovina. Eftersom det var informellt fattades ju inga beslut.

Anf. 200 JOE FRANS (s):

Det är möjligt att försvarsministern kommer in på det men jag tänkte fråga om Sudan och insatserna där. Det vore intressant att veta statusen på det. Det är ju ett tag sedan, och det är en hel del saker som har hänt. Då är det intressant att veta vad statusen är på den frågan.

Anf. 201 Försvarsminister LENI BJÖRKLUND (s):

Det är i första hand en fråga för utrikesministrarna. Det vi diskuterade var att vi fick en orientering om hur situationen ser ut. Likadant gällde det vilka insatser som planerades från Natos sida eftersom Natos generalsekreterare var närvarande. Då var frågan också hur eventuella bistånds- och stödinsatser skulle kunna utföras antingen genom EU eller genom Nato. Vi uppdrog åt våra respektive sekretariat att se till att man fick så stor koordinering som möjligt av att dessa processer kom i gång. Men i huvudsak är det en utrikesministerfråga.

Anf. 202 ORDFÖRANDEN:

Vi godkänner återrapporten. Sedan går vi in på kommande ministerrådsmöte. Då har vi först punkt 2, Militär kapacitetsutveckling.

Anf. 203 Försvarsminister LENI BJÖRKLUND (s):

Vid den här punkten kommer vi att titta på behovskatalogen för militär förmågeutveckling, om jag bara tar den delen. Sedan kommer vi också att diskutera civil-militär samverkan och en del rapportfrågor som rör EDA. Vi kommer sedan under lunchen att ha en informell diskussion om Bosnien och Hercegovina.

I behovskatalogen har man identifierat vilken militär förmåga och vilka förband som behövs för att genomföra de uppgifter som redovisas i fördraget, i EU:s säkerhetsstrategi, och också målsättningarna som man har lagt fast för *headline goal* genom rådets beslut där. När den katalogen är godkänd kommer de olika medlemsstaterna under våren 2006 att bli inbjudna att lämna nya bud jämfört med det man har sagt tidigare om militär förmåga för att klara en bättre bristtäckning.

Då ska jag säga att till grund för att göra den här behovskatalogen ligger fem scenarier som omfattar olika typer av militär krishantering. I beskrivningarna finns också inslag av konsekvenshantering efter en naturkatastrof. Det är inget direkt scenario, men det finns omnämnt som en möjlighet. Det är väl naturligt efter tsunamin. I samtliga ska man också kunna moderera och arbeta under olika typer av terrorishot på de ställen där de genomförs, vilket alltså är utanför EU-området.

I arbetet med det här har fokus legat på kvalitativ förbättring. Detta lyfter på nytt fram behovet av snabbinsatsförband, att man kan operera tillsammans, uthållighet och avståndsproblematik när man ska genomföra krishanteringsinsatser. Så tas också ambitionen att man ska kunna genomföra parallella krishanteringsinsatser med olika intensitetsgrad upp.

Anf. 204 BJÖRN HAMILTON (m):

Herr ordförande! Jag har en kort fråga angående vår gemensamma insatsgrupp, som skulle vara på spåret 2008. Bedömer försvarsministern, också med tanke på de krav som kommer att ställas, att vi kommer att kunna nå målet att ha den här fungerande insatsgruppen 2008 med tanke på de besparingar som man har läst om i medierna och vet kommer att komma på Försvarsmakten?

Anf. 205 KARIN THORBORG (v):

Jag kommer kanske att beröra de kommande punkterna också, så det är lika bra att jag tar allting på en gång. Den här behovskatalogen är ju en katalog för att nå de mål som man har satt upp när det gäller den militära kapaciteten, där man nu i detalj har gått igenom vad som krävs för att nå målen. Genom att publicera det sätter man press på medlemsstaterna att bidra med mer.

Tillsammans med EDA:s verksamhet, som vi i Vänsterpartiet är kritiska mot, ger det här en väldigt stark betoning på EU:s militära insatser. Nu vet jag att regeringen har arbetat väldigt hårt för att också förbättra den civila kapaciteten, vilket vi naturligtvis stöder. Men för att uppgradera och åtminstone jämställa de civila krisinsatserna med de militära undrar jag om man inte också borde sätta en liknande katalog för civila insatser. Det finns ju mål för de militära insatserna, men finns det motsvarande mål för den civila sidan?

Anf. 206 ULF HOLM (mp):

Jag delar inte målsättningen, men nu har man gjort en sammanfattning av hur långt man har kommit på väg mot de mål som jag inte tycker om. Det accepterar jag, men det är en väldig betoning på de militära sakerna. Jag delar Karin Thorborgs uppfattning att man glömmer de andra delarna, som jag vet att Sverige tidigare har fört fram väldigt tydligt. Tydligen har man inte fått majoritet.

Anf. 207 ORDFÖRANDEN:

Det är nästa punkt.

Anf. 208 ULF HOLM (mp):

Ja, men det hänger ihop. Våra inlägg hänger ihop med den militära tyngdpunkt som nu allt tydligare syns och som man kanske inte tycker om politiskt sett. Det står också i underlaget att detta ska vara en sammanfattning för allmänheten. Då undrar jag hur ministern kommer att föra ut detta till allmänheten för att sprida vad Sverige håller på att göra med EU och den militära förmågan så att svenska folket får veta vad som håller på att hända.

Anf. 209 Försvarsminister LENI BJÖRKLUND (s):

Herr ordförande! Jag tror att jag kommer in på detta när jag kommer längre ned i presentationen av de här frågorna. Mitt förslag är att jag går igenom hela texten, de olika punkterna, för de hänger lite grann ihop, så kan vi ta frågorna efteråt i den mån de inte har blivit besvarade eller belysta i det som kommer under de andra punkterna.

Det är alldeles riktigt att det här är en behovskatalog. Sedan ska vi notera ett utkast till hur långt vi har nått. Den heter Single Progress Report, en framstegsrapport som kommer var sjätte månad. Det finns också ett annex till den, som heter Capability Improvement Chart. Vi har inte hittat något svenskt namn för den än men ska göra det. Den handlar om framsteg när det gäller de underskott man har haft förut. Den ska bli offentlig och vara tillgänglig för medborgarna. Man ska kunna se vad som händer med den samlade militära förmågan.

Då förväntas rådet uttala att även om nu framsteg har gjorts, för det har det, finns behov av ytterligare ansträngningar för att klara av de redan tidigare identifierade bristerna. Det är kvalitativa brister det handlar om. Vi har massor av trupp, men hur de opererar tillsammans är till exempel en sådan brist.

Sedan kommer också rådet att notera resultatet av den styrkegenereringskonferens som ägde rum den 8 november och där välkomna att framsteg har skett när det gäller att genomföra EU:s koncept för snabbinsatsstyrkorna. Det väntas ange att EU från 2007, nu talar jag alltså om EU, har full operativ förmåga att genomföra två insatser med snabbinsatsstyrkor och att de kan inledas nästan samtidigt. Vid detta möte kommer jag att framföra den vikt Sverige lägger vid EU:s fortsatta arbete med att genomföra de här militära *headline goals* och betona att det är särskilt viktigt att EU gemensamt identifierar lösningar av bristen på strategisk transportförmåga. Det är en fråga av stor vikt för Sverige, som ska leda en sådan här *battle group*. Vi har också tagit upp frågan inom ramen för EDA, försvarsmaterielbyrån.

Sedan kommer jag att markera vikten av att EU finner lösningar på hur vi kan förbättra just koordineringen av civila och militära krishanteringsinstrument. Det baseras på erfarenheterna av de krishanteringsoperationer som vi har genomfört men också på att det pågår ett arbete med att genomföra de här militära *headline goals*. Det finns även ett motsvarande arbete som heter *civilian headline goals*, som ska vara klart 2008. Då behöver man använda just det koncept som vi ska diskutera lite senare under dagen, nämligen *comprehensive planning*, en sammanhållen civil-militär planering. Jag ska belysa det lite senare. Det här är viktigt, inte minst inför de insatser som ska planeras i samband med EU Battle Group. Det ska ju helst vara samordnade insatser.

Sedan behövs det ytterligare koordinering för att hitta synergier mellan den civila och militära förmågeutvecklingen och att kunna ha ett flexibelt användande av EU:s olika förmågor när man gör krishanteringsoperationer och då koncentrera sig på att man ska få effekt i operationsområdet, inte på under vilken katalog de olika resurserna finns. Sedan är det lika viktigt att man, när man ska arbeta med en militär vision bortom 2010, kopplar samman både de civila och militära frågorna. Det är enligt regeringens bedömning EU:s styrka inom krishanteringen, och det är nödvändigt om man ska få stabilitet.

Vidare, beträffande den europeiska försvarsbyrån, förväntas rådet välkomna en rapport från byråns chef, konstatera att man nu har fått i gång en systematisk process för att hantera förmågebrister och välkomna framstegen som EDA gör för att uppmuntra ökad konkurrens på försvarsmaterielområdet och konsolidering av den europeiska försvarsmaterielmarknaden. Man förväntas också komma överens om att byråns verksamhet ska fokusera på det vi har kallat för flaggskeppen, att följa upp dem och se till att byrån under 2006 kan få fram ett hållbart och genomförbart finansiellt ramverk för de kommande tre åren som rådet kan anta enhälligt. Det har vi ännu inte lyckats med. Det är fortfarande lite spretigt mellan medlemsländerna om ambitionerna när det gäller byråns inriktning. Det är en process. Så vill vi att rådet fortsätter utveckla kontakterna med tredjeland, organisationer och andra entiteter, som vi har sagt när vi upprättat byrån.

Sedan kommer vi kommer att ha en särskild punkt om den där viktiga civil-militära samverkan. Det är det brittiska ordförandeskapet som har tagit upp det som man kallar för *comprehensive planning*, en sammanhållen civil-militär insats, samt säkerhetssektorreformer. Vi kommer att anta rådsslutsatser kring det.

Jag ska bara säga ett par ord om *comprehensive planning*. Den syftar till att förbättra EU:s förmåga att hantera en kris eller konflikt genom att använda den fulla bredden av instrument. Det handlar om en metodik för hur man ska kunna planera för sådana här multifunktionella insatser. Det handlar också om att man redan från början ska se vilka olika instrument som behövs, i vilka skeenden de behövs och se till att det blir en ordentlig samverkan. Då krävs det en gemensam analys av vilka behov som finns i konfliktområdet och en gemensam bild av åtgärderna. Och så vill det till att alla aktörer har samma uppfattning om hur eller när de här åtgärderna genomförs.

I dag finns det väldigt många komplikationer när det handlar om militärt eller civilt. Det handlar om mandat, juridiska förutsättningar och

ledningsförhållanden. Tanken är nu att med det här konceptarbetet försöka komma längre så att vi blir bättre än vad vi har varit hittills. Det understryker också vikten av att EU inte bara samarbetar mellan egna institutioner utan också med andra berörda parter, till exempel FN och Nato.

Om man får till stånd en lösning på hur det här ska gå till i planeringen är det viktigt att det också genomförs i fält. Då har vi förstått att det kommande ordförandeskapet, som är Österrike, kommer att fokusera på just den aspekten, på civil-militär samverkan i fält, alltså ute under missionen. Slutligen är tanken att man formellt ska ge rådssekretariatet i uppgift att göra ett antal översyner av de EU-engagemang som pågår utifrån ett sådant här samverkansperspektiv. Vad gör vi i Aceh, i Kongo, i Darfur och i Bosnien och Hercegovina? Så ska man se om vi av det vi har gjort hittills kan få mer underlag för hur den här viktiga sammanhållna processen ska gå till. Det betyder, tycker jag, att Sveriges syn har fått genomslag. Det är det brittiska ordförandeskapet som driver det, men det är väldigt tröga processer. Det tar ett tag att få det infört.

Det andra koncept som vi ska diskutera handlar om riktlinjer om hur EU ska göra insatser för stöd till reform av säkerhetssektorn. Det får allt större utrymme på den internationella agendan, och EU anses i internationellt sammanhang med sin bredd av instrument ha en särskild möjlighet på det här området. Det gäller bland annat att skapa en gemensam definition av säkerhetssektorreform, ge en överblick av vilken typ av stöd man kan ge inom ramen för ESFP, det är ju vad det handlar om, och vilka grundläggande principer stödet bör utgå från.

Sverige har under förhandlingarna om konceptet lämnat en hel del synpunkter, tydliggjort att det övergripande syftet är att främja demokrati, god samhällsstyrning och mänskliga rättigheter, att FN:s resolution 1325 ska vara med, att DAC-kriterierna ska tillämpas och att det naturligtvis ska finnas en koppling mellan den militära och den civila krishanteringen.

Vi utgår i vårt arbete från att SSR ska utgå från OECD, DAC-policyn och den definitionen. Så är också avsikten att det ska bli. Det finns inget som motsäger det i de dokument som ligger framme. Syftet är att skapa en legitim säkerhetssektor som kan ställas till svars för sina handlingar. Detta är en fråga som är alltmer viktig för försvarsministrarna. Om vi vill ha framgång med våra operationer är säkerhetssektorreformerna betydelsefulla. Vi kommer aldrig att ha trupp som räcker för att vara ute som brandkår utan det behöver också följas upp av en stabilisering inom den civila säkerhetssektorn.

Under lunchen kommer vi att ha en diskussion om utvecklingen i Bosnien och Hercegovina och den EU-ledda militära insatsen Althea. Där handlar det också om hur det militära och civila ska samverka. Sveriges principiella utgångspunkt är att polisiära uppgifter ska utföras av polisiära resurser under civil ledning. Vi tycker att det är angeläget att den civila sidan tar ett större ansvar för den brottsbekämpande verksamheten. Vi stöder givetvis en successiv övergång från militär till civil ledning för hela det internationella samfundet när det gäller insatser i Bosnien och Hercegovina.

Nu kan jag också konstatera att vi har fått stöd på några punkter, inte minst i fråga om jämställdhetsperspektivet, som Sverige har drivit länge.

Där finns det nu dokument som handlar om hur man ska implementera resolutionen inom ramen för allt arbete. Vårt eget bidrag är i dag 70 personer. Det varierar lite. Framför allt har vi ansvaret för logistiken vid Eagle Base. Nu ska det bli en successiv reduktion av truppbidragen i Althea. Vi kommer att ha kvar ansvaret för logistiken vid Eagle Base. Vi kommer att ha en viss reduktion av personalen, kanske 60 i stället för 70. Men vi kommer att stanna kvar.

Efter Finland kommer Österrike nu att ta över ansvaret för den norra sektorn. Under mötet kommer jag att ha ett bilateralt möte med min österrikiska kollega för att bland annat titta på hur vi ska samverka i Bosnien och Hercegovina.

Detta var det hela. Sedan kommer vi också efter mötet att ha ett styrelsemöte i EDA. Men det berör inte EU-nämnden än.

Anf. 210 ORDFÖRANDEN:

Då går vi tillbaka till dagordningen och de olika punkterna för att fatta de formella besluten. Jag vill börja med punkt 2. Där hade vi redan haft några frågor.

Anf. 211 Försvarsminister LENI BJÖRKLUND (s):

Det var Björn Hamilton som ville veta om vi klarar av EU Battle Group. Sedan ville Karin Thorborg veta om den civila katalogen. Ulf Holms fråga tappade jag nog.

Anf. 212 ULF HOLM (mp):

Det gällde också det civila men framför allt detta med allmänheten.

Anf. 213 ORDFÖRANDEN:

Sedan har Carl B Hamilton en fråga också.

Anf. 214 CARL B HAMILTON (fp):

Under punkten 2 står det om den europeiska försvarsbyrån. Det står att rådet förväntas välkomna framsteg och avser att uppmuntra konkurrens och konsolidera den europeiska försvarsmaterielmarknaden. När vi diskuterade det här när det infördes för ett eller två år sedan var det ju en stor oro för att det här egentligen var ett försök från framför allt fransk sida att se till att européerna så att säga skulle sköta sina egen krigsmaterielförsörjning och att amerikanarna skulle stängas ute. Hur har det blivit? Jag antar att fransmännen inte har gett upp, så frågan är hur läget är i dag.

Anf. 215 Försvarsminister LENI BJÖRKLUND (s):

Vad gäller frågan om våra militära resurser 2008 är ju hela försvarsbeslutet inriktat på att få en ökad internationell förmåga och att också kunna delta i snabba insatser när FN ber oss. En viktig insats är EU Battle Group. All planering vi gör handlar om att uppnå det målet. Jag ser inte i dag några som helst hinder för att vi också ska klara av att få fram den förmågan. Det kan jag ärligt säga. Däremot är det en stor omställning i försvaret. Det är många frågor som naturligtvis är uppe på tapeten under den omställningsprocessen, men det finns en klar och be-

stämmd inriktning i Försvarsmakten att följa riksdagens beslut, och det kommer att gå.

Det är klart att det också behövs kataloger för det civila. Den ska ju bli färdig 2008. I vilken utsträckning det finns underlag att lägga ut för medborgarna vet jag inte nu. Det har varit lite svårare att redovisa de militära insatserna. Det är olika sekretessregler som gäller, och därför tycker jag att det är ett framsteg att det nu ändå finns – den är väl inte så poppig precis – ett första utkast om hur man i EU täcker sina brister som ska kunna läggas ut. Då ska det bli tydligt vad vi har för förmåga.

När det gäller EDA är det svårt att veta precis var det hamnar. Det vi har kommit överens om är uppförandekoder inom länderna, hur man ska bära sig åt när man ska handla upp försvarsmateriel. Det är ju ett komplext område där det finns många särbestämmelser. Att enbart få fram ett regelverk där man hittar *code of conduct*, vad som är god praxis är, trots att det fortfarande finns många begränsningar, ett viktigt steg på vägen. Det är överkapacitet på försvarsindustrier i Europa, så det är klart att många är oroliga om man öppnar upp snabbt och för mycket för att det blir dem som har stora hemmamarknader som klarar av att hålla ut medan de små länderna får svårigheter.

Man får nog räkna med att det här är en process som kommer att ta tid med vissa steg. Men den syftar faktiskt till att åstadkomma en större öppenhet och konkurrens samtidigt som man också ska se till att det inte går så fort att det blir en *backlash* och vi inte alls kommer framåt för att på sikt öppna upp marknaden. Vi tror ändå, och svensk industri tror, att till exempel våra produkter skulle hävda sig ganska bra i en internationell konkurrens. Sedan är det en annan sak att jag tror att varenda stat, och det är min personliga uppfattning, trots allt kommer att behålla vissa strategiska områden som man inte vill berätta alltför mycket om. Det är också en del av det egna landets säkerhetsstrategi.

Anf. 216 ORDFÖRANDEN:

Jag konstaterar att det finns en majoritet för regeringens ståndpunkt. Punkt 3 är föredragen. Finns det några frågor om den? Jag konstaterar att det finns en majoritet för regeringens ståndpunkt. Vi vänder på bladet och tittar på punkterna i anslutning till rådets möte. Europeiska försvarsbyrån är föredragen. Jag konstaterar att det finns en majoritet för regeringens ståndpunkt. Övriga punkter, finns det något att säga om dem? Det gäller Schumankonferens och försvarstrojka?

Anf. 217 CARL B HAMILTON (fp):

Angående Schumankonferensen står det längst ned på s. 10 i den kommenterade dagordningen: Sveriges försvarsminister kommer inte att delta. Är det någon säkerhetspolitisk markering, eller vad är det som ligger bakom detta?

Anf. 218 Försvarsminister LENI BJÖRKLUND (s):

Ärligt talat är det ett misstag att den finns på EU:s agenda. Schuman-konferensen ingår inte i EU-aktiviteterna, och vi förstår inte varför den över huvud taget har kommit upp på dagordningen. Den hör inte dit. Det är bara brittisk-fransk överläggning i de frågorna. Det kanske hade varit intressant att gå dit, men den hör faktiskt inte till EU:s agenda.

Anf. 219 CARL B HAMILTON (fp):

Så försvarsministern är inte ens inbjuden – är det så jag ska uppfatta det?

2005/06:11
18 november

Anf. 220 Försvarsminister LENI BJÖRKLUND (s):

Nej, det är alltså ett samarbete som finns mellan Storbritannien och Frankrike. Den hör i alla fall inte till dagordningen.

Anf. 221 CARL B HAMILTON (fp):

Jo, men i sakfrågan är det ju intressant om försvarsministern är inbjuden eller inte.

Anf. 222 Försvarsminister LENI BJÖRKLUND (s):

Nej, det är jag inte.

Anf. 223 CARL B HAMILTON (fp):

Okej, då förstår vi att försvarsministern inte går dit.

Anf. 224 ORDFÖRANDEN:

Det var en mycket enkel förklaring.

A-punkterna är också föredragna. Är det någon som har några frågor på dem? Då konstaterar jag att det finns en majoritet för regeringens ståndpunkt vad avser A-punkterna.

Då har vi inga övriga frågor. Då tackar vi försvarsministern med medarbetare. Trevlig helg! Notera att vi faktiskt har hunnit i kapp!

6 § Ekofin (budget)
Statssekreterare Sten Olsson
Återrapport från ministerrådsmöte den 15 juli 2005
Information och samråd inför ministerrådsmöte den 24 november 2005

Anf. 225 ORDFÖRANDEN:

Då hälsar vi statssekreterarna med medarbetare välkomna. Har du hunnit hämta andan efter trappan? Vi börjar med en återrapport. Varsågod!

Anf. 226 Statssekreterare STEN OLSSON:

Vi har ju tidigare skrivit och återrapporterat från Ekofinrådets möte den 15 juli. Jag tänkte nöja mig med det och att ni sedan får ställa frågor.

Anf. 227 ORDFÖRANDEN:

Då godkänner vi återrapporten.

Så går vi in på kommande ministerrådsmöte. Blir det en föredragning på allt, eller?

Anf. 228 Statssekreterare STEN OLSSON:

Ja. På sedvanligt sätt har vi försökt sammanställa ett overheadmaterial som ni nu får i papperskopior. Vi redovisar alltså samtliga förslag och tar frågor och diskussion med anledning av det.

Anf. 229 ORDFÖRANDEN:

När det då först gäller punkt 3, finns det något att säga om Revisionsrättens föredragning?

Anf. 230 Statssekreterare STEN OLSSON:

Nej, ni har ju om jag minns rätt fått en föredragning av Tobisson i dag. Vi bereder frågan inom Regeringskansliet och återkommer i mars.

Anf. 231 ORDFÖRANDEN:

Då godkänner vi den informationen och går in på budgetfrågorna.

Anf. 232 Statssekreterare STEN OLSSON:

På bild 3 i det utdelade materialet, som är resultatet av årets process, har vi försökt sammanfatta positionerna mellan kommissionens preliminära förslag, rådets första läsning, Europaparlamentets första läsning och det förslag som nu finns inför rådets andra läsning. Som ni ser är rådets förslag, med något undantag som jag kan återkomma till sedan, både beloppsmässigt och innehållsmässigt väldigt likartat med de prioriteringar som förelåg vid den första läsningen. Det framgår också att det är betydande skillnader mellan parlamentet och rådet – inte helt ovanligt – när det gäller synen på utgiftsnivåerna. Men där har ni siffrorna presenterade.

När det gäller ändringsbudget 8 finns det en skillnad mellan det vi förut har redovisat till EU-nämnden och det förslag som nu ligger på bordet. Det förslag som nu ligger på bordet och som varit resultat av den

här processen innebär lägre utgifter. Det innebär också att vi kan nedrevidera den svenska avgiften för 2005. Det går alltså i rätt riktning.

Sedan kan vi bläddra fram till bild 6, budgetkommitténs paketuppgörelse och förslag till rådets andra läsning. Där kan man säga, i likhet med vad jag redovisade i juli, att Sverige gärna skulle ha sett ytterligare sänkningar. Detta är dock den sänkning som rådet kunde enas om. Även när det gäller kategori 2 skulle vi gärna ha sett ytterligare sänkningar, men det viktiga för oss är ändå att vi har nått fram till att kommissionen och rådet är överens om att finansieringen av Peaceprojektet på Nordirland kan lösas genom en omfördelning och inte genom flexibilitetsinstrumentet.

Kategori 3 behöver jag inte orda så mycket om.

När det gäller kategori 4 har vi en position som innebär att vi menar att utgiftstaket för 2006 bör respekteras, att vi vill gå tillbaka till första läsningen samt att vi vill finansiera kompensation av sockerreformen till AVS-länderna inom ramen för kategori 4. Vi vill också ha en marginal på 1,6 miljoner euro.

När det gäller kategori 5 menar vi att vi gjorde neddragningar i rådets första läsning baserat på antaganden om ökad effektivitet i administrationen, och den synpunkten ligger fast.

Vi bläddrar vidare till s. 8, där vi har försökt lista vad vi tror är knäckfrågor. När det gäller Guspen menar vi att vi har fått ett visst gehör för Sveriges prioriterade åtgärder. De neddragningar som görs i förslaget gäller huvudsakligen åtgärder som inte Sverige har prioriterat.

Vi fortsätter till bild 9, där vi pekar på två knäckfrågor där rådet och Europaparlamentet har skilda uppfattningar. Den ena är vilken maximal ökningstakt som kan tolereras enligt fördraget. Där finns det en skarp skiljelinje mellan rådet och Europaparlamentet. Också när det gäller flexibilitetsinstrumentet finns det en betydande skillnad mellan i vilken omfattning rådet anser att flexibilitetsinstrumentet enligt fördragen kan utnyttjas och i vilken omfattning Europaparlamentet anser att det kan utnyttjas.

Anledningen till att jag fäster er uppmärksamhet på detta är att vi ser framför oss, och ordförandeskapet ser framför sig, en mycket komplicerad process på rådsmötet. De har förvarnat om att det mycket väl kan sluta i att vi inte kommer fram till en uppgörelse om budgeten vid mötet i slutet av nästa vecka. Deras ambition är då att inte fortsätta i en sekvens utan att man gör ett uppehåll och återkommer veckan senare och fortsätter rådets möte för att nå en överenskommelse.

Dessa två skillnader i mer grundläggande konstitutionell utgångspunkt kan ha betydelse om det händer som har hänt någon gång förut, jag tror att det var under det finska ordförandeskapet, nämligen att vi inte lyckas nå en överenskommelse mellan parlamentet och rådet. Då finns det i fördraget mekanismer för hur budgeten i början på 2006 ska fungera, och då kommer motsättningarna kring den maximala ökningstakten och flexibilitetsinstrumentet att ställas på sin spets.

I bild 10 har vi försökt sammanfatta en svensk ståndpunkt i tre punkter.

Med det tänkte jag stanna föredragningen, och så får ni ställa frågor.

Anf. 233 ANITA JÖNSSON (s):

Jag har en fråga med anledning av att vi träffade Lars Tobisson tidigare i dag. Han talade då bland annat om att en hel del utbetalningar ligger kvar från tidigare budgetar – ända från 1994, tror jag att han sade. På vilket sätt kan man använda detta i förhandlingarna när det gäller att hålla nivån 1 % i budgeten?

Anf. 234 MATS ODELL (kd):

Tack för föredragningen! Jag tycker att den svenska ståndpunkten, som innebär att begränsa ökningen av betalningsanslag, att begränsa utnyttjandet av flexibilitetsinstrumentet och ja till den föreslagna paketuppgörelse som tagits fram i budgetkommittén men beredskap att röra sig något i förlikningsförhandlingar med Europaparlamentet, är en ståndpunkt som man kan ställa sig bakom.

Anf. 235 LENNART FREMLING (fp):

Förstod jag rätt att du sade att eventuella ytterligare medel till sockerreformen skulle tas i kategori 4? Har vi inte tidigare sagt att det borde ligga i kategori 1, jordbruk?

Anf. 236 ORDFÖRANDEN:

Det var i den del som rörde AVS-länderna, tror jag. Det var väl det som jordbruksministern antydde. Men vi ska låta statssekreteraren få svara och kommentera.

Anf. 237 Statssekreterare STEN OLSSON:

Jag börjar med Anita Jönssons fråga. Vi har under lång tid i de återkommande läsningarna av budgeten drivit linjen att vi tycker att anslagen har varit överbudgeterade, och därför har det varit alltför stor diskrepans mellan faktiska kostnader och utbetalningar och budgeterade. Det har skapat en felaktig förväntansbild och också en felaktig bild av kostnaderna.

Det jag konstaterade när jag var här i juli var att man successivt ändå har stramat upp detta, och det är nu en bättre samstämmighet mellan budgetbeslut och faktiska kostnader. Självklart utnyttjar vi dock den här diskussionen i budgetsammanhang och i de diskussioner som förs med parlamentet. Däremot kan man inte säga att parlamentet har varit lika intresserat av att resonera på det sättet.

Man ska ändå säga att den avgift som vi slutligen betalar bygger på faktiska betalningar och inte på antagna betalningar. Det är därför vi under ett antal år har kommit fram till att avgiften i slutet på året har blivit lägre än den prognostiserade. Det har varit en av faktorerna.

Sedan noterar jag Mats Odells uppslutning med tacksamhet.

När det gäller frågan om sockerreformen är det riktigt att vi har drivit att den ska belasta jordbruksutgifterna. Vi har dock inte nått längre än vad det här resultatet redovisar.

Anf. 238 ULF HOLM (mp):

Jag har en fråga som också gäller kategori 4, dock inte sockret utan Guspén. Där lägger sig EU-parlamentet för en gångs skull lägre än rådet,

vilket är väldigt speciellt eftersom parlamentet alltid brukar vilja ha mer pengar. Frågan är varför inte rådet går med på det. Vad är det för knäckfråga där?

2005/06:11
18 november

När det sedan gäller förslaget till svenska ståndpunkter tycker jag att ordet ”mycket” ska vara med där – begränsa mycket, och så vidare. Jag gillar ju inte så mycket pengar på EU-nivå.

Anf. 239 Statssekreterare STEN OLSSON:

I den första delen kan man väl säga – man får uttrycka sig försiktigt eftersom detta protokollförs – att eftersom parlamentet inte förfogar över Gusppengarna har man alltid i förhandlingarna med rådet använt dem som en förhandlingsbricka. Det är inte ett ovanligt grepp. Man vet att rådet är angeläget om dem.

Varför går vi då inte med på denna neddragning? kan man fråga sig. Det här området innehåller ju angelägna insatser inom bistånds- och utrikespolitikens område som Sverige har prioriterat, och om vi stödde en sådan neddragning skulle det minska våra möjligheter att använda EU som instrument. Till exempel insatser i Afghanistan och Irak är väl med – kanske inte, säger Anna Håkansson. Men även tsunamin har väl funnits med inom det området. Inte i Guspen? Okej.

När det gäller ordet ”mycket” kan man ju använda olika valörer; jag tror att vi är överens om strävan. Det är dock viktigt att säga att vi här är begränsade av det innevarande finansiella perspektivet. De här förslagen ligger ju inom den ramen, och det har inte gått att åstadkomma en konstruktiv blockerande majoritet som skulle kunna medföra att vi skulle kunna komma längre.

Anf. 240 ORDFÖRANDEN:

Då konstaterar jag sammanfattningsvis att det finns en majoritet för regeringens ståndpunkt vad avser punkterna 4–8, det vill säga förberedelse inför förlikningsmötet med Europaparlamentet, ändringsbudget 8 för 2005 och de övriga punkter som rör budgetförslaget för 2006 inklusive flexibilitetsmekanismen.

Inga övriga frågor? Då tackar vi Sten Olsson med medarbetare. Trevlig helg!

7 § Uppdaterat konvergensprogram för Sverige
Statssekreterare Jens Henriksson
Information

Anf. 241 ORDFÖRANDEN:

Då hälsar vi Jens Henriksson välkommen för att tala om det uppdaterade konvergensprogrammet. Varsågod!

Anf. 242 Statssekreterare JENS HENRIKSSON:

Jag vill tacka för möjligheten att få komma hit och informera om den sjunde uppdateringen av det svenska konvergensprogrammet. Jag avser också att säga några ord om den ekonomiska prognos som kommissionen presenterade i går.

Som ni vet ska medlemsstater som deltar i valutaunionen utarbeta det så kallade stabilitetsprogrammet medan övriga medlemsländer ska göra så kallade konvergensprogram. Dessa program är ett led i den gemensamma övervakningen av de offentliga finanserna som sker inom EU. I programmen ska varje land ange ett medelfristigt budgetmål, och länderna har åtagit sig att eftersträva ett mål antingen nära balans eller i överskott i de offentliga finanserna. Varje medlemsstat bestämmer emellertid själv över det exakta budgetmålet.

Programmen ska uppdateras årligen och lämnas in senast den 1 december. De granskas sedan av den ekonomiska och finansiella kommittén som jag och vice riksbankschef Eva Srejber sitter med i; det gör vi på grundval av en bedömning från kommissionen. Detta går sedan vidare till Ekofinrådet som därefter avger ett yttrande som blir offentligt. Jag vill också informera om att jag i tisdags redovisade konvergensprogrammet i riksdagens finansutskott.

Jag börjar med att göra en mycket kort sammanfattning. Sedan tänkte jag också göra en kort genomgång av de olika delarna. Uppdateringen har delats ut till er, och som ni kan se stämmer innehållet helt och hållet överens med den politik som regeringen föreslagit i budgetpropositionen och som redan är bekant för riksdagen. Det finns två ändringar jämfört med budgeten, vilket jag ska återkomma till, men det har för Sverige varit en viktig princip att ha samma budskap i Bryssel som hemmavid. Därutöver ska det inte finnas några skillnader mellan den ekonomiska politik som vi genomför och den som vi redovisar för EU.

Uppdateringen består av åtta avsnitt och ett appendix. I avsnitt 2 redovisar vi den ekonomiska politikens ramar och mål och i avsnitt 3 den ekonomiska politiken. Avsnitt 4 innehåller prognoser och medelfristigt scenario; jag tänkte gå igenom dem lite utförligare. I avsnitt 5 redovisar vi det offentliga sparandet, konsekvenserna av budgetpropositionen för 2006, så kallade strukturella överskott, och finanspolitikens inriktning. Alternativa scenarier och jämförelser med förra årets presentation redovisas i avsnitt 6. I avsnitt 7 redovisas strukturpolitiken och i avsnitt 8, slutligen, den demografiska utvecklingens effekter på de offentliga finanserna i ett lite längre perspektiv.

Om vi börjar med avsnitt 2 ska jag väldigt kort redovisa den ekonomiska politikens ramar. De ekonomisk-politiska mål som lagts fast av riksdagen och regeringen ligger fast. Det innebär bland annat att det medelfristiga målet om att de offentliga finanserna ska uppvisa ett över-

skott på 2 % av bnp i genomsnitt över en konjunkturcykel samt utgiftstaken ska klaras.

Det tredje avsnittet rör den ekonomiska politiken. Här har ni stor kännedom eftersom riksdagen för närvarande behandlar detta. Väldigt kort kan man säga att budgeten innehåller reformer om sammantaget ca 27 miljarder kronor 2006, vilket motsvarar ungefär 1 % av bnp. Utgiftsreformerna uppgår till 22 miljarder och skattereformerna innebär en minskning av det totala skatteuttaget med knappt 7 miljarder kronor.

Avsnitt 4 handlar om konjunkturprognoser. Vi förväntar oss att bnp i år ökar med 2,4 %. Den inbromsning av bnp-tillväxten som skedde i slutet av 2004 påverkar även 2005, då nationalräkenskaperna utvecklades mycket svagt under det första kvartalet. Därefter finns det tydliga tecken på att tillväxten tagit fart. Vi förväntar oss därför att den starka tillväxt som vi nu ser fortsätter in i 2006 och ökar vid förväntad bnp med 3,1 %. Som ni kommer ihåg hade vi för något år sedan en tillväxt som korrigerades kraftigt på grund av antalet dagar. Samma sak händer nu 2006, men med den skillnaden att det slår åt andra hållet. Vi kan ta längre ledighet under 2006, så egentligen är det fråga om en tillväxt på 3,4 %.

Arbetsmarknaden har varit sorgebarnet. Den har utvecklats svagt sedan konjunkturen började vända mot slutet av 2003 men ser nu ut att stärkas. Den öppna arbetslösheten väntas uppgå till 5,9 % i år för att nästa år sjunka med drygt en procentenhet till 4,8 %. Den utvecklingen är en följd av kombinationen av en stark konjunktur och utökade arbetsmarknadspolitiska program.

Avsnitt 5 handlar om de offentliga finanserna. Vi hade ju ett stort överskott 2000 som minskade 2001 och 2002, och 2003 hade vi underskott i de offentliga finanserna. Det förväntades bli ett överskott på 1,4 % av bnp i de offentliga finanserna 2004. Det är den ena skillnaden gentemot budgeten. I budgeten står det 1,0 % för 2004, men här har kommit ett utfall för 2004, och för att det hela inte ska bli konstigt väljer vi att här frånga principen att redovisa siffror. Vi gör det ifall det kommit utfalls-siffror.

Inkomsterna uppgick till 56 % av bnp och utgifterna till 54,5 % av bnp. För 2005 beräknar vi att inkomster och utgifter samt finansiellt sparande som andel av bnp är nästintill oförändrade jämfört med 2004. Förslagen i budgetpropositionen för 2006, med åtgärder mot arbetslösheten, bidrar till att det finansiella sparandet 2006 minskar till 0,7 % överskott av bnp. Under 2007 och 2008 stärks de offentliga finanserna för att 2008 åter bli ungefär 1,6 %.

Detta innebär sammantaget att Sverige väl – jag vågar till och med säga mycket väl – uppfyller både den gamla och den reformerade stabilitets- och tillväxtpaktens regler om ett offentligt sparande i intervallet mellan minus 1 % av bnp och i balans eller överskott. Konvergensprogrammet bedöms därför i likhet med motsvarande år mottas väl.

I avsnitt 6 har vi alternativa scenarier. Där har vi också – vilket är en tillkommande sak jämfört med vad som fanns i budgeten – gjort mycket stiliserade exempel på vad som skulle hända om bnp gick ned. Det finns lite olika skäl till detta. Vi har gjort några olika typer av kalkyler där vi visar att om bnp-tillväxten blir lägre kommer de offentliga finanserna fortfarande att hela perioden uppvisa överskott.

2005/06:11
18 november

I avsnitt 7 tas upp att det i stabilitets- och konvergensprogrammen även ska ingå en redogörelse för strukturpolitiken. Det ska också pratas om en utveckling av de offentliga finansernas eller utgifternas fördelning på olika områden. Detta görs mot bakgrund av den diskussion och det ökade fokus som nu finns i EU vad gäller frågan om kvaliteten i de offentliga finanserna.

I avsnitt 8 går vi igenom de långsiktiga effekterna av de demografiska förändringarna på de offentliga finanserna. Jag kan konstatera att dessa frågor får allt större betydelse i EU. Det är också ett värdefullt instrument när man ska jämföra Sverige med andra länder.

Låt mig slutligen i detta sammanhang nämna några ord om den prognos som EU-kommissionen presenterade i går. Jag kan kort sammanfatta det hela med att den var väldigt lik den prognos som vi själva gör. Man tror från EU:s sida att uppgången är stark. Tillväxten i år blir i euroområdet relativt låg, nämligen 1,3 %. År 2006 blir den 1,9 % och år 2007 2,1 %. Man tror att det kommer att skapas närmare sex miljoner jobb.

Vad gäller Sverige är prognosen, med undantag av en tiondel här och var, nästan exakt densamma som den som vi själva gör i Sverige. Det kan konstateras, mot bakgrund av det som sker på måndag då centralbankens chef förhöras i Europaparlamentet, att man prognostiserar en liten uppgång i inflationen såväl 2005 som 2006 men att den sedan går ned 2007. Allra sist kan jag konstatera att om vi tittar på de offentliga finanserna ser det ut att finnas mycket problem i många länder.

Anf. 243 CARL B HAMILTON (fp):

Herr ordförande! Bara för formens skull, och eftersom det här är en del av budgeten, vill jag nämna att Folkpartiet och en del andra partier inte står bakom det.

Jag skulle vilja fråga om den makroekonomiska prognos som finns längst bak i rapporten – det som kallas tabell B.1. Den är lite intressant. I och för sig går den ända fram till 2050 så det har egentligen inget större värde, men om vi ser på den fram till 2010 så är det intressant att se att KEP, Kommittén för ekonomisk politik, gör en mer negativ prognos vad beträffar befolkningsutvecklingen än Finansdepartementet. Ändå får de en högre bnp-tillväxt, vilket ni kan se på de nedersta raderna i tabell B.1 på s. 37. Intrycket blir att de räknar med att Sverige har en större potential än vad regeringen räknar med att kunna exploatera. Vet statssekreteraren vad skillnaden bakom detta beror på?

Anf. 244 MATS ODELL (kd):

Herr ordförande! Jag utgår från att regeringen, som lägger fram detta, har en majoritet av nämndens ledamöter bakom sig med tanke på de samarbetspartier som brukar förekomma vid förhandlingarna om dessa frågor och som lett fram till det här. Jag vill naturligtvis undvika en inrikespolitisk debatt bland nämndens ledamöter och för eventuella läsare av protokollet från nämnden och bara konstatera att vi i oppositionen givetvis inte står bakom det här.

Anf. 245 ORDFÖRANDEN:

Vi ska heller inte fatta något beslut om detta i dag, utan det är en informationspunkt.

Anf. 246 ULF HOLM (mp):

Eftersom detta bygger på budgetöverenskommelsen står Miljöpartiet bakom det och tackar för den goda informationen från statssekreteraren.

2005/06:11
18 november

Anf. 247 Statssekreterare JENS HENRIKSSON:

Herr ordförande! Jag har inte varit inne i själva beräkningarna, men det har Jonas Norlin. Därför är det bättre att han svarar så att det blir ett så korrekt svar som möjligt.

Anf. 248 Kanslirådet JONAS NORLIN:

Jag uppfattade inte riktigt frågan. Befolkningsutvecklingen är starkare även i kommissionens befolkningsprognos, och då är också bnp per capita något starkare. Jag vet inte om du hade en invändning där, men den stora skillnaden är annars att kommissionen inte antar att det sker någon medelarbetstidsförändring. I stället växer antalet arbetstimmar i deras framskrivning, i linje med sysselsättningsutvecklingen, medan vi antar att det sker en viss nedgång i den genomsnittliga arbetstiden så att antalet arbetstimmar växer något långsammare än sysselsättningsutvecklingen, vilket alltså ger en effekt på bnp-utvecklingen.

Anf. 249 ORDFÖRANDEN:

Det finns inget övrigt att svara på? Inga Övriga frågor? Nej.

Vi tackar Jens Henriksson och medarbetare så mycket. Trevlig helg!

Innehållsförteckning

1 § Allmänna frågor och yttre förbindelser	1
Anf. 1 ORDFÖRANDEN	1
Anf. 2 Statssekreterare LARS DANIELSSON	1
Anf. 3 ORDFÖRANDEN	1
Anf. 4 Kabinettssekreterare HANS DAHLGREN	1
Anf. 5 LARS LINDBLAD (m)	2
Anf. 6 Kabinettssekreterare HANS DAHLGREN	2
Anf. 7 LARS LINDBLAD (m)	2
Anf. 8 Kabinettssekreterare HANS DAHLGREN	2
Anf. 9 ORDFÖRANDEN	3
Anf. 10 Statssekreterare LARS DANIELSSON	3
Anf. 11 GUNILLA CARLSSON i Tyresö (m)	4
Anf. 12 HOLGER GUSTAFSSON (kd)	4
Anf. 13 CARL B HAMILTON (fp)	4
Anf. 14 AGNE HANSSON (c)	4
Anf. 15 YVONNE RUWAIDA (mp)	5
Anf. 16 Statssekreterare LARS DANIELSSON	5
Anf. 17 GUNILLA CARLSSON i Tyresö (m)	7
Anf. 18 SERMIN ÖZÜRKÜT (v)	7
Anf. 19 EVA ARVIDSSON (s)	7
Anf. 20 Statssekreterare LARS DANIELSSON	8
Anf. 21 ORDFÖRANDEN	9
Anf. 22 Statssekreterare LARS DANIELSSON	9
Anf. 23 HOLGER GUSTAFSSON (kd)	11
Anf. 24 ORDFÖRANDEN	11
Anf. 25 HOLGER GUSTAFSSON (kd)	11
Anf. 26 ORDFÖRANDEN	11
Anf. 27 HOLGER GUSTAFSSON (kd)	11
Anf. 28 CARL B HAMILTON (fp)	11
Anf. 29 LARS LINDBLAD (m)	12
Anf. 30 YVONNE RUWAIDA (mp)	13
Anf. 31 AGNE HANSSON (c)	13
Anf. 32 SERMIN ÖZÜRKÜT (v)	13
Anf. 33 Statssekreterare LARS DANIELSSON	13
Anf. 34 CARL B HAMILTON (fp)	15
Anf. 35 Statssekreterare LARS DANIELSSON	15
Anf. 36 ORDFÖRANDEN	15
Anf. 37 GUNILLA CARLSSON i Tyresö (m)	16
Anf. 38 ORDFÖRANDEN	16
Anf. 39 Statssekreterare LARS DANIELSSON	16
Anf. 40 ORDFÖRANDEN	16
Anf. 41 GUNILLA CARLSSON i Tyresö (m)	16
Anf. 42 Statssekreterare LARS DANIELSSON	17
Anf. 43 ORDFÖRANDEN	17
Anf. 44 Kabinettssekreterare HANS DAHLGREN	17
Anf. 45 ORDFÖRANDEN	17
Anf. 46 Kabinettssekreterare HANS DAHLGREN	17
Anf. 47 ORDFÖRANDEN	17
Anf. 48 Kabinettssekreterare HANS DAHLGREN	17

Anf. 49	ORDFÖRANDEN.....	18
Anf. 50	Kabinettssekreterare HANS DAHLGREN	18
Anf. 51	HOLGER GUSTAFSSON (kd)	18
Anf. 52	Kabinettssekreterare HANS DAHLGREN	19
Anf. 53	ORDFÖRANDEN.....	19
Anf. 54	Kabinettssekreterare HANS DAHLGREN	19
Anf. 55	ORDFÖRANDEN.....	19
Anf. 56	Kabinettssekreterare HANS DAHLGREN	19
Anf. 57	HOLGER GUSTAFSSON (kd)	20
Anf. 58	YVONNE RUWAIDA (mp).....	20
Anf. 59	GUNILLA CARLSSON i Tyresö (m).....	21
Anf. 60	Kabinettssekreterare HANS DAHLGREN	21
Anf. 61	Kanslichefen INGRID LARÉN MARKLUND	21
Anf. 62	Kabinettssekreterare HANS DAHLGREN	21
Anf. 63	ORDFÖRANDEN.....	22
Anf. 64	GUNILLA CARLSSON i Tyresö (m).....	22
Anf. 65	ORDFÖRANDEN.....	22
Anf. 66	Kabinettssekreterare HANS DAHLGREN	22
Anf. 67	SERMIN ÖZÜRKÜT (v)	23
Anf. 68	Kabinettssekreterare HANS DAHLGREN	23
Anf. 69	GUNILLA CARLSSON i Tyresö (m).....	23
Anf. 70	ORDFÖRANDEN.....	23
Anf. 71	Kabinettssekreterare HANS DAHLGREN	23
Anf. 72	AGNE HANSSON (c).....	24
Anf. 73	Kabinettssekreterare HANS DAHLGREN	24
Anf. 74	ORDFÖRANDEN.....	24
Anf. 75	Kabinettssekreterare HANS DAHLGREN	25
Anf. 76	ORDFÖRANDEN.....	25
Anf. 77	Kabinettssekreterare HANS DAHLGREN	25
Anf. 78	ORDFÖRANDEN.....	25
Anf. 79	Kabinettssekreterare HANS DAHLGREN	25
Anf. 80	ORDFÖRANDEN.....	26
Anf. 81	Kabinettssekreterare HANS DAHLGREN	26
Anf. 82	ORDFÖRANDEN.....	26
Anf. 83	Kabinettssekreterare HANS DAHLGREN	26
Anf. 84	JOE FRANS (s).....	27
Anf. 85	HOLGER GUSTAFSSON (kd)	27
Anf. 86	YVONNE RUWAIDA (mp)	27
Anf. 87	AGNE HANSSON (c).....	27
Anf. 88	GUNILLA CARLSSON i Tyresö (m).....	28
Anf. 89	Kabinettssekreterare HANS DAHLGREN	28
Anf. 90	ORDFÖRANDEN.....	29
Anf. 91	Kabinettssekreterare HANS DAHLGREN	29
Anf. 92	ORDFÖRANDEN.....	29
Anf. 93	Kabinettssekreterare HANS DAHLGREN	29
Anf. 94	ORDFÖRANDEN.....	30
Anf. 95	Kabinettssekreterare HANS DAHLGREN	30
Anf. 96	ORDFÖRANDEN.....	30
Anf. 97	Kabinettssekreterare HANS DAHLGREN	30
Anf. 98	ORDFÖRANDEN.....	30
Anf. 99	GUNILLA CARLSSON i Tyresö (m).....	30

2005/06:11
18 november

Anf. 100	ORDFÖRANDEN	30
Anf. 101	Kabinettssekreterare HANS DAHLGREN	31
Anf. 102	ORDFÖRANDEN	31
Anf. 103	Kabinettssekreterare HANS DAHLGREN	31
Anf. 104	ORDFÖRANDEN	31
Anf. 105	Kabinettssekreterare HANS DAHLGREN	31
Anf. 106	ORDFÖRANDEN	31
Anf. 107	Kabinettssekreterare HANS DAHLGREN	31
Anf. 108	BJÖRN HAMILTON (m).....	32
Anf. 109	HILLEVI LARSSON (s).....	32
Anf. 110	JOE FRANS (s).....	32
Anf. 111	Kabinettssekreterare HANS DAHLGREN	32
Anf. 112	ORDFÖRANDEN	32
Anf. 113	GUNILLA CARLSSON i Tyresö (m)	33
Anf. 114	Kabinettssekreterare HANS DAHLGREN	33
Anf. 115	ORDFÖRANDEN	33
2 §	Allmänna frågor och yttre förbindelser (utvecklings- och handelsfrågor).....	34
Anf. 116	ORDFÖRANDEN	34
Anf. 117	Statsrådet CARIN JÄMTIN (s).....	34
Anf. 118	ORDFÖRANDEN	34
Anf. 119	Statsrådet CARIN JÄMTIN (s).....	34
Anf. 120	ORDFÖRANDEN	35
Anf. 121	HOLGER GUSTAFSSON (kd)	35
Anf. 122	YVONNE RUWAIDA (mp).....	35
Anf. 123	Statsrådet CARIN JÄMTIN (s).....	35
Anf. 124	YVONNE RUWAIDA (mp).....	36
Anf. 125	Statsrådet CARIN JÄMTIN (s).....	36
Anf. 126	ORDFÖRANDEN	36
Anf. 127	Statsrådet CARIN JÄMTIN (s).....	36
Anf. 128	GUNILLA CARLSSON i Tyresö (m)	37
Anf. 129	YVONNE RUWAIDA (mp).....	38
Anf. 130	Statsrådet CARIN JÄMTIN (s).....	38
Anf. 131	GUNILLA CARLSSON i Tyresö (m)	39
Anf. 132	ORDFÖRANDEN	39
Anf. 133	Statsrådet CARIN JÄMTIN (s).....	39
Anf. 134	ORDFÖRANDEN	39
Anf. 135	Statsrådet CARIN JÄMTIN (s).....	39
Anf. 136	AGNE HANSSON (c)	40
Anf. 137	Statsrådet CARIN JÄMTIN (s).....	40
Anf. 138	ORDFÖRANDEN	40
Anf. 139	Statsrådet CARIN JÄMTIN (s).....	40
Anf. 140	ORDFÖRANDEN	40
3 §	Allmänna frågor och yttre förbindelser (WTO)	41
Anf. 141	ORDFÖRANDEN	41
Anf. 142	Näringsminister THOMAS ÖSTROS (s).....	41
Anf. 143	SVEN-ERIK SJÖSTRAND (v)	42
Anf. 144	HOLGER GUSTAFSSON (kd)	42
Anf. 145	CARL B HAMILTON (fp).....	43
Anf. 146	LARS LINDBLAD (m)	43

Anf. 147 SYLVIA LINDGREN (s).....	43
Anf. 148 Näringsminister THOMAS ÖSTROS (s).....	43
Anf. 149 Departementsrådet CLAES LJUNGDAHL.....	44
Anf. 150 Kanslirådet DANIEL BLOCKERT.....	44
Anf. 151 Näringsminister THOMAS ÖSTROS (s).....	44
Anf. 152 ORDFÖRANDEN.....	45
Anf. 153 Näringsminister THOMAS ÖSTROS (s).....	45
Anf. 154 CARL B HAMILTON (fp)	46
Anf. 155 ULF HOLM (mp).....	46
Anf. 156 Näringsminister THOMAS ÖSTROS (s).....	46
Anf. 157 Kanslirådet DANIEL BLOCKERT.....	46
Anf. 158 Näringsminister THOMAS ÖSTROS (s).....	47
Anf. 159 LENNART FREMLING (fp).....	47
Anf. 160 Näringsminister THOMAS ÖSTROS (s).....	47
Anf. 161 ORDFÖRANDEN.....	47
4 § Jordbruk och fiske.....	48
Anf. 162 ORDFÖRANDEN.....	48
Anf. 163 Jordbruksminister ANN-CHRISTIN NYKVIST (s)	48
Anf. 164 ORDFÖRANDEN.....	49
Anf. 165 Jordbruksminister ANN-CHRISTIN NYKVIST (s)	49
Anf. 166 HOLGER GUSTAFSSON (kd)	50
Anf. 167 JAN ANDERSSON (c)	50
Anf. 168 SVEN-ERIK SJÖSTRAND (v).....	50
Anf. 169 ULF HOLM (mp).....	51
Anf. 170 LENNART FREMLING (fp).....	51
Anf. 171 LARS LINDBLAD (m).....	52
Anf. 172 Jordbruksminister ANN-CHRISTIN NYKVIST (s)	52
Anf. 173 JAN ANDERSSON (c)	53
Anf. 174 ORDFÖRANDEN.....	54
Anf. 175 Jordbruksminister ANN-CHRISTIN NYKVIST (s)	54
Anf. 176 SVEN-ERIK SJÖSTRAND (v).....	54
Anf. 177 Jordbruksminister ANN-CHRISTIN NYKVIST (s)	55
Anf. 178 ORDFÖRANDEN.....	55
Anf. 179 Jordbruksminister ANN-CHRISTIN NYKVIST (s)	55
Anf. 180 ORDFÖRANDEN.....	56
Anf. 181 Jordbruksminister ANN-CHRISTIN NYKVIST (s)	56
Anf. 182 LARS LINDBLAD (m).....	56
Anf. 183 ULF HOLM (mp).....	57
Anf. 184 Jordbruksminister ANN-CHRISTIN NYKVIST (s)	57
Anf. 185 ORDFÖRANDEN.....	57
Anf. 186 Jordbruksminister ANN-CHRISTIN NYKVIST (s)	57
Anf. 187 ORDFÖRANDEN.....	58

Anf. 188 Jordbruksminister ANN-CHRISTIN NYKVIST (s)	58
Anf. 189 ORDFÖRANDEN	58
Anf. 190 Jordbruksminister ANN-CHRISTIN NYKVIST (s)	58
Anf. 191 ORDFÖRANDEN	58
Anf. 192 Jordbruksminister ANN-CHRISTIN NYKVIST (s)	58
Anf. 193 ORDFÖRANDEN	59
Anf. 194 Jordbruksminister ANN-CHRISTIN NYKVIST (s)	59
Anf. 195 ULF HOLM (mp)	59
Anf. 196 Jordbruksminister ANN-CHRISTIN NYKVIST (s)	59
Anf. 197 ORDFÖRANDEN	59
5 § Allmänna frågor och yttre förbindelser (försvarsfrågor)	60
Anf. 198 ORDFÖRANDEN	60
Anf. 199 Försvarsminister LENI BJÖRKLUND (s)	60
Anf. 200 JOE FRANS (s)	60
Anf. 201 Försvarsminister LENI BJÖRKLUND (s)	60
Anf. 202 ORDFÖRANDEN	60
Anf. 203 Försvarsminister LENI BJÖRKLUND (s)	61
Anf. 204 BJÖRN HAMILTON (m)	61
Anf. 205 KARIN THORBORG (v)	61
Anf. 206 ULF HOLM (mp)	62
Anf. 207 ORDFÖRANDEN	62
Anf. 208 ULF HOLM (mp)	62
Anf. 209 Försvarsminister LENI BJÖRKLUND (s)	62
Anf. 210 ORDFÖRANDEN	65
Anf. 211 Försvarsminister LENI BJÖRKLUND (s)	65
Anf. 212 ULF HOLM (mp)	65
Anf. 213 ORDFÖRANDEN	65
Anf. 214 CARL B HAMILTON (fp)	65
Anf. 215 Försvarsminister LENI BJÖRKLUND (s)	65
Anf. 216 ORDFÖRANDEN	66
Anf. 217 CARL B HAMILTON (fp)	66
Anf. 218 Försvarsminister LENI BJÖRKLUND (s)	66
Anf. 219 CARL B HAMILTON (fp)	67
Anf. 220 Försvarsminister LENI BJÖRKLUND (s)	67
Anf. 221 CARL B HAMILTON (fp)	67
Anf. 222 Försvarsminister LENI BJÖRKLUND (s)	67
Anf. 223 CARL B HAMILTON (fp)	67
Anf. 224 ORDFÖRANDEN	67
6 § Ekofin (budget)	68
Anf. 225 ORDFÖRANDEN	68
Anf. 226 Statssekreterare STEN OLSSON	68
Anf. 227 ORDFÖRANDEN	68
Anf. 228 Statssekreterare STEN OLSSON	68
Anf. 229 ORDFÖRANDEN	68
Anf. 230 Statssekreterare STEN OLSSON	68
Anf. 231 ORDFÖRANDEN	68

Anf. 232	Statssekreterare STEN OLSSON	68	2005/06:11
Anf. 233	ANITA JÖNSSON (s).....	70	18 november
Anf. 234	MATS ODELL (kd)	70	
Anf. 235	LENNART FREMLING (fp).....	70	
Anf. 236	ORDFÖRANDEN.....	70	
Anf. 237	Statssekreterare STEN OLSSON	70	
Anf. 238	ULF HOLM (mp).....	70	
Anf. 239	Statssekreterare STEN OLSSON	71	
Anf. 240	ORDFÖRANDEN.....	71	
7 §	Uppdaterat konvergensprogram för Sverige	72	
Anf. 241	ORDFÖRANDEN.....	72	
Anf. 242	Statssekreterare JENS HENRIKSSON	72	
Anf. 243	CARL B HAMILTON (fp)	74	
Anf. 244	MATS ODELL (kd)	74	
Anf. 245	ORDFÖRANDEN.....	74	
Anf. 246	ULF HOLM (mp).....	75	
Anf. 247	Statssekreterare JENS HENRIKSSON	75	
Anf. 248	Kanslirådet JONAS NORLIN	75	
Anf. 249	ORDFÖRANDEN.....	75	